

SPRAWOZDANIE

Z WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA

ZA OKRES OD 1 STYCZNIA DO 31 GRUDNIA 2005 R.

INFORMACJA O WYKONANIU BUDŻETÓW

JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

TOM II

RADA MINISTRÓW

Warszawa

2006

Wprowadzenie	5
Dochody, wydatki, wynik i poziom zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego	10
Część I	
Zbiorcze wykonanie budżetów gmin	18
1. Dochody gmin	18
1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe dla gmin	27
1.2. Dotacje celowe dla gmin	29
1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone gminom z zakresu administracji rządowej	30
1.2.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych gmin	32
1.2.3. Pozostałe dotacje celowe	34
2. Wydatki gmin	35
3. Wynik budżetów gmin	43
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności gmin	46
5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych gmin	47
5.1. Gminne zakłady budżetowe	49
5.2. Gospodarstwa pomocnicze gminnych jednostek budżetowych	49
5.3. Gminne środki specjalne	50
5.4. Rachunek dochodów własnych gminnych jednostek budżetowych	50
6. Fundusze celowe gmin	50
6.1. Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	51
6.2. Gminny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	52
6.3. Fundusz Socjalny Wsi	53

Część II

Zbiorcze wykonanie budżetów powiatów	54
1. Dochody powiatów	54
1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe powiatów	60
1.2. Dotacje celowe dla powiatów	61
1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiaty	62
1.2.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów	64
1.2.3. Pozostałe dotacje celowe	66
2. Wydatki powiatów	67
3. Wynik budżetów powiatów	74
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności powiatów	75
5. Przychody i wydatki powiatowych zakładów budżetowych gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych powiatów	77
5.1. Zakłady budżetowe powiatów	78
5.2. Gospodarstwa pomocnicze powiatów	78
5.3. Środki specjalne powiatów	79
5.4. Rachunek dochodów własnych powiatowych jednostek budżetowych	79
6. Fundusze celowe powiatów	79
6.1. Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym ..	80
6.2. Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	80

Część III

Zbiorcze wykonanie budżetów miast na prawach powiatu	82
1. Dochody miast na prawach powiatu	82
1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe dla miast na prawach powiatu	91
1.2. Dotacje celowe dla miast na prawach powiatu	92
1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej	93
1.2.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne	95

1.2.3.	Pozostałe dotacje celowe	98
2.	Wydatki miast na prawach powiatu	98
3.	Wynik budżetów miast na prawach powiatu	107
4.	Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności miast na prawach powiatu	108
5.	Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych funkcjonujących w miastach na prawach powiatu	110
5.1.	Zakłady budżetowe miast na prawach powiatu	111
5.2.	Gospodarstwa pomocnicze miast na prawach powiatu	112
5.3.	Środki specjalne miast na prawach powiatu	112
5.4.	Rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych funkcjonujących w miastach na prawach powiatu	112
6.	Fundusze celowe miast na prawach powiatu	112
6.1.	Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	113
6.2.	Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	113
6.3.	Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	113

Część IV

Zbiorcze wykonanie budżetów województw	114	
1. Dochody województw	114	
1.1.	Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe województw	120
1.2.	Dotacje celowe dla województw	121
1.2.1.	Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej	122
1.2.2.	Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań własnych	123
1.2.3.	Pozostałe dotacje celowe	127
2. Wydatki województw	127	
3. Wynik budżetów województw	127	
4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności województw	135	
5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych województw	136	
5.1.	Zakłady budżetowe województw	137

5.2.	Gospodarstwa pomocnicze województw	137
5.3.	Środki specjalne województw	138
5.4.	Rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych województw	138
6.	Fundusze celowe województw	138
6.1.	Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	139
6.2.	Wojewódzki Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	139

Część V

Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej i innych środków zagranicznych.....	140
---	------------

Część VI

Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego	143
--	------------

Spis tablic	145
--------------------------	------------

Wprowadzenie

Podstawę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w roku 2005 stanowiły:

- ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 203, poz. 1966 z późn. zm.).

Od 1 stycznia 2004 r. obowiązuje nowy system finansowania jednostek samorządu terytorialnego, określony w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 26 listopada 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2003 (Dz.U. Nr 150, poz. 938 z późn. zm.), która utraciła moc z dniem 31 grudnia 2003 r.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określa:

- źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów,
- zasady ustalania i przekazywania subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Źródła dochodów zostały w ustawie sklasyfikowane zgodnie z Konstytucją RP i są to: dochody własne, subwencja ogólna, dotacje celowe z budżetu państwa.

Ponadto, zgodnie z art. 3 ustawy, dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą być także środki pochodzące ze źródeł zagranicznych nie podlegające zwrotowi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz inne środki określone w odrębnych przepisach.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. wprowadziła zmianę sposobu finansowania szeregu zadań publicznych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Zasadniczym źródłem finansowania zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego stały się dochody własne i subwencja ogólna, zaś dotacje celowe spełniają rolę uzupełniającą.

Proces zwiększania dochodów własnych dokonany został głównie przez zapewnienie zwiększonych procentowo udziałów jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

Wielkość udziału we wpływach z PIT w latach 2003-2005 przedstawia poniższe zestawienie:

	2003	2004	2005
Gminy	27,60%	35,72%	35,61%
Powiaty	1,00%	8,42%	10,25%
Województwa	1,50%	1,60%	1,60%
RAZEM	30,10%	45,74%	47,46%

Wskaźnik udziałów gmin we wpływach z PIT w 2005 r., określony w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. wynosi 39,34%, z zastrzeżeniem art. 89 ustawy. Zgodnie z regulacją art. 89 udział gmin we wpływach z PIT zmniejsza się o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju. Wskaźnik ten ustala się dzieląc liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej, według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, przez liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Ponieważ dla 2005 r. wskaźnik, o którym mowa wyżej, wyniósł 0,98, wielkość udziału gmin we wpływach z PIT w 2005r. wyniosła 35,61%.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wysokość udziału we wpływach z PIT powiatów, od 1 stycznia 2005 r. wynosi 10,25%. Wzrost wskaźnika udziału powiatów we wpływach z PIT, z 8,42% w 2004 r. do 10,25% w roku 2005 r., związany był z przekazaniem powiatom, do finansowania z dochodów własnych, prowadzenia placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Wskaźnik udziału we wpływach z CIT, w 2005 r., w porównaniu do lat poprzednich, przedstawia się następująco:

	2003	2004	2005
Gminy	5,00%	6,71%	6,71%
Powiaty	-	1,40%	1,40%
Województwa	0,50%	15,90%	15,90%
RAZEM	5,50%	24,01%	24,01%

Z uwagi na zwiększone wskaźniki udziałów we wpływach z PIT i CIT w latach 2004 i 2005, dane dotyczące planowanych i wykonanych wpływów z tych źródeł dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego nie są porównywalne z analogicznymi danymi dotyczącymi lat ubiegłych.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. nie zmieniła zasad ustalania i gromadzenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu PIT, a także zasad i sposobu ich przekazywania. Niezmienione zostały także dotychczasowe zasady ustalania i przekazywania dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu CIT.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r., od 1 stycznia 2004 r. nowym dochodem własnym gmin, powiatów i województw jest 5%-owy udział

w dochodzie uzyskiwanym w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami. Zwiększone zostały udziały powiatów w dochodach uzyskiwanych z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa na terenie tych powiatów z 5% do 25%.

Od 2004 r. subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego składa się z części: wyrównawczej, równoważącej (gminy i powiaty), regionalnej (województwa) i oświatowej.

Podział środków części wyrównawczej subwencji ogólnej na poszczególne jednostki samorządu terytorialnego w roku 2005, analogicznie jak w roku 2004, został dokonany w oparciu o zasady określone w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W roku 2005, podstawą podziału kwoty części równoważącej i regionalnej subwencji w 2005 r., w tym szczególnie na zadania, których sposób uległ zmianie od dnia 1 stycznia 2004 r., były regulacje zawarte, odpowiednio, w:

- rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 września 2004 r. w sprawie podziału części równoważącej subwencji ogólnej dla gmin na rok 2005 (Dz.U. Nr 214, poz. 2169),
- rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 września 2004 r. w sprawie podziału części równoważącej subwencji ogólnej dla powiatów na rok 2005 (Dz.U. Nr 214, poz. 2170),
- rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 września 2004 r. w sprawie podziału części regionalnej subwencji ogólnej dla województw na rok 2005 (Dz.U. Nr 214, poz. 2171).

Na mocy ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz.U. Nr 188, poz. 1840 z późn. zm.), w 2005 r. gminy i miasta na prawach powiatu, otrzymały część rekompensującą subwencji ogólnej, przeznaczoną na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

Istotne znaczenie dla systemu finansów jednostek samorządu terytorialnego miały zmiany wprowadzone – z dniem 1 stycznia 2005 r. – w ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych, ustawą z dnia 25 listopada 2004 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 273, poz. 2703). Powyższe zmiany wiązały się przede wszystkim z możliwością tworzenia rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych, likwidacją środków specjalnych oraz wyłączeń w zakresie ograniczeń deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego wynikających z procedur ostrożnościowych.

W znowelizowanej ustawie określono dochody, które na wydzielonym rachunku dochodów własnych mogą gromadzić samorządowe jednostki budżetowe. Ponadto, w ustawie o finansach publicznych wprowadzono zapis, zgodnie z którym, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może określić w uchwale, dochody jakie samorządowa jednostka budżetowa może gromadzić na rachunku dochodów własnych.

Ustawa zmieniająca określiła także szczegółowe zasady i terminy likwidowania środków specjalnych.

Zmiana art. 45 ust. 2 ustawy o finansach publicznych wyłącza stosowanie ograniczeń deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego wynikających z procedur ostrożnościowych także do kwot deficytu sfinansowanych emisją papierów wartościowych, zaciągniętymi kredytami i pożyczkami - w związku ze środkami określonymi w umowie zawartej z podmiotem dysponującym funduszami strukturalnymi lub Funduszem Spójności.

Na kształtowanie się dochodów i wydatków gmin miały wpływ regulacje zawarte w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczenia rodzinnych (Dz.U. Nr 228, poz. 2255 z późn. zm.), obowiązującej od 1 lipca 2004 r. W efekcie wejścia w życie przepisów przedmiotowej ustawy, świadczenia rodzinne i koszty ich obsługi, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne są finansowane w formie dotacji celowych z budżetu państwa na zadanie z zakresu administracji rządowej, które otrzymują gminy.

Na zmianę wysokości dochodów z tytułu dotacji celowych oraz wydatków gmin finansowanych z tych dotacji w 2005 r. miała również wpływ ustawa z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz.U. Nr 86, poz. 732 z późn. zm.). Stosownie do postanowień ustawy, od 1 stycznia 2005 r. przyznawanie i wypłata zaliczek alimentacyjnych jest zadaniem z zakresu administracji rządowej zleconym gminie.

* * *

Miasto na prawach powiatu – na podstawie art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872 z późn. zm.) – sporządza jeden budżet. Uchwała budżetowa miasta na prawach powiatu określa poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gmin, powiatów oraz rodzajów wydatków przewidzianych na zadania realizowane przez gminy i powiaty.

W związku z powyższym, analogicznie jak w latach 1999 – 2004, zaprezentowano w opracowaniu, dane dotyczące dochodów miast na prawach powiatu w podziale na część gminną i powiatową. Natomiast dane dotyczące wydatków miast na prawach

powiatu podane zostały w kwotach łącznych, z uwagi na brak możliwości wyodrębnienia i omówienia wielkości wydatków tych jednostek realizowanych w podziale wyłącznie na zadania gminne lub powiatowe.

Podstawowym źródłem danych dotyczących wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r. były sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków oraz zobowiązań i należności tych jednostek, sporządzone według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 sierpnia 2005 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 170, poz. 1426).

Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia, wszystkie jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują do Ministerstwa Finansów, raz na kwartał, sprawozdanie z wykonania planów dochodów i wydatków budżetowych w pełnej szczegółowości, tj. dział, rozdział, paragraf, o nadwyżce/deficycie budżetowym, o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, jak również o stanie należności.

Sprawozdania te jednostki samorządu terytorialnego przekazują do Ministerstwa Finansów – za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych – w formie elektronicznej – jako plik określonego formatu i zdefiniowanej strukturze, przekazywany na dyskietce lub pocztą elektroniczną.

We wszystkich tablicach zbiorczych prezentowane są dane zestawione na podstawie sprawozdań rocznych, otrzymanych przez Ministerstwo Finansów od jednostek samorządu terytorialnego, obejmujących jednostki budżetowe, zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, środki specjalne, rachunki dochodów własnych oraz fundusze celowe nie posiadające osobowości prawnej.

W części opisowej, dotyczącej dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, wykorzystano dane ze sprawozdań z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

W analizowanym materiale wielkości ujęto w tysiącach złotych, na skutek czego powstały niewielkie rozbieżności prezentowanych danych.

Dochody, wydatki, wynik i poziom zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego

Dochody, wydatki i wynik jednostek samorządu terytorialnego w 2005 r. prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody, wydatki i wynik jednostek samorządu terytorialnego		
	Plan po zmianach	Wykonanie	3 : 2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
DOCHODY OGÓŁEM	103 646 133	102 911 882	99,3
WYDATKI OGÓŁEM	111 121 160	103 807 100	93,4
W Y N I K	- 7 475 027	- 895 218	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r. (Min. Fin.).

Liczba jednostek, których budżety zamknęły się w 2005 roku nadwyżką - 1.535,

Liczba jednostek, których budżety zamknęły się w 2005 roku deficytem- 1.273,

Liczba jednostek z budżetami zrównoważonymi - 0.

W 2005 r. jednostki samorządu terytorialnego, w stosunku do 2004 r., zrealizowały dochody ogółem na poziomie wyższym o 12,5%, a wydatki na poziomie wyższym o 13,6%. Wykonanie planu dochodów ogółem w 2005 r. wynosiło 99,3% natomiast wydatki jednostek samorządu terytorialnego zostały zrealizowane w 93,4% kwoty wydatków planowanych na 2005 r.

Jednostki samorządu terytorialnego zaplanowały na 2005 r. deficyt w wysokości 7.475.027 tys. zł, a zamknęły zbiorczo swoje budżety deficytem w wysokości 895.218 tys. zł.

W 2005 r., w stosunku do roku poprzedniego, wzrosła o 277 liczba jednostek, które zamknęły swoje budżety nadwyżką. Nadwyżką zamknęło swoje budżety 54,7% jednostek samorządu terytorialnego.

Poniżej przedstawiona została struktura dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego wykonanych w latach 2004 - 2005.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów ogółem jst	
	2004	2005
	%%	
1	2	3
DOCHODY WŁASNE	51,5	53,3
DOTACJE	14,3	15,1
SUBWENCJA	34,2	31,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.).

W strukturze dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2005 r., dochody własne i subwencje stanowiły łącznie – 84,9%, a dotacje celowe – 15,1%. W porównaniu do analogicznego okresu 2004 r., udział dochodów własnych i subwencji w strukturze dochodów ogółem zmniejszył się o 0,8 punktu.

W 2005 r. nastąpił wzrost udziału dotacji co było spowodowane zmianami finansowania niektórych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego wprowadzonymi w szczególności:

- Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228 poz. 2255 z późn. zm.) obowiązującej od 1 lipca 2004 r.
- Ustawą z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. nr 86 poz. 732 z późn. zm.),

Dochody własne

Poniższe zestawienie prezentuje strukturę dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego w latach 2004-2005.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów własnych jst	
	2004	2005
	%%	
1	2	3
RAZEM DOCHODY WŁASNE z tego:	100,0	100,0
Podatek dochodowy od osób prawnych	10,5	9,2
Podatek dochodowy od osób fizycznych	32,0	32,4
Podatek rolny	2,0	1,8
Podatek od nieruchomości	23,3	21,3
Podatek leśny	0,3	0,2
Podatek od środków transportowych	1,3	1,2
Podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	0,3	0,2
Podatek od spadków i darowizn	0,5	0,4
Podatek od czynności cywilnoprawnych	2,2	2,2
Wpływy z opłaty skarbowej	1,2	0,9
Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0,5	0,4
Wpływy z opłaty targowej	0,5	0,4
Dochody z majątku	8,1	7,9
Pozostałe dochody	17,3	21,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego w 2005 r., najwyższy udział zanotowano w podatku dochodowym od osób fizycznych (32,4%) oraz w podatku od nieruchomości (21,3%).

Wykonanie dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Wyszczególnienie	2004	2005	Dynamika (3:2)
	tys.zł		%%
1	2	3	4
Plan	46 017 592	54 601 668	118,7
Wykonanie	47 080 285	54 889 028	116,6
Wskaźnik wykonania planu dochodów własnych	102,3	100,5	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

Jednostki samorządu terytorialnego zaplanowały na 2005 r. dochody własne wyższe o 18,7% niż na 2004 r. W 2005 r. zrealizowano dochody własne wyższe o 16,6% niż w 2004 r.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Wykonanie wydatków jednostek samorządu terytorialnego w 2005 r.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	z tego:		3 : 2	4 : 2
		majątkowe	bieżące		
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY	45 837 492	8 349 398	37 488 094	18,2	81,8
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	36 491 231	5 890 476	30 600 755	16,1	83,9
POWIATY	13 890 877	1 621 284	12 269 593	11,7	88,3
WOJEWÓDZTWA	7 587 500	2 569 215	5 018 285	33,9	66,1
RAZEM	103 807 100	18 430 373	85 376 727	17,8	82,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r. (Min. Fin.)

Udział wydatków majątkowych w kwocie wydatków ogółem był najwyższy w samorządach województw – w 2005 r. ukształtował się na poziomie 33,9%.

W 2005 r. - w porównaniu do 2004 r. - jednostki samorządu terytorialnego przeznaczyły na wydatki majątkowe o 21,3% więcej środków.

Dane ilustrujące zbiorcze wykonanie budżetów: gmin, powiatów, miast na prawach powiatu oraz województw za rok 2005 w zakresie dochodów, wydatków, wyniku oraz stanu zobowiązań tych jednostek, w tym w relacji do zrealizowanych dochodów, zestawione zostały w poniższej tablicy.

Wyszczególnienie	Jednostki miary	Jednostki samorządu terytorialnego łącznie	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dochody						
Plan	tys. zł	103 646 133	46 257 356	13 760 931	36 075 883	7 551 964
Wykonanie	tys. zł	102 911 882	45 813 191	13 762 684	36 269 800	7 066 206
Wskaźnik	%%	99,3	99,0	100,0	100,5	93,6
Ogółem wydatki						

Wyszczególnienie	Jednostki miary	Jednostki samorządu terytorialnego łącznie	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
1	2	3	4	5	6	7
Plan	tys. zł	111 121 160	49 264 336	14 505 511	38 726 793	8 624 520
Wykonanie	tys. zł	103 807 100	45 837 492	13 890 877	36 491 231	7 587 500
Wskaźnik	%%	93,4	93,0	95,8	94,2	88,0
Wynik						
Plan	tys. zł	-7 475 027	-3 006 980	-744 580	-2 650 911	-1 072 556
Wykonanie	tys. zł	- 895 218	-24 301	-128 192	-221 431	-521 294
Zobowiązania w tym:	tys. zł	21 180 976	8 067 277	1 815 593	10 415 485	882 621
- zobowiązania wymagalne	tys. zł	264 282	189 690	8 491	60 184	5 917
Wskaźnik udziału zobowiązań wymagalnych w kwocie zobowiązań ogółem	%%	1,2	2,3	0,5	0,6	0,7
Relacja zobowiązań do dochodów wykonanych ogółem	%%	20,6	17,6	13,2	28,7	12,5
Wskaźnik udziału zobowiązań bez środków związanych z realizacją programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności do dochodów wykonanych ogółem	%%	19,5	16,6	12,3	28,1	7,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r. (Min. Fin.).

Poziom zobowiązań

Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego w latach 2004 - 2005 zostały zestawione poniżej.

Wyszczególnienie	Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego		
	2004	2005	3:2
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania JST według tytułów dłużnych z tego:	19 104 730	21 180 976	110,9
Papiery wartościowe	3 134 445	3 282 694	104,7
w tym: długoterminowe	2 824 358	3 209 868	113,6
Kredyty i pożyczki	15 589 969	17 634 000	113,1
w tym: długoterminowe	14 376 005	16 841 441	117,1
Przyjęte depozyty	18 571	0	0
Wymagalne zobowiązania	361 745	264 282	73,1
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	258 930	194 550	75,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.).

Łączna kwota zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego w 2005 r. była o 10,9% wyższa od zadłużenia w 2004 r.

Poniższe zestawienie prezentuje strukturę zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego w latach 2004-2005.

Wyszczególnienie	Struktura zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego	
	2004	2005
	%%	
1	2	3
Zobowiązania JST według tytułów dłużnych	100,0	100,0
z tego:		
Papiery wartościowe	16,4	15,5
Kredyty i pożyczki	81,6	83,3
Przyjęte depozyty	0,1	0,0
Wymagalne zobowiązania	1,9	1,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

W 2005 r. największy udział w kwocie zobowiązań ogółem stanowiły kredyty i pożyczki, które wynosiły 83,3 %.

W porównaniu do roku poprzedniego, znacznie spadł w 2005 r. udział zobowiązań wymagalnych z 1,9% do 1,2%.

Zobowiązania poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego w latach 2004 - 2005 zostały zestawione poniżej.

Wyszczególnienie	Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego		
	2004	2005	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
ZOBOWIĄZANIA JST	19 104 730	21 180 976	110,9
z tego:			
GMINY	7 551 936	8 067 277	106,8
z tego:			
gminy wiejskie	2 884 475	2 910 530	100,9
gminy pozostałe	4 667 461	5 156 747	110,5
POWIATY	1 480 003	1 815 593	122,7
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	9 511 342	10 415 485	109,5
WOJEWÓDZTWA	561 451	882 621	157,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

W 2005 roku najwyższy wzrost zadłużenia, w stosunku do roku 2004, zanotowano w wojewodztwach o 57,2% i w powiatach o 22,7%, zaś najniższy wzrost wystąpił w gminach o 6,8%.

Poziom zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego w relacji do dochodów ogółem w 2005 roku.

Wyszczególnienie	Liczba jednostek								
	OGÓLEM	Zadłużonych	Poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	Powyżej 60%
GMINY	2 413	2 292	779	712	455	232	84	21	9
MIASTA NA PRAWACH POWIATU	65	65	8	16	21	17	2	1	-
POWIATY	314	301	131	92	40	29	8	1	-
WOJEWÓDZTWA	16	16	3	7	3	2	1	-	-
RAZEM	2 808	2 674	921	827	519	280	95	23	9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r. (Min. Fin.).

Pod względem poziomu zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, w relacji do dochodów ogółem w 2005 r., największą grupę jednostek stanowiły jednostki o zadłużeniu poniżej 20%. Liczba jednostek w tej grupie stanowiła w 2005 r. – 65,4% wszystkich zadłużonych jednostek.

W 2005 r. 30 gmin, 1 powiat oraz 1 miasto na prawach powiatu osiągnęły wskaźnik zadłużenia, w stosunku do wykonanych dochodów ogółem, przekraczający 50,0%.

Zmniejszyła się liczba jednostek, które przekroczyły wskaźnik zadłużenia powyżej 60,0%. W 2004 r. jednostek takich było - 16, a w 2005 r. - 9.

Część oświatowa subwencji ogólnej jednostek samorządu terytorialnego

Część oświatowa subwencji ogólnej ustalana jest na finansowanie zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.), w szczególności na zadania związane z prowadzeniem szkół i placówek, a także dotowanie szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego oraz przez osoby fizyczne. Zgodnie z art. 27 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966 oraz z 2005 r. Nr 249, poz. 2104), wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa. Kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych (art. 28 ust. 1).

Stosownie do postanowień art. 28 i 72 ww. ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2005 uwzględniono wzrost – w stosunku do roku bazowego (2004) – nakładów na

finansowanie wydatków bieżących szkół i placówek oświatowych finansowanych (dotowanych) z budżetów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu skutków:

- uzyskania przez nauczycieli kolejnych stopni awansu zawodowego,
- zwiększenia liczby godzin zajęć dydaktycznych w związku z wdrożeniem nowych ramowych planów nauczania:
 - od 1 września 2002 r.: w 3-letnich liceach ogólnokształcących, 3-letnich liceach profilowanych, 4-letnich technikach oraz zasadniczych szkołach zawodowych o 3-letnim okresie nauczania,
 - od 1 września 2004 r.: w 2-letnich uzupełniających liceach ogólnokształcących dla absolwentów ZSZ oraz 3-letnich technikach uzupełniających dla absolwentów ZSZ,
- wdrażanej od 1 września 2005 r. czwartej godziny obowiązkowych zajęć z wychowania fizycznego dla uczniów klas gimnazjalnych oraz skutków przechodzących (za 8 m-cy) wdrożonej od 1 września 2004 czwartej godziny zajęć z WF dla uczniów klas V i VI szkół podstawowych,
- realizacji nowego zadania w zakresie kształcenia specjalnego – wczesne wspomaganie rozwoju dziecka,
- kontynuowania kształcenia w funkcjonujących od 1 września 2004 r. uzupełniających liceach ogólnokształcących dla młodzieży,
- utworzenia od 1 września 2005 r. nowego typu szkoły policealnej dla absolwentów liceum profilowanego.

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na 2005 r. ustalona została w wysokości 25.917.111 tys. zł.

Kwota części oświatowej subwencji ogólnej na 2005 r. została rozdzielona między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego według algorytmu, określonego w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 28 grudnia 2004 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2005 (Dz. U. Nr 286, poz. 2878 z późn. zm.).

Wydzielona z kwoty części oświatowej subwencji ogólnej na 2005 r. 0,6% rezerwa tej części subwencji w trakcie roku budżetowego uległa zwiększeniu do łącznej wysokości 172.803 tys. zł, tj. o kwotę 17.299 tys. zł w wyniku zmniejszeń części oświatowej subwencji ogólnej 20 jednostkom samorządu terytorialnego, tj: 6 gminom na kwotę 436 tys. zł, 8 powiatom na kwotę 3.789 tys. zł, 5 miastom na prawach powiatu na kwotę 13.049 tys. zł, 1 województwu na kwotę 25 tys. zł.

Ponadto, w 2005 r. Minister Finansów dokonał zmian w budżecie państwa na 2005 r., polegających na zwiększeniu części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego łącznie o kwotę 180.385 tys. zł, z czego:

- o 130.000 tys. zł - w związku z art. 48 ustawy budżetowej na rok 2005, w którym zostało zawarte upoważnienie dla ministra właściwego do spraw finansów do utworzenia rezerwy celowej z wydatków zablokowanych na podstawie art. 100 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.), z przeznaczeniem w pierwszej kolejności, na zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej do kwoty 300.000 tys. zł, a pozostałych oszczędności na uzupełnienie dotacji dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w celu zapewnienia płynności wypłat świadczeń gwarantowanych przez państwo.
- o 50.385 tys. zł – z niewykorzystanych środków części rekompensującej subwencji ogólnej dla gmin na wyrównanie ubytku dochodów wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków położonych na terenie specjalnych stref ekonomicznych. W ten sposób spełniono postulat - zawarty w art. 48 ustawy budżetowej na rok 2005 - dotyczący przeznaczenia niewykorzystanych środków na zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej.

Z kwoty 180.385 tys. zł wydzielono 0,6% rezerwy co stanowi kwotę w wysokości 1.082 tys. zł, która powiększyła kwotę rezerwy (tj. kwotę 172.803 tys. zł) części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2005.

W efekcie końcowym część oświatowa subwencji ogólnej na rok 2005 wyniosła 26.097.496 tys. zł, w tym rezerwa tej części subwencji 173.885 tys. zł.

Część I

Zbiorcze wykonanie budżetów gmin

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów gmin w 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Gminy ogółem					
Dochody	40 308 530	46 257 356	45 813 191	99,0	113,7
Wydatki	40 941 777	49 264 336	45 837 492	93,0	112,0
Wynik	-633 247	-3 006 980	-24 301		
Gminy wiejskie					
Dochody	17 525 039	20 254 583	19 953 666	98,5	113,9
Wydatki	17 898 084	21 387 744	19 755 970	92,4	110,4
Wynik	-373 045	-1 133 160	197 695		
Gminy pozostałe					
Dochody	22 783 491	26 002 773	25 859 525	99,4	113,5
Wydatki	23 043 693	27 876 592	26 081 522	93,6	113,2
Wynik	-260 202	-1 873 819	-221 996		

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Gminy zakładały, że w 2005 r. zamkną swoje budżety deficytem w kwocie 3.006.980 tys. zł. Ostatecznie dochody budżetów gmin zostały zrealizowane w wysokości 45.813.191 tys. zł (99,0% planu), a wydatki w wysokości 45.837.492 tys. zł (93,0% planu). Budżety gmin zamknęły się więc deficytem w łącznej kwocie 24.301 tys. zł, z tego: w gminach wiejskich budżety zamknęły się zbiorczo nadwyżką w kwocie 197.695 tys. zł, a w gminach pozostałych deficytem w wysokości 221.996 tys. zł.

Dochody i wydatki gmin w 2005 roku zostały zrealizowane w wyższym stopniu niż w 2004 r.

1. Dochody gmin

Duże znaczenie dla całego systemu finansowego gmin ma zróżnicowanie struktury ich dochodów.

Strukturę dochodów gmin w latach 2004 - 2005 przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Gminy					
	Ogółem		Wiejskie		Pozostałe	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
	%%					
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego:						
Dochody własne	48,2	48,7	39,6	40,5	54,9	55,0
Dotacje celowe	12,5	16,2	12,2	16,4	12,8	16,1
Subwencja ogólna	39,3	35,1	48,3	43,1	32,3	28,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.).

W 2005 r. w strukturze dochodów ogółem gmin stanowiły dochody własne – 48,7%, subwencja ogólna – 35,1%, zaś dotacje celowe – 16,2%.

W stosunku do 2004 r., udział dochodów własnych w strukturze dochodów ogółem gmin zwiększył się o 0,5 punktu, zwiększył się również udział dotacji celowych o 3,7 punktu, zmniejszył się natomiast o 4,2 punktu udział subwencji ogólnej.

W kategorii gmin wiejskich zwiększył się udział dochodów własnych - o 0,9 punktu oraz udział dotacji celowych - o 4,2 punktu, a zmniejszył się udział subwencji ogólnej - o 5,2 punktu.

W 2005 r. gminy zrealizowały dochody ogółem w wysokości 45.813.191 tys. zł. Były one o 1% niższe niż zaplanowane na ten rok i jednocześnie wyższe o 13,7% niż zrealizowane w 2004 r.

Dochody gmin w 2005 r. - według źródeł ich pochodzenia - przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys.zł			%%	
1	2	3	4	5	6
DOCHODY OGÓŁEM	40 308 530	46 257 356	45 813 191	99,0	113,7
DOCHODY WŁASNE	19 444 408	22 405 262	22 300 460	99,5	114,7
z tego:					
podatek dochodowy od osób prawnych	398 897	376 020	442 821	117,8	111,0
podatek dochodowy od osób fizycznych	5 466 063	6 000 922	6 269 877	104,5	114,7
podatek rolny	905 991	980 559	949 856	96,9	104,8
podatek od nieruchomości	6 501 230	6 925 056	6 994 949	101,0	107,6
podatek leśny	117 678	129 603	135 618	104,6	115,2
podatek od środków transportowych	361 357	374 539	385 088	102,8	106,6
podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	65 364	63 839	58 264	91,3	89,1

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys.zł			%%	
1	2	3	4	5	6
podatek od spadków i darowizn	76 747	71 438	80 885	113,2	105,4
podatek od czynności cywilnoprawnych	403 420	399 931	438 323	109,6	108,7
wpływy z opłaty skarbowej	281 792	269 784	294 099	109,0	104,4
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	208 691	184 215	184 651	100,2	88,5
wpływy z opłaty targowej	150 956	150 510	150 658	100,1	99,8
dochody z majątku	1 651 964	1 823 901	1 622 433	89,0	98,2
pozostałe dochody	2 854 257	4 654 943	4 292 938	92,2	150,4
DOTACJE CELOWE w tym na zadania:	5 042 952	7 777 268	7 432 411	95,6	147,4
z zakresu adm. rządowej	3 844 591	5 555 571	5 399 167	97,2	140,4
własne	676 799	1 575 895	1 436 302	91,1	212,2
realizowane na podstawie porozumień z org. administ. rządowej	24 356	66 384	52 331	78,8	214,9
SUBWENCJA OGÓLNA	15 821 170	16 074 826	16 080 320	100,0	101,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.).

W największym stopniu zostały wykonane dochody własne z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (117,8% planu), podatku od spadków i darowizn (113,2%), podatku od czynności cywilnoprawnych (109,6%) oraz opłaty skarbowej (109,0%).

W porównaniu do roku 2004, zmniejszyły się wpływy z opłaty eksploatacyjnej o 11,5%, z tytułu karty podatkowej o 10,9%, dochody z majątku o 1,8% i z opłaty targowej o 0,2%.

Łączna kwota zasileń zewnętrznych budżetów gmin w postaci dotacji celowych i subwencji ogólnej w 2005 r. zwiększyła się, w porównaniu do 2004 r., o 12,7%, przy czym kwota dotacji celowych zwiększyła się o 47,4%, natomiast z tytułu subwencji ogólnej przekazane zostały środki o 1,6% wyższe niż w roku poprzednim.

W grupie dochodów pochodzących z dotacji celowych, wysoki wzrost zanotowano przy dotacjach celowych przeznaczonych na zadania własne (o 112,2%).

W 2005 roku udział w dochodach ogółem gmin, transferów z budżetu państwa w postaci dotacji celowych oraz łącznej kwoty subwencji ogólnej wynosił odpowiednio: 16,2% oraz 35,1%.

W 2005 roku skutki wykorzystania szczególnych przypadków wygaśnięcia zobowiązań, które wynikają z art. 65 i 66 ustawy Ordynacja podatkowa, gminy wykazały w wysokości 66.756 tys. zł, przy czym największy udział w tej kwocie miał podatek od nieruchomości (62,6%). Skutki te wynikają z przeniesienia praw

własności rzeczy lub praw majątkowych w zamian za zaległości podatkowe, stanowiące dochód budżetu gminy.

Na poziom realizacji dochodów własnych, zasadniczy wpływ mają organy gmin, gdyż - zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi - mają decydujący wpływ na wysokość obowiązujących w danej gminie stawek podatkowych oraz na wielkość udzielonych ulg, odroczeń, umorzeń oraz zwolnień.

Ze sprawozdań gmin wynika, że skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatków, jak również udzielonych przez gminy ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), wyniosły w 2005 r. łącznie - 2.291.301 tys. zł.

Skutki udzielonych przez gminy w 2005 r. ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz obniżenia górnych stawek podatków prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Obniżenie górných stawek podatków	Ulg, odroczenia, umorzenia, zwolnienia	Wskaźnik (3+4+5):(2)	Wskaźnik (4+5):(3)
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	46 257 356	45 813 191	1 505 345	785 956	104,0	5,0
DOCHODY WŁASNE w tym:	22 405 262	22 300 460	1 505 345	785 956	109,8	10,3
podatek rolny	980 559	949 856	132 910	45 061	115,1	18,7
podatek od nieruchomości	6 925 056	6 994 949	1 188 551	573 574	126,5	25,2
podatek leśny	129 603	135 618	1 674	758	106,5	1,8
podatek od środków transportowych	374 539	385 088	162 888	22 598	152,3	48,2
podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	63 839	58 264	0	859	92,6	1,5
podatek od spadków i darowizn	71 438	80 885	0	6 740	122,7	8,3
podatek od czynności cywilnoprawnych	399 931	438 323	0	204	109,7	0,0
wpływy z opłaty skarbowej	269 784	294 099	0	134	109,1	0,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	184 215	184 651	0	315	100,4	0,2
wpływy z opłaty targowej	150 510	150 658	13 023	361	109,0	8,9
dochody z majątku	1 823 901	1 622 433	0	320	89,0	0,0
pozostałe dochody	4 654 943	4 292 938	6 300	135 033	95,3	3,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

Z łącznej kwoty, udzielonych przez gminy w 2005 r., ulg oraz obniżeń górnych stawek podatków w wysokości 2.291.301 tys. zł, na ulgi, odroczenia, umorzenia, zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych) przypada 785.956 tys. zł (34,3%), zaś na obniżenia górnych stawek podatków 1.505.345 tys. zł (65,7%). W odniesieniu do wykonania przez gminy dochodów ogółem, łączna kwota udzielonych ulg, odroczeń,

umorzeń, zwolnień oraz obniżenia górnych stawek podatkowych stanowiła 5,0%, natomiast w odniesieniu do kwoty dochodów własnych – 10,3%.

Największy udział w łącznej kwocie ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień, miały w 2005 r. ulgi: w podatku od nieruchomości –73,0%, w pozostałych dochodach – 17,2%, w podatku rolnym –5,7% oraz w podatku od środków transportowych –2,9%.

Również w łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych, największy udział miały obniżenia tych stawek w podatku od nieruchomości (79,0%), podatku od środków transportowych (10,8%) oraz w podatku rolnym (8,8%).

Łączna kwota udzielonych w 2005 r. ulg i obniżeń górnych stawek, w porównaniu do dochodów wykonanych, stanowiła z tytułu: podatku od środków transportowych – 48,2%, podatku od nieruchomości – 25,2%, podatku rolnego – 18,7% i były to najwyższe wskaźniki ulg i obniżeń w grupie dochodów własnych.

Przy obliczaniu dochodów podatkowych, stanowiących podstawę do ustalania dla gmin subwencji wyrównawczej, uwzględniane były skutki - udzielonych przez właściwe organy gmin - ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień oraz obniżenia górnych stawek podatków. W przeciwnym bowiem razie budżet państwa refundowałby gminie skutki decyzji jej organów.

W grupie dochodów własnych gmin, najwyższy udział, w strukturze zrealizowanych wpływów z poszczególnych tytułów, miały w 2005 r. następujące dochody (w %% dochodów własnych):

- podatek od nieruchomości - 31,4%,
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych - 28,1%,
- dochody z majątku gminy - 7,3%,
- podatek rolny - 4,3%.

W porównaniu do roku 2004 r., zmniejszył się udział w dochodach własnych dochodów m. in. z tytułów:

- podatku od nieruchomości - o 2,0 punktu,
- dochodów z majątku - o 1,2 punktu,
- podatku rolnego - o 0,4 punktu,
- wpływów z opłaty eksploatacyjnej - o 0,3 punktu.

Dochody gmin zrealizowane w 2005 r., przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	tys. zł		
1	2	3	4
Dochody ogółem z tego:	45 813 191	19 953 666	25 859 525

Dochody własne	22 300 460	8 082 120	14 218 339
Dotacje celowe	7 432 411	3 274 313	4 158 098
Subwencja ogólna	16 080 320	8 597 232	7 483 088

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

W 2005 r. dochody ogółem gmin wiejskich, w porównaniu do roku 2004, wzrosły o 13,9%, a w gminach pozostałych o 13,5%.

W porównaniu do roku 2004, udziały gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zmniejszyły się z 35,72% do 35,61% w 2005 r.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – wysokość udziału gmin we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy, wynosi 39,34%, z zastrzeżeniem art. 89, który stanowi, iż udział gmin we wpływach z podatku PIT zmniejsza się o liczbę punktów procentowych odpowiadających iloczynowi 3,81 punktu procentowego i wskaźnika obliczonego łącznie dla całego kraju.

Wskaźnik, o którym mowa wyżej, ustala się dzieląc liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. do domów pomocy społecznej (DPS), według stanu na dzień 30 czerwca roku bazowego, przez liczbę mieszkańców przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r. według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r.

Dla 2004 r. wskaźnik ten wynosił 0,95, natomiast dla 2005 r. – 0,98.

Założeniem opisanego wyżej sposobu ustalania wielkości udziału gmin w PIT było stopniowe zwiększanie wielkości tego udziału i zmniejszanie wielkości dotacji, o której mowa w art. 87 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, przekazywanej powiatom na mieszkańców DPS przyjętych przed dniem 1 stycznia 2004 r., bądź skierowanych do DPS przed tym dniem.

Zgodnie bowiem z art. 87 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, powiat, który prowadzi lub zleca prowadzenie domu pomocy społecznej, w którym przebywają mieszkańcy przyjęci do tego domu przed dniem 1 stycznia 2004 r., a także powiat, który przyjmie do domu osoby ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem, otrzymuje dotacje celowe z budżetu państwa, wg zasad określonych w tym przepisie.

Według przyjętych założeń, omawiany wskaźnik dla 2005 r. (0,98) jest wyższy od wskaźnika ustalonego dla 2004 r. (0,95) z uwagi na dużą liczbę skierowań do DPS wydanych przed dniem 1 stycznia 2004 r.

W 2005 r.- według danych Ministerstwa Finansów - na rachunki gmin (bez części gminnej miast na prawach powiatu) przekazane zostały udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 6.269.873 tys. zł, tj. 103,7% kwoty zaplanowanej przez Ministra Finansów w wysokości

6.046.427 tys. zł i 104,5% kwoty zaplanowanej przez gminy z tego tytułu. Kwota zaplanowanych przez gminy dochodów z tego tytułu na 2005 r. wynosiła 6.000.922 tys. zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie gminy otrzymują z budżetu państwa subwencję ogólną. Subwencja ogólna dla gmin składa się z części: oświatowej, równoważącej i wyrównawczej oraz od 2004 r. części rekompensującej dla gmin, która wynika z art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840 z późn. zm.). Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin przeznaczona jest na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

W 2005 roku – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki gmin (bez części gminnej przeznaczonej dla miast na prawach powiatu) przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 16.088.608 tys. zł., co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel.

Przekazana w 2005 r. – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki gmin kwota z tytułu poszczególnych części subwencji ogólnej dla gmin wyniosła dla:

- części oświatowej 12.139.543 tys. zł,
- części wyrównawczej 3.638.252 tys. zł,
- części równoważącej 305.113 tys. zł,
- części rekompensującej 5.700 tys. zł.

Zgodnie z art. 26 ust. 2 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w budżecie państwa utworzono rezerwę subwencji ogólnej w wysokości 2% sumy planowanych części wyrównawczych subwencji ogólnej ustalonej dla gmin, powiatów i województw. Środki te w 2005 r. przeznaczone były na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, a w szczególności na zadania związane z pomocą społeczną oraz na wyrównanie różnic w dochodach jednostek samorządu terytorialnego po zmianie systemu finansowania zadań.

W ramach kwoty ujętej w ustawie budżetowej na 2005 r., środki ww. rezerwy zaplanowano w wysokości 95.651 tys. zł.

Ponadto, zgodnie z art. 36 ust. 4 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, zwroty nienależnie otrzymanych przez jednostki samorządu terytorialnego kwot części subwencji ogólnej zwiększają rezerwę subwencji ogólnej

w zakresie kwoty, o której mowa w art. 26 ust. 2 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Tak więc, rezerwa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 26 ust. 2 pkt 1, tj. w części przeznaczanej na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, została zwiększona o 3.144 tys. zł i w rezultacie do jednostek samorządu terytorialnego zostały przekazane środki w łącznej wysokości 98.795 tys. zł.

Środki tej rezerwy przekazywane były do jednostek samorządu terytorialnego zgodnie z kryteriami wypracowanymi wspólnie przez stronę rządową i stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Do końca 2005 r. z tytułu ww. rezerwy przekazano jednostkom samorządu terytorialnego środki w łącznej wysokości 98.795 tys. zł, z czego 22.526 tys. zł dla 282 gmin.

Dochody gmin w 2005 r. według działów prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	40 308 530	46 257 356	45 813 191	99,0	100,0	113,7
Rolnictwo i łowiectwo	359 346	807 617	672 798	83,3	1,5	187,2
Leśnictwo	13 526	13 563	12 022	88,6	0,0	88,9
Rybołówstwo i rybactwo	191	266	237	89,2	0,0	123,9
Górnictwo i kopalnictwo	8 551	5 277	4 853	92,0	0,0	56,7
Przetwórstwo przemysłowe	477	13 754	3 987	29,0	0,0	835,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	138 218	169 888	153 763	90,5	0,3	111,2
Handel	2 574	2 870	2 808	97,9	0,0	109,1
Hotele i restauracje	89	408	406	99,5	0,0	457,5
Transport i łączność	427 219	852 739	720 482	84,5	1,6	168,6
Turystyka	7 232	21 097	15 048	71,3	0,0	208,1
Gospodarka mieszkaniowa	1 789 759	2 051 144	1 841 777	89,8	4,0	102,9
Działalność usługowa	44 037	41 127	40 175	97,7	0,1	91,2
Informatyka	125	371	276	74,6	0,0	220,5
Administracja publiczna	353 371	346 744	361 541	104,3	0,8	102,3
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	50 531	128 967	127 088	98,5	0,3	251,5
Obrona narodowa	122	264	253	95,9	0,0	207,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	22 373	38 174	36 804	96,4	0,1	164,5
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	15 605 819	16 617 695	17 133 316	103,1	37,4	109,8
Obsługa długu publicznego	997	2 028	1 578	77,8	0,0	158,3
Różne rozliczenia	16 036 493	16 273 305	16 312 936	100,2	35,6	101,7
Oświata i wychowanie	590 617	735 307	681 027	92,6	1,5	115,3

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Szkolnictwo wyższe	141	141	167	118,8	0,0	119,0
Ochrona zdrowia	56 784	63 368	61 610	97,2	0,1	108,5
Pomoc społeczna	3 857 854	6 162 494	5 995 226	97,3	13,1	155,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	21 559	24 187	22 960	94,9	0,1	106,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	45 879	388 745	374 066	96,2	0,8	815,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	727 872	1 241 099	1 014 036	81,7	2,2	139,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	39 329	95 883	79 349	82,8	0,2	201,8
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	315	12 187	12 025	98,7	0,0	*
Kultura fizyczna i sport	107 130	146 647	130 576	89,0	0,3	121,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

* - wskaźnik powyżej 1000%

W strukturze dochodów ogółem gmin w 2005 r. najistotniejszą pozycję zajmują następujące działy:

- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nie posiadających osobowości prawnej - 37,4%,
- Różne rozliczenia - 35,6%,
- Pomoc społeczna - 13,1%,
- Gospodarka mieszkaniowa - 4,0%,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 2,2%.

W strukturze dochodów ogółem gmin działy te stanowiły łącznie 92,3%.

Wysoki udział w strukturze dochodów ogółem działu Różne rozliczenia wiąże się z tym, że w dziale tym ujmowane są przede wszystkim kwoty subwencji ogólnej przekazywanej gminom z budżetu państwa, które w tym dziale stanowią 98,6%.

Natomiast w dziale Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek, nie posiadających osobowości prawnej ujmowane są, m. in. tak istotne źródła dochodów własnych gmin, jak: udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, od osób prawnych, wpływy z podatku od nieruchomości, wpływy z podatku rolnego oraz dochody z tytułu opłaty skarbowej, które stanowią w dochodach tego działu 87,3%.

W stosunku do roku poprzedniego najwyższy wzrost dochodów dotyczy takich działów jak: Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, Hotele i restauracje, Informatyka. Są to jednak działy, które

w strukturze dochodów gmin zajmują nieznaczące pozycje, a wysoki wzrost dochodów w tych działach wynika z niskich kwot wykonania dochodów w tych działach w 2004 r.

Przeciętny dochód ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, osiągnięty przez gminy w roku 2005, wyniósł 1.807,8 zł i był o 13,6% wyższy niż w 2004 r.

Dochody przeliczone na 1 mieszkańca gmin w 2005 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	zł		
1	2	3	4
DOCHODY OGÓŁEM z tego:	1 807,8	1 855,1	1 772,9
DOCHODY WŁASNE	880,0	751,4	974,8
DOTACJE CELOWE	293,3	304,4	285,1
SUBWENCJA OGÓLNA	634,5	799,3	513,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

Dochód ogółem na 1 mieszkańca w gminach wiejskich stanowił 102,6%, a w gminach pozostałych – 98,1% przeciętnego dochodu na 1 mieszkańca, wyliczonego dla wszystkich gmin w kraju.

Dochody gmin, przeliczone na 1 mieszkańca, wskazują na bardzo duże zróżnicowanie dochodów pomiędzy gminą o najwyższych dochodach, tj. gminą Kleszczów (woj. łódzkie), z dochodem przypadającym na 1 mieszkańca w kwocie 36.119,8 zł, a gminą Koźmin Wielkopolski (woj. wielkopolskie), z dochodem przypadającym na 1 mieszkańca tej gminy w wysokości 1.264,1 zł, który jest prawie 30-krotnie niższy.

Zestawienie dochodów na 1 mieszkańca w gminach w układzie wojewódzkim zaprezentowano w załączniku do sprawozdania.

1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe gmin

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez gminy w 2005 r., przekazana została kwota 12.007.463 tys. zł, z tego dla:

- gmin wiejskich - 5.979.673 tys. zł,
- gmin miejskich - 2.185.221 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich - 3.842.569 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w roku 2005", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, a od dnia 31 października 2005 r. Ministra Edukacji i Nauki -

rozdysponował dla poszczególnych gmin środki w wysokości 81.910 tys. zł (47,1% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty z tytułu błędów statystycznych przy agregowaniu danych statystycznych oraz innych danych wykorzystywanych do wyliczeń części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – w kwocie 1.776 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań edukacyjnych w I półroczu roku budżetowego 2005 polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w wyniku utworzenia nowych szkół, oddziałów lub placówek – w kwocie 325 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych od 1 września 2005r., polegającego na wzroście łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach oświatowych w wyniku utworzenia nowych szkół, oddziałów lub placówek oświatowych – w kwocie 711 tys. zł,
- likwidacja szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – 30.914 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków ponoszonych z tytułu odpraw dla zwalnianych nauczycieli w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela – 10.030 tys. zł,
- dofinansowanie wyposażenia nowowytbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń do nauki pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji, w sprzęt szkolny i pomoce naukowe - w kwocie 38.154 tys. zł.

Ponadto na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz na wniosek Ministra Edukacji i Nauki, Minister Finansów dokonał zwiększenia poszczególnym gminom kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2005 na łączną kwotę 50.169 tys. zł, z tego dla:

- gmin wiejskich - 7.253 tys. zł,
- gmin miejskich - 21.908 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich- 21.008 tys. zł.

Według stanu na 31 grudnia 2005 r. na rachunki gmin przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 12.139.543 tys. zł z tego dla:

- gmin wiejskich - 6.026.388 tys. zł,
- gmin miejskich - 2.217.448 tys. zł,
- gmin miejsko-wiejskich - 3.895.707 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań gmin wynika, że wydatki wykonane w 2005 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez gminy dochodów

z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 119,4%, przy czym poziom wydatków na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- poniżej 100% - 262 gminy,
- 100,0% - 110,0% - 678 gmin,
- 110,0% - 120,0% - 670 gmin,
- powyżej 120,0% - 803 gminy.

Realizacja przez gminy wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2005 r. kształtowała się średnio na poziomie 98,1% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 87,5% planu.

1.2. Dotacje dla gmin

Planowane przez gminy na 2005 rok dochody z tytułu dotacji celowych w wysokości 7.777.268 tys. zł zostały zrealizowane w kwocie 7.432.411 tys. zł, co stanowiło 95,6% planu, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące (własne, zlecone z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) zrealizowano w kwocie 6.639.617 tys. zł, co stanowiło 97,2% planu,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne zrealizowano w kwocie 248.183 tys. zł, co stanowiło 67,1% planu,
- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 99.316 tys. zł, co stanowiło 97,2% planu,
- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 86.212 tys. zł, co stanowiło 87,3% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 140.449 tys. zł, co stanowiło 98,4% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 218.634 tys. zł, co stanowiło 98,4% planu.

Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie lub finansowanie zadań realizowanych przez gminy stanowiły 92,7% (6.887.800 tys. zł) łącznej kwoty przekazanych gminom dotacji.

Plan dotacji z budżetu państwa na zadania własne i zlecone z zakresu administracji rządowej, został wykonany w wysokości niższej o 7,3%, niż założono w ustawie budżetowej na 2005 r.

1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone gminom z zakresu administracji rządowej

Według sprawozdań gmin, w 2005 r. z budżetu państwa przekazane zostały dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w kwocie 5.399.167 tys. zł, co stanowiło 97,2% planu rocznego. W dochodach ogółem, zrealizowanych przez gminy w 2005 r., dotacje te stanowiły 11,8%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, według działów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	5 555 571	5 399 167	97,2	5 542 787	5 386 594	97,2
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	425	250	58,8	-	-	-
Transport i łączność	48	48	100,0	48	48	100,0
Gospodarka mieszkaniowa	578	548	94,8	367	337	92,0
Administracja publiczna	192 516	192 481	100,0	191 868	191 837	100,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	128 965	127 087	98,5	128 965	127 087	98,5
Obrona narodowa	222	217	97,7	222	217	98,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	5 550	5 529	99,6	974	959	98,5
Oświata i wychowanie	904	843	93,3	904	843	93,3
Ochrona zdrowia	123	99	80,5	123	99	80,5
Pomoc społeczna	5 225 563	5 071 413	97,1	5 218 654	5 064 530	97,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	192	183	95,3	192	183	95,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	305	299	98,0	300	294	98,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	30	30	100,0	20	20	100,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	150	140	93,3	150	140	93,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty omawianych dotacji, przekazano:

- na zadania bieżące 5.386.594 tys. zł, co stanowiło 97,2% planu rocznego (99,1% ogółu dotacji na zadania zlecone),

– na zadania inwestycyjne 12.573 tys. zł, co stanowiło 98,4% planu rocznego (0,9% ogółu dotacji na zadania zlecone).

W strukturze działowej dotacji na finansowanie zadań zleconych gminom z zakresu administracji rządowej dominują dotacje do takich działów, jak:

- Pomoc społeczna (93,8% kwoty dotacji),
- Administracja publiczna (3,6%),
- Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa (2,3%).

Dotacje przeznaczone dla tych działów stanowiły 99,8% całej kwoty dotacji przekazanych gminom na omawiane zadania.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna, zrealizowane w kwocie 5.071.413 tys. zł, przeznaczone zostały głównie na świadczenia rodzinne oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, wypłatę zasiłków osobom kwalifikującym się do pomocy z opieki społecznej oraz opłatę składek na ubezpieczenia społeczne, utrzymanie terenowych ośrodków pomocy społecznej, na wypłatę zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz na opłacenie usług opiekuńczych, jak i specjalistycznych usług opiekuńczych. W ramach powyższej kwoty, na dofinansowanie zadań inwestycyjnych przekazano dotacje w wysokości 6.883 tys. zł, co stanowiło 54,8% ogólnej kwoty przekazanych gminom dotacji na inwestycje związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, do zadań gmin należy szereg spraw o charakterze administracyjnym, w tym: ewidencja ludności, wydawanie dowodów osobistych i zadania należące do kompetencji kierownika urzędu stanu cywilnego. Przekazane w 2005 r. dotacje na realizację tych zadań wyniosły 192.4821 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwoty planowanej.

Udział dotacji celowych na realizowane przez gminy zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach, w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne, oraz ich strukturę, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	99,1	0,9
Rolnictwo i łowiectwo	0,1	-	2,0	100,0	-	100,0
Gospodarka mieszkaniowa	0,1	-	1,7	100,0	61,6	38,4
Administracja publiczna	3,6	3,5	5,1	100,0	99,7	0,3

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2,3	2,3	-	100,0	100,0	-
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,1	-	36,4	100,0	17,3	82,7
Pomoc społeczna	93,8	94,2	54,8	100,0	99,9	0,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

1.2.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych gmin.

W 2005 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych zrealizowano w wysokości 1.436.302 tys. zł, co stanowiło 91,1% planu tych dotacji.

Z ogólnej kwoty dotacji przekazanych gminom w 2005 r., dotacje na zadania bieżące wynosiły 1.218.503 tys. zł, tj. 84,8% ogólnej kwoty omawianych dotacji, a na zadania inwestycyjne 217.799 tys. zł (15,2%).

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania własne gmin, według działów, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	1 575 895	1 436 302	91,1	1 250 577	1 218 503	97,4
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	47 893	19 409	40,5	423	423	100,0
Przetwórstwo przemysłowe	152	151	99,3	-	-	-
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	288	-	-	-	-	-
Transport i łączność	114 720	84 796	73,9	20 247	19 805	97,8
Turystyka	1 840	1 217	66,1	658	634	96,4
Gospodarka mieszkaniowa	5 853	3 990	68,2	201	130	64,7
Działalność usługowa	425	143	33,6	47	43	91,5
Administracja publiczna	522	374	71,6	222	223	100,5
Obrona narodowa	3	3	100,0	3	3	100,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 339	2 242	95,9	1 095	1 095	100,0
Oświata i wychowanie	158 154	140 613	88,9	53 456	45 518	85,2
Ochrona zdrowia	1 884	622	33,0	141	138	97,9
Pomoc społeczna	881 180	866 211	98,3	879 670	864 730	98,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	321	216	67,3	168	164	97,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	291 293	282 946	97,1	290 846	282 500	97,1
Gospodarka komunalna i ochrona	49 825	20 079	40,3	1 209	1 208	99,9

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
środowiska						
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	9 123	6 525	71,5	2 051	1 750	85,3
Kultura fizyczna i sport	10 080	6 765	67,1	140	139	99,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

Udział dotacji celowych na zadania bieżące i inwestycyjne w ogólnej kwocie dotacji na zadania własne gmin, według działów, w 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		Bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	84,8	15,2
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	1,4	0,1	8,8	100,0	2,2	97,8
Transport i łączność	5,9	1,6	29,9	100,0	23,4	76,6
Turystyka	0,1	0,1	0,3	100,0	52,1	47,9
Gospodarka mieszkaniowa	0,3	-	1,8	100,0	3,3	96,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,2	0,1	0,6	100,0	48,8	51,2
Oświata i wychowanie	9,8	3,7	43,7	100,0	32,4	67,6
Pomoc społeczna	60,3	71,0	0,7	100,0	99,8	0,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	19,7	23,2	0,2	100,0	99,8	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,4	0,1	8,7	100,0	6,0	94,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,4	0,1	2,2	100,0	26,8	73,2
Kultura fizyczna i sport	0,5	-	3,1	100,0	2,1	97,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

Największa część dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych gmin została przekazana w 2005 r. na zadania realizowane w działach: Pomoc społeczna (71,0%), Edukacyjna opieka wychowawcza (23,2%) oraz Oświata i wychowanie (3,7%). Łącznie, na dofinansowanie zadań własnych realizowanych w ramach tych działów, przeznaczono 97,9% dotacji na bieżące zadania własne gmin.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna przeznaczone były głównie na wypłatę zasiłków okresowych (od 1 maja 2004 r. jest to zadanie własne gmin, finansowane dotacją z budżetu państwa) oraz na opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby, które rezygnują z zatrudnienia

w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny, na prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej, na dofinansowanie dożywiania uczniów, a także na dofinansowanie realizacji programu „Posiłek dla potrzebujących”.

Dotacje w dziale Edukacyjna opieka wychowawcza w 99,2% przeznaczone zostały na pomoc materialną dla uczniów.

Dla działu Oświata i wychowanie, z budżetu państwa przekazano dotacje celowe na bieżące zadania własne gmin w kwocie 45.518 tys. zł, co stanowiło 85,2% planu. Dotacje te przeznaczone zostały głównie na sfinansowanie wyprawek szkolnych dla uczniów podejmujących naukę w klasach pierwszych szkół podstawowych, obejmujących zakup podręczników szkolnych, dowozu dzieci 6-letnich do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, a także prac komisji kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych powołanych do przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego związanego z awansem zawodowym nauczycieli.

Dotacje celowe z budżetu państwa na własne zadania inwestycyjne, przekazano gminom w kwocie 217.799 tys. zł, co stanowiło 66,9% planu tych dotacji.

W strukturze działowej tych dotacji, najpoważniejszą pozycję stanowiły dotacje na aktywizację obszarów wiejskich i na kontrakty wojewódzkie przeznaczone na dofinansowanie inwestycji w dziale Oświata i wychowanie (43,7% tych dotacji), Transport i łączność (29,9%) oraz dotacje w dziale Rolnictwo i łowiectwo (8,8%) przeznaczone na inwestycje związane z infrastrukturą wodociagową i sanitarną wsi.

1.2.3. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami gmin są również dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych. W 2005 r. udział tych dotacji w zrealizowanych przez gminy dochodach ogółem wynosił 1,3%.

Ogólna kwota otrzymanych przez gminy dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 596.942 tys. zł, co stanowiło 92,4% planu, z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej została przekazana dotacja w wysokości 52.331 tys. zł, co stanowiło 78,8% ich planu rocznego. Porozumienia z organami administracji rządowej dotyczyły głównie zadań zaliczanych do działów: Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (59,7%) na dofinansowanie zadań w dziedzinie kultury objętych mecenatem państwa, a także na realizację zadań wynikających z programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce.; Transport i łączność (12,3% dotacji), m.in.

na utrzymanie drogowych przejść granicznych; Oświata i wychowanie (6,2%) oraz Działalność usługowa (5,5% dotacji) na utrzymanie, remonty i konserwację cmentarzy wojennych i wojskowych,

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przeznaczone dotacje w wysokości 185.528 tys. zł, co stanowiło 92,3% planu tych dotacji. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia dotyczyły głównie realizacji zadań z zakresu działów: Transportu i łączności (42% dotacji tych dotacji), Gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (17% dotacji) Oświaty i wychowania (14,4% dotacji), oraz Pomocy społecznej (4,9% dotacji),
- z funduszy celowych została przekazana dotacja w wysokości 359.083 tys. zł, tj. 94,9% planu. W kwocie tej, największy udział miały dotacje w działach: Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (26,6% dotacji); Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (19,2%), przeznaczone m.in. na gospodarkę ściekową i ochronę wód, Transport i łączność (16%) głównie inwestycje drogowe, Oświatę i wychowanie (14,8%), Kulturę fizyczną i sport (6%) na budowę obiektów sportowych oraz Rolnictwo i łowiectwo (5,3%), przeznaczone głównie na infrastrukturę wodociągową i sanitacyjną wsi.

2. Wydatki gmin

Łączne wydatki gmin w 2005 r. zostały zrealizowane w wysokości 45.837.492 tys. zł i były o 3.426.844 tys. zł tj. o 7,0% niższe niż zaplanowane na ten rok i o 12,0% wyższe niż w wydatki zrealizowane w 2004 r.

Wydatki majątkowe, w stosunku do roku 2004, były wyższe o 11,7%.

Na wydatki bieżące gminy przeznaczyły o 12,0% środków więcej niż w roku poprzednim.

Dane o zrealizowanych w 2005 r. wydatkach gmin przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	40 941 777	49 264 336	45 837 492	93,0	112,0
z tego:					
Wydatki majątkowe	7 471 746	10 232 725	8 349 398	81,6	111,7
w tym:					
Wydatki na inwestycje	7 391 542	10 082 616	8 218 761	81,5	111,2
Wydatki bieżące	33 470 031	39 031 611	37 488 094	96,0	112,0
z tego:					

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Wydatki na wynagrodzenia w tym:	14 184 817	15 003 819	14 800 986	98,6	104,3
Wynagrodzenia osobowe	13 121 495	13 904 033	13 717 785	98,7	104,5
Pochodne od wynagrodzeń	2 945 958	3 179 157	3 079 536	96,9	104,5
Dotacje	1 671 008	1 366 173	1 341 341	98,2	80,3
Wydatki na obsługę długu w tym:	325 252	420 110	345 519	82,2	106,2
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	9 503	29 301	9 485	32,4	99,8
Pozostałe wydatki	14 342 995	19 062 352	17 920 713	94,0	124,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Strukturę wydatków gmin, według rodzajów wydatków, w roku 2004 i 2005 przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	2004	2005
	%%	
1	2	3
Wydatki ogółem z tego:	100,0	100,0
Wydatki majątkowe w tym:	18,2	18,2
Wydatki na inwestycje	18,1	17,9
Wydatki bieżące w tym:	81,8	81,8
Wydatki na wynagrodzenia w tym:	34,6	32,3
Wynagrodzenia osobowe	32,0	29,9
Pochodne od wynagrodzeń	7,2	6,7
Dotacje	4,1	2,9
Wydatki na obsługę długu	0,8	0,8
Pozostałe wydatki	35,0	39,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków ogółem, zrealizowanych przez gminy w 2005 r. w porównaniu do roku 2004 zwiększył się udział wydatków pozostałych o 4,1 punktu. Zmniejszył się natomiast udział wydatków na wynagrodzenia w tym na wynagrodzenia osobowe odpowiednio o 2,3 punktu i o 2,1 punktu.

Strukturę wydatków gmin w 2005 r. według działów i kategorii gmin przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	%%		
1	2	3	4
Ogółem z tego:	100,0	100,0	100,0

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	%%		
1	2	3	4
Rolnictwo i łowiectwo	2,6	4,8	1,0
Leśnictwo	0,0	0,0	0,0
Rybolówstwo i rybactwo	0,0	0,0	0,0
Górnictwo i kopalnictwo	0,0	0,0	0,0
Przetwórstwo przemysłowe	0,0	0,0	0,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,5	0,8	0,3
Handel	0,0	0,0	0,0
Hotele i restauracje	0,0	0,0	0,0
Transport i łączność	7,2	7,7	6,9
Turystyka	0,1	0,1	0,1
Gospodarka mieszkaniowa	2,8	1,4	3,9
Działalność usługowa	0,4	0,3	0,5
Informatyka	0,0	0,0	0,0
Nauka	0,0	0,0	0,0
Administracja publiczna	10,9	11,9	10,2
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,3	0,3	0,3
Obrona narodowa	0,0	0,0	0,0
Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	0,0	0,0	0,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,1	1,2	1,1
Wymiar sprawiedliwości	0,0	0,0	0,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,3	0,3	0,2
Obsługa długu publicznego	0,8	0,6	0,9
Różne rozliczenia	0,4	0,5	0,3
Oświata i wychowanie	39,6	42,4	37,5
Szkolnictwo wyższe	0,0	0,0	0,0
Ochrona zdrowia	0,9	0,8	1,0
Pomoc społeczna	16,9	15,4	18,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,2	0,1	0,2
Edukacyjna opieka wychowawcza	1,9	1,9	1,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8,3	6,3	9,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,9	2,3	3,4
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	0,0	0,0	0,0
Kultura fizyczna i sport	1,9	1,0	2,6

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków gmin, przeważają wydatki na: Oświatę i wychowanie – 39,6%, Pomoc społeczną – 16,9%, Administrację publiczną – 10,9% Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 8,3% oraz Transport i łączność – 7,2% ogółu wydatków gmin. W 2005 r. wydatki gmin w tych działach stanowiły 82,9% wydatków ogółem tych jednostek.

Struktura działowa wydatków w gminach wiejskich różni się od pozostałych szczególnie w działach Rolnictwo i łowiectwo oraz Oświata i wychowanie. Udział tych działów w strukturze wydatków jest większy w gminach wiejskich.

W strukturze działowej wydatków gmin wiejskich przeważają wydatki na: Oświatę i wychowanie – 42,4%, Pomoc społeczną – 15,4%, Administrację publiczną – 11,9%, Transport i łączność – 7,7% oraz Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 6,3%. W 2005 r. wydatki gmin wiejskich w tych działach stanowiły 83,7% wydatków ogółem tych jednostek.

Wydatki gmin w 2005 r. według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem z tego:	40 941 777	49 264 336	45 837 492	93,0	100,0	112,0
Rolnictwo i łowiectwo	1 285 730	1 558 299	1 211 632	77,8	2,6	94,2
Leśnictwo	7 966	9 184	7 926	86,3	0,0	99,5
Rybołówstwo i rybactwo	208	202	191	94,5	0,0	91,9
Górnictwo i kopalnictwo	12	16	16	100,0	0,0	133,0
Przetwórstwo przemysłowe	2 233	19 194	4 531	23,6	0,0	202,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	216 637	270 877	229 698	84,8	0,5	106,0
Handel	5 902	5 191	4 537	87,4	0,0	76,9
Hotele i restauracje	374	718	701	97,7	0,0	187,3
Transport i łączność	2 871 527	3 821 907	3 312 064	86,7	7,2	115,3
Turystyka	43 863	67 596	51 139	75,7	0,1	116,6
Gospodarka mieszkaniowa	1 097 176	1 456 052	1 281 605	88,0	2,8	116,8
Działalność usługowa	181 691	252 197	192 927	76,5	0,4	106,2
Informatyka	2 706	2 973	2 486	83,6	0,0	91,9
Nauka	16	10	6	64,7	0,0	40,7
Administracja publiczna	4 745 383	5 249 913	4 995 412	95,2	10,9	105,3
Urzędy naczelnych organów władzy państw., kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	51 017	129 339	127 335	98,5	0,3	249,6
Obrona narodowa	156	389	327	84,0	0,0	209,0
Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	7	11	10	92,1	0,0	152,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	450 526	558 498	516 482	92,5	1,1	114,6
Wymiar sprawiedliwości	20	5	3	54,0	0,0	13,5
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	99 282	132 068	114 616	86,8	0,3	115,4
Obsługa długu publicznego	326 033	421 280	345 562	82,0	0,8	106,0
Różne rozliczenia	134 630	232 933	167 262	71,8	0,4	124,2

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Oświata i wychowanie	17 469 796	18 673 505	18 158 285	97,2	39,6	103,9
Szkolnictwo wyższe	5 546	5 827	5 505	94,5	0,0	99,3
Ochrona zdrowia	373 667	461 898	407 761	88,3	0,9	109,1
Pomoc społeczna	5 616 678	8 055 082	7 762 849	96,4	16,9	138,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	64 252	76 505	73 575	96,2	0,2	114,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	519 848	901 590	863 379	95,8	1,9	166,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 428 601	4 495 513	3 793 525	84,4	8,3	110,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 164 803	1 408 956	1 328 310	94,3	2,9	114,0
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	1 360	13 515	10 295	76,2	0,0	756,9
Kultura fizyczna i sport	774 131	983 087	867 539	88,2	1,9	112,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Wydatki zrealizowane w dziale Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa w 2005 r. wzrosły w stosunku do 2004 r. ponad 2 – krotnie. W tym dziale 57,5% wydatków stanowiły różne wydatki na rzecz osób fizycznych oraz 16,8% wynagrodzenia bezosobowe. Realizacja planu wydatków tego działu wyniosła 98,5%.

W 2005 r. 87 gmin dokonało wpłat do budżetu państwa, przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej w kwocie 128.618 tys. zł, tj. 99,2% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2005 r. Wydatki te stanowiły 76,9% działu Różne rozliczenia.

Wykaz gmin dokonujących wpłat do budżetu państwa zamieszczono w tabelach w załączniku.

W związku ze zmianami systemowymi dotyczącymi sposobu finansowania zadań z zakresu dodatków mieszkaniowych i oświetlenia ulic, poniżej przedstawiono planowane i wykonane wydatki na zadania, których sposób finansowania uległ zmianie od 1 stycznia 2004 r.

Wyszczególnienie	2004		2005		Dynamika (4:2)
	Wykonanie	Wykonanie planu	Wykonanie	Wykonanie planu	
	tys. zł	%	tys. zł	%	%
1	2	3	4	5	6
Wydatki na dodatki mieszkaniowe	733 070	95,1	641 937	92,8	87,6
Wydatki na oświetlenie ulic	769 079	90,8	798 657	92,1	103,8

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Wykonane wydatki gmin na dodatki mieszkaniowe w 2005 r., w porównaniu do 2004 r. były niższe o 12,4%. W 2005 r. udział wydatków na dodatki mieszkaniowe w strukturze wydatków działu Pomoc społeczna wynosił 8,3% i uległ zmniejszeniu w stosunku do 2004 r. o 4,8 punktu procentowego.

Wydatki związane z oświetleniem ulic w 2005 r. zostały zrealizowane przez gminy na poziomie wyższym niż w 2004 r. o 3,8%. Wydatki te stanowią 21,1% wydatków w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, i jest to mniejszy udział o 1,3 punktu procentowego niż w roku poprzednim.

Wydatki ogółem zrealizowane w 2005 r. przeliczone na 1 mieszkańca w gminach, według głównych kierunków ich rozdysonowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w zł			
	Gminy ogółem	Gminy ogółem	Gminy wiejskie	Gminy pozostałe
	2004	2005		
	1	2	3	4
Wydatki ogółem	1 616,7	1 808,7	1 836,7	1 788,1
z tego:				
Wydatki majątkowe	295,0	329,5	351,6	313,1
w tym:				
Wydatki na inwestycje	291,9	324,3	349,9	305,4
Wydatki bieżące	1 321,6	1 479,3	1 485,1	1 475,0
z tego:				
Wydatki na wynagrodzenia,	560,1	584,0	616,8	559,9
w tym:				
wynagrodzenia osobowe	518,1	541,3	571,0	519,4
Pochodne od wynagrodzeń	116,3	121,5	130,6	114,8
Dotacje	66,0	52,9	29,8	70,0
Wydatki na obsługę długu	12,5	13,6	11,1	15,5
w tym:				
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,4	0,4	0,2	0,5
Pozostałe wydatki	566,4	706,8	696,6	714,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Najwyższe wydatki ogółem poniesione na 1 mieszkańca zostały zrealizowane przez gminy w województwie zachodniopomorskim i wyniosły 2.022,8 zł, a najniższe wydatki w gminach województwa lubelskiego i wyniosły 1.636,2 zł, przy średniej krajowej kwocie wydatków poniesionych przez te jednostki na 1 mieszkańca w kraju wynoszącej 1.808,7 zł.

Zestawienie wydatków na 1 mieszkańca w 2005 r. w gminach w układzie wojewódzkim zaprezentowano w załączniku do sprawozdania.

Wydatki na wynagrodzenia w poszczególnych działach prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	14 184 817	15 003 777	14 800 943	98,6	100,0	104,3
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	9 692	10 715	10 241	95,6	0,1	105,7
Leśnictwo	1 251	1 395	1 344	96,3	0,0	107,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	15 804	18 542	17 739	95,7	0,1	112,2
Handel	206	243	227	93,4	0,0	110,2
Transport i łączność	26 506	27 994	26 395	94,3	0,2	99,6
Turystyka	1 102	1 271	1 207	95,0	0,0	109,5
Gospodarka mieszkaniowa	17 987	20 613	19 683	95,5	0,1	109,4
Działalność usługowa	4 849	5 968	5 752	96,4	0,0	118,6
Informatyka	203	230	223	97,0	0,0	109,9
Administracja publiczna	2 766 218	2 943 933	2 877 807	97,8	19,4	104,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	724	762	762	100,0	0,0	105,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	98 135	108 116	105 778	97,8	0,7	107,8
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	55 621	66 786	61 763	92,5	0,4	111,0
Różne rozliczenia	45	51	49	96,1	0,0	108,9
Oświata i wychowanie	9 923 423	10 416 600	10 319 628	99,1	69,7	104,0
Ochrona zdrowia	23 544	25 655	24 734	96,4	0,2	105,1
Pomoc społeczna	670 550	759 580	746 257	98,2	5,0	111,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	26 027	26 929	26 534	98,5	0,2	101,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	333 139	344 579	337 866	98,1	2,3	101,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	83 130	94 598	89 677	94,8	0,6	107,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	57 667	51 026	49 864	97,7	0,3	86,5
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	178	192	192	100,0	0,0	107,9
Kultura fizyczna i sport	68 816	77 994	77 220	99,0	0,5	112,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Wydatki gmin na wynagrodzenia w czterech działach, tj. Oświata i wychowanie, Administracja publiczna, Edukacyjna opieka wychowawcza oraz Pomoc społeczna, stanowiły 96,4% ogółu wydatków na wynagrodzenia, przy czym wydatki na wynagrodzenia w dziale Oświata i wychowanie stanowiły 69,7%, a w dziale Administracja publiczna 19,4% wszystkich wydatków na wynagrodzenia w gminach.

Wydatki majątkowe gmin w 2005 r. wyniosły 8.349.398 tys. zł, tj. 18,2% wydatków ogółem. W 2005 r. w stosunku do poprzedniego roku, udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, pozostał na tym samym poziomie. Na zadania inwestycyjne gminy przeznaczyły 8.218.761 tys. zł, co stanowiło 17,9% wydatków ogółem. Wydatki majątkowe gmin wiejskich stanowiły 19,1%, a gmin pozostałych – 17,5% wydatków ogółem tego typu gmin.

Strukturę działową wydatków majątkowych w gminach wiejskich i pozostałych ilustruje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem		Wiejskie		Pozostałe	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura
	tys. zł	%%	tys. zł	%%	tys. zł	%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	8 349 398	100,0	3 782 143	100,0	4 567 255	100,0
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	1 084 673	13,0	858 160	22,7	226 514	5,0
Leśnictwo	21	0,0	2	0,0	19	0,0
Rybołówstwo i rybactwo	41	0,0	0	0,0	41	0,0
Przetwórstwo przemysłowe	4 162	0,0	12	0,0	4 150	0,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	96 449	1,2	61 792	1,6	34 657	0,8
Handel	1 126	0,0	54	0,0	1 072	0,0
Hotele i restauracje	551	0,0	544	0,0	6	0,0
Transport i łączność	2 040 001	24,4	986 711	26,1	1 053 290	23,1
Turystyka	25 588	0,3	5 852	0,2	19 736	0,4
Gospodarka mieszkaniowa	500 722	6,0	102 458	2,7	398 264	8,7
Działalność usługowa	37 397	0,4	6 649	0,2	30 748	0,7
Informatyka	662	0,0	196	0,0	466	0,0
Administracja publiczna	197 534	2,4	82 716	2,2	114 819	2,5
Obrona narodowa	15	0,0	15	0,0	0	0,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	125 023	1,5	69 513	1,8	55 509	1,2
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	220	0,0	136	0,0	84	0,0
Obsługa długu publicznego	24	0,0	10	0,0	14	0,0
Różne rozliczenia	11 356	0,1	6 094	0,2	5 262	0,1
Oświata i wychowanie	1 370 728	16,4	740 696	19,6	630 032	13,8
Szkolnictwo wyższe	548	0,0	107	0,0	442	0,0
Ochrona zdrowia	82 150	1,0	36 216	1,0	45 933	1,0

Wyszczególnienie	Ogółem		Wiejskie		Pozostałe	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura
	tys. zł	%%	tys. zł	%%	tys. zł	%%
1	2	3	4	5	6	7
Pomoc społeczna	43 633	0,5	10 852	0,3	32 781	0,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	12 600	0,2	6 083	0,2	6 517	0,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	4 935	0,1	1 853	0,0	3 083	0,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 180 465	26,1	664 864	17,6	1 515 601	33,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	156 899	1,9	45 007	1,2	111 892	2,4
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	9 441	0,1	9 396	0,2	36	0,0
Kultura fizyczna i sport	362 440	4,3	86 155	2,3	276 285	6,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

Przeważającą część środków budżetowych przeznaczonych w gminach na wydatki majątkowe dotyczyła działu Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (26,1%), Transport i łączność (24,4%), Oświata i wychowanie (16,4%), oraz działu Rolnictwo i łowiectwo (13,0%).

Wydatki majątkowe w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska stanowiły w gminach wiejskich – 17,6% wszystkich wydatków majątkowych gmin wiejskich. W dziale Oświata i wychowanie wydatki majątkowe stanowiły w gminach wiejskich 19,6%, w dziale Transport i łączność 26,1%, oraz w dziale Rolnictwo i łowiectwo 22,7%.

Najwyższe wydatki majątkowe na jednego mieszkańca zrealizowały gminy w województwie mazowieckim – 410,7 zł, najniższe natomiast w województwie lubelskim – 256,2 zł, przy średniej krajowej – 329,5 zł.

Najwyższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem wystąpił w gminach województwa mazowieckiego – 22,1%, następnie w gminach województwa lubuskiego – 20,4 %, najniższy zaś w gminach województwa kujawsko-pomorskiego – 14,7%, przy średnim wskaźniku dla wszystkich gmin w kraju wynoszącym 18,2%.

3. Wynik budżetów gmin

W 2005 r. budżety gmin zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 24.301 tys. zł. Nadwyżkę budżetową wypracowało 1.362 gmin, tj. 56,4% ogólnej liczby gmin. Deficyt wystąpił w 1.051 gminach (tj. 43,6% ogólnej liczby gmin).

Liczbę gmin, z uwzględnieniem zrealizowanego przez nie wyniku, w podziale na poszczególne kategorie, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Gminy
------------------	-------

	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
1	2	3	4
Gminy ogółem	2 413	1 592	821
Gminy z nadwyżką budżetową	1 362	937	425
Gminy z deficytem budżetowym	1 051	655	396
Udział gmin deficytowych w ogólnej liczbie gmin dla danej kategorii gmin (w %%)	43,6	41,1	48,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do 2004 r. udział gmin deficytowych w ogólnej liczbie gmin uległ zmniejszeniu o 13,1 punktu.

Ogólna kwota deficytu gmin zmniejszyła się z 633.247 tys. zł w roku 2004 do 24.301 tys. zł w roku 2005. Zauważyć należy, że gminy zaplanowały na 2005 rok deficyt w wysokości 3.006.980 tys. zł.

Gminy, według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów gmin			
	Razem	< 5%	5-10%	> 10%
1	2	3	4	5
Gminy z nadwyżką budżetową	1 362	710	419	233
Gminy z deficytem budżetowym	1 051	589	237	225

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

Wśród gmin, które wypracowały nadwyżkę, jak i gmin z deficytem budżetowym, najliczniejszą grupę, podobnie jak w roku 2004, stanowią gminy o relacji wyniku do dochodów poniżej 5%. Udział takich gmin wynosi 53,8% łącznej liczby gmin.

W 2005 r. gminy osiągnęły przychody w łącznej kwocie 5.537.895 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 3.065.440 tys. zł.

Poniższe zestawienie przedstawia przychody i rozchody gmin ogółem, gmin wiejskich i gmin pozostałych w 2005 roku.

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	tys. zł		
1	2	3	4
PRZYCHODY OGÓŁEM z tego:	5 537 895	2 557 961	2 979 934
kredyty i pożyczki	2 949 203	1 235 236	1 713 967
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	564 311	249 361	314 950
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	381 530	162 692	218 838
spłaty pożyczek udzielonych	6 287	1 319	4 968
nadwyżka z lat ubiegłych	1 096 174	812 509	283 665
w tym: środki na pokrycie deficytu	197 791	118 013	79 778

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	tys. zł		
1	2	3	4
papiery wartościowe	2 803	0	2 803
obligacje jst oraz związków komunalnych	248 764	11 800	236 964
prywatyzacja majątku jst	6 066	0	6 066
inne źródła	1 228 598	497 097	731 501
w tym: środki na pokrycie deficytu	341 686	120 154	221 532
ROZCHODY OGÓŁEM z tego:	3 065 440	1 619 483	1 445 957
spląty kredytów i pożyczek	2 299 843	1 098 285	1 201 558
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	260 896	152 224	108 672
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	160 159	80 858	79 301
pożyczki	19 904	7 840	12 064
lokaty w bankach	623 693	499 202	124 491
wykup papierów wartościowych	0	0	0
wykup obligacji samorządowych	114 846	10 075	104 771
inne cele	7 155	4 080	3 075

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

Na podstawie sprawozdań, zestawiono strukturę przychodów i rozchodów gmin, z uwzględnieniem podziału na gminy wiejskie i pozostałe.

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	w %%		
1	2	3	4
PRZYCHODY OGÓŁEM z tego:	100,0	100,0	100,0
kredyty i pożyczki	53,3	48,3	57,5
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	10,2	9,7	10,6
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	6,9	6,4	7,3
spląty pożyczek udzielonych	0,1	0,1	0,2
nadwyżka z lat ubiegłych	19,8	31,8	9,5
w tym: środki na pokrycie deficytu	3,6	4,6	2,7
papiery wartościowe	0,1	0,0	0,1
obligacje j.s.t. oraz związków komunalnych	4,5	0,5	8,0
prywatyzacja majątku jst	0,1	0,0	0,2
inne źródła	22,2	19,4	24,5
w tym: środki na pokrycie deficytu	6,2	4,7	7,4
ROZCHODY OGÓŁEM z tego:	100,0	100,0	100,0
spląty kredytów i pożyczek	75,0	67,8	83,1
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	8,5	9,4	7,5
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	5,2	5,0	5,5

Wyszczególnienie	Gminy		
	Ogółem	Wiejskie	Pozostałe
	w %%		
1	2	3	4
pożyczki	0,6	0,5	0,8
lokaty w bankach	20,3	30,8	8,6
wykup papierów wartościowych	0,0	0,0	0,0
wykup obligacji samorządowych	3,7	0,6	7,2
inne cele	0,2	0,3	0,2

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

W 2005 r. największe przychody gminy zrealizowały z tytułu kredytów i pożyczek tj. 53,3% przychodów ogółem, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności otrzymane z budżetu państwa stanowiły 6,9% przychodów ogółem.

Również w gminach wiejskich głównym źródłem przychodów w roku 2005 były kredyty i pożyczki i wynosiły 48,3% przychodów ogółem, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności otrzymane z budżetu państwa stanowiły 6,4% przychodów ogółem.

Istotną pozycję w przychodach ogółem zajmuje nadwyżka z lat ubiegłych. W przypadku gmin wynosi 19,8%, zaś dla gmin wiejskich – 31,8% przychodów ogółem.

Analiza rozchodów gmin wskazuje, że najwyższy udział w strukturze rozchodów gmin miały środki na spłaty kredytów i pożyczek - 75,0% rozchodów ogółem, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności otrzymane z budżetu państwa stanowiły 5,2% rozchodów ogółem, a także lokaty bankowe, które stanowiły 20,3% ogółu rozchodów gmin.

W przypadku gmin wiejskich w strukturze rozchodów środki na spłaty kredytów i pożyczek stanowiły 67,8% rozchodów ogółem, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności otrzymane z budżetu państwa stanowiły 5,0% rozchodów ogółem, a lokaty bankowe 30,8%.

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności gmin

Ze sprawozdań gmin o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych wynika, iż na koniec 2005 r. stan zadłużenia tych jednostek wynosił 8.067.277 tys. zł. Zobowiązania ogółem wobec podmiotów krajowych wynosiły 8.055.855 tys. zł, z tego na zobowiązania długoterminowe przypadła kwota – 7.477.898 tys. zł.

W porównaniu do roku 2004 roku, w 2005 roku zadłużenie ogółem gmin wzrosło o 6,8 %, w tym gmin wiejskich o tylko o 0,9% i gmin pozostałych o 10,5%

Zobowiązania wystąpiły w 2.292 gminach. Wskaźnik zadłużenia gmin, liczony jako udział zobowiązań ogółem w zrealizowanych dochodach ogółem gmin w 2005 r., wynosił 17,6%.

Z kwoty zobowiązań ogółem zaciągniętych przez gminy, przypada na:

- kredyty i pożyczki - 86,9%,
- emisję papierów wartościowych - 10,8%,
- wymagalne zobowiązania - 2,3%,

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę zadłużonych gmin uwzględniając zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2004	2 413	2 304	727	647	474	265	124	51	16
2005	2 413	2 292	784	711	451	232	84	21	9

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2005 r. (Min. Fin.)

Z zamieszczonych danych wynika, że najliczniejsza grupa gmin znajduje się w przedziale o zadłużeniu stanowiącym mniej niż 10% dochodów ogółem. Liczba gmin w tej grupie stanowiła w 2005 r. 32,5% łącznej liczby gmin i 34,2% liczby gmin zadłużonych. W stosunku do roku 2004 liczba gmin zadłużonych zmniejszyła się o 12. W grupie powyżej 60% znalazło się 9 gmin tj. 0,4% liczby gmin zadłużonych i w stosunku do 2004 r. liczba tych gmin zmniejszyła się o 7 gmin.

Z łącznej kwoty zobowiązań, na zobowiązania wymagalne, tj. te, których termin płatności upłynął, przypadało 189.690 tys. zł, tj. 2,3% kwoty zobowiązań ogółem. Zobowiązania wymagalne w 70,7% dotyczyły zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług.

Z danych wykazanych przez gminy, w części dotyczącej poręczeń i gwarancji, wynika, że jednostki te w 2005 r. udzieliły poręczeń i gwarancji na łączną kwotę 100.156 tys. zł, co stanowiło 0,2% dochodów ogółem tych jednostek.

Ze sprawozdań gmin o stanie należności wg tytułów wynika, iż na koniec 2005 r. kwota należności tych jednostek wynosiła 3.357.644 tys. zł z tego na należności długoterminowe przypadała kwota – 14.651 tys. zł.

W kwocie należności ogółem, wykazanych przez gminy, na kredyty i pożyczki przypadło 0,8%.

Wymagalne należności w wysokości 3.313.300 tys. zł stanowiły 98,7% należności ogółem. Należności wymagalne w 17,6% dotyczyły należności z tytułu dostaw towarów i usług.

5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych gmin

Do form organizacyjno - prawnych gospodarki finansowej w gminach należą zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, środki specjalne (do 30 czerwca 2005 r.), i rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych (po 30 czerwca 2005 r.).

W formach tych funkcjonują w gminach:

- 1) jednostki gospodarki komunalnej (w większości zakłady komunikacji miejskiej),
 - 2) jednostki gospodarki mieszkaniowej - na przykład świadczące usługi związane z utrzymaniem substancji mieszkaniowej,
 - 3) przedszkola,
 - 4) ośrodki sportu i rekreacji,
- inne, świadczące usługi bytowe dla ludności.

Przychody i wydatki jednostek organizacyjnych w gminach, w porównaniu z planem, przedstawiały się w 2005 roku następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	4 151 971	4 131 596	99,5
w tym: dotacje z budżetów gmin	1 600	1 610	100,6
2. Wydatki	4 135 968	4 122 127	99,7
w tym: wpłaty do budżetów gmin	18 473	44 924	243,2
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	3 729 887	3 803 327	102,0
w tym: dotacje z budżetów gmin	1 297	1 310	101,0
2. Wydatki	3 702 856	3 775 165	102,0
w tym: wpłaty do budżetów gmin	7 973	12 758	160,0
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	86 411	84 998	98,4
w tym: dotacje z budżetów gmin	89	87	98,4
2. Wydatki	86 459	83 931	97,1
w tym: wpłaty do budżetów gmin	21	613	2 951,1
Środki specjalne			
1. Przychody	115 432	47 512	41,2
w tym: dotacje z budżetów gmin	0	0	100,0
2. Wydatki	130 717	92 838	71,0
w tym : wpłaty do budżetu	10 326	31 281	302,9
Rachunek dochodów własnych			
1. Dochody	220 240	195 759	88,9
w tym: dotacje z budżetów gmin	214	213	100,0

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
2. Wydatki	215 936	170 193	78,8
w tym : wpłaty do budżetu	153	271	177,1

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych za 2005 r. (Min. Fin.)

Dotacje dla gminnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych, według działów przedstawiono poniżej.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	%%
1	2	3	4	5
Dotacje ogółem z tego:	1 600,4	1 610,3	100,6	100,0
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	10,0	10,0	100,0	0,6
Transport i łączność	8,0	9,9	123,8	0,6
Gospodarka mieszkaniowa	37,5	37,5	100,0	2,3
Oświata i wychowanie	31,6	28,6	90,5	1,8
Pomoc społeczna	203,9	203,9	100,0	12,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	695,7	695,7	100,0	43,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	427,6	438,6	102,6	27,2
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	51,1	51,1	100,0	3,2
Kultura fizyczna i sport	135,0	135,0	100,0	8,4

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych za 2005 r. (Min. Fin.)

Dotacje dla gminnych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych zostały zrealizowane w wysokości 1.610,3 tys. zł, tj. w 100,6%.

W strukturze działowej tych dotacji przeważają dotacje na Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej – 43,2%, Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 27,2%, Pomoc społeczną – 12,7% i Kulturę fizyczną i sport – 8,4%.

5.1. Gminne zakłady budżetowe

Dominującą formą organizacyjną w gminach są zakłady budżetowe. W ogólnej kwocie przychodów gmin realizowanych przez zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze, środki specjalne i rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych przychody zakładów budżetowych stanowią 92,1% i kierowane jest do nich 81,3% ogółu dotacji z budżetów gmin.

W tej formie funkcjonują przede wszystkim :

- przedszkola,
- zakłady administracji komunalnej zasobów mieszkaniowych,
- komunikacja miejska.

W 2005 r. przychody gminnych zakładów budżetowych wyniosły 3.803.327 tys. zł, z tego pochodzące z dotacji z budżetów gmin 1.310 tys. zł. W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 102,0%, a dotacje w 101,0%.

Wydatki gminnych zakładów budżetowych wyniosły 3.775.165 tys. zł, tj. 102,0% planu, w tym wpłaty do budżetu wyniosły 12.758 tys. zł, tj. 160,0% planu.

Stan środków obrotowych gminnych zakładów budżetowych zwiększył się z 48.537 tys. zł na początku roku do 49.224 tys. zł na koniec roku, tj. o 686 tys. zł czyli o 1,4%.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze gminnych jednostek budżetowych

Gospodarstwa pomocnicze tworzone są w gminach, np. przy szkołach i zespołach ekonomiczno-administracyjnych szkół.

W 2005 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody w wysokości 84.998 tys. zł, tj. 98,4% planu. Stanowiły one 2,1% łącznych przychodów gminnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych.

Dotacje z budżetów gmin przekazane gospodarstwom pomocniczym zostały zrealizowane w 98,4%. W ogólnej kwocie przychodów gospodarstw pomocniczych, dotacje z budżetów gmin w kwocie 87 tys. zł stanowiły 0,1%. Wydatki gospodarstw pomocniczych wyniosły 83.931 tys. zł, w tym wpłata do budżetu 613,3 tys. zł, przy planie 20,7 tys. zł.

Stan środków obrotowych zmniejszył się w gminnych gospodarstwach pomocniczych z 517 tys. zł na początku roku do 490 tys. zł na koniec roku, tj. o 26 tys. zł, czyli o 5,0%.

5.3. Gminne środki specjalne

Ta forma organizacyjna funkcjonowała do 30 czerwca 2005 r. Przychody środków specjalnych, zostały zrealizowane w wysokości 47.511 tys. zł, stanowiły one 1,1% łącznych przychodów gminnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych. W stosunku do planu zostały one zrealizowane w 41,2%.

Zrealizowane wydatki wyniosły 92.838 tys. zł i były niższe o 29,0% niż planowane.

Wyniki finansowe gminnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych zamieszczono w tabelach w załączniku.

5.4. Rachunek dochodów własnych gminnych jednostek budżetowych

Forma organizacyjna określona jako rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych rozpoczęła działalność w 2005 r. Dochody w ramach dochodów własnych, zostały zrealizowane w wysokości 195.759 tys. zł, stanowiły one 4,7% łącznych przychodów gminnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych. W stosunku do planu zostały one zrealizowane w 88,9%.

Zrealizowane wydatki wyniosły 170.193 tys. zł i były niższe o 11,1% niż planowane.

Stan środków obrotowych zwiększył się z 3.401 tys. zł na początku roku do 29.202 tys. zł na koniec roku 2005 tj. o 758,6%. Stan środków obrotowych na koniec roku był o 356,6% wyższy niż planowany.

6. Fundusze celowe gmin

W 2005 r. gminy dysponowały środkami następujących funduszy celowych:

- Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Gminnego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,
- Funduszem Socjalnym Wsi.

Stan środków obrotowych funduszy celowych gmin w 2005 r. wynosił na początek roku 256.187 tys. zł i zmniejszył się do 220.390 tys. zł na koniec 2005 r., tj. o 16,2%.

Przychody gmin z tytułu funduszy celowych ogółem wyniosły w 2005 r. 260.944 tys. zł. Natomiast wydatki wyniosły 296.737 tys. zł, w tym dotacje 7 tys. zł.

Przychody i wydatki funduszy celowych gmin w 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan na początek roku	Przychody ogółem	Wydatki		Stan na koniec roku
			Ogółem	w tym: dotacje	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	256 187	260 944	296 737	7	220 390
z tego:					
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	255 219	259 085	295 229	7	219 070
Gminny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	935	1 859	1 508	0	1 285
Fundusz Socjalny Wsi	34	0,5	0,6	0	34,3

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej za 2005 r. (Min. Fin.)

6.1. Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Środki tego Funduszu stanowiły główną część ogółu funduszy celowych, jakimi dysponowały w 2005 roku gminy. Stan środków obrotowych Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zmniejszył się z 255.219 tys. zł na początek roku do 219.070 tys. zł na koniec 2005 roku, tj. o 16,5%. Przychody Funduszu wyniosły 259.085 tys. zł. Rozdysponowano 295.229 tys. zł, .

Zgodnie z art. 401 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.), przychodami funduszu są wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i z administracyjnych kar pieniężnych pobieranych na podstawie ustawy oraz przepisów szczególnych, a także z tytułu kwot pieniężnych uzyskanych na podstawie decyzji, o której mowa w art. 362 ust. 3.

Przychodami Funduszu są także wpływy z opłat i kar pieniężnych ustalanych na podstawie przepisów ustawy - Prawo geologiczne i górnicze, jak również dobrowolne wpłaty, zapisy, darowizny, świadczenia rzeczowe i środki pochodzące z fundacji oraz wpływy z przedsięwzięć organizowanych na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Środki Funduszu przeznacza się na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody w tym urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi,
- przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza,
- przedsięwzięcia związane z ochroną wód,
- wspieranie działań przeciwdziałających zanieczyszczeniom,
- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych

- produkcujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- inne zadania ustalone przez radę gminy, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

6.2. Gminny Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Stan środków obrotowych Gminnego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym w gminach zwiększył się z 935 tys. zł na początek roku do 1.286 tys. zł na koniec roku 2005, tj. o 37,6%. Przychody Funduszu wyniosły 1.859 tys. zł. Środki Funduszu zostały rozdysponowane w kwocie 1.508 tys. zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. Nr z 2000 r., Nr 100 poz. 1086 z późn. zm.), przychodami funduszy gminnych są wpływy ze sprzedaży map, danych z ewidencji gruntów i budynków oraz innych materiałów i informacji z zasobów powiatowych, z opłat za czynności związane z prowadzeniem tych zasobów i uzgadnianiem usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu, a także inne wpływy.

Środki Funduszu są przeznaczone na uzupełnienie środków budżetowych niezbędnych do finansowania zadań związanych z aktualizacją i utrzymywaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz zakup urządzeń i wyposażenie lokali niezbędnych do prowadzenia tego zasobu.

6.3. Fundusz Socjalny Wsi

Fundusz Socjalny Wsi w gminach może być dysponowany do czasu wyczerpania środków zgromadzonych na rachunku tego Funduszu.

Stan środków obrotowych Funduszu Socjalnego Wsi w gminach wynosił na początek 2005 roku 34 tys. zł i pozostał na tym poziomie na koniec roku 2005.

Część II

Zbiorcze wykonanie budżetów powiatów

Z danych przedstawionych przez powiaty w rocznych sprawozdaniach budżetowych za 2005 r. wynika, że jednostki te planowały dochody w wysokości 13.760.931 tys. zł, natomiast wydatki w wysokości 14.505.511 tys. zł i deficyt w kwocie 744.580 tys. zł. W trakcie realizacji swych zadań w 2005 r., powiaty osiągnęły faktycznie dochody w kwocie 13.762.684 tys. zł, co stanowiło 100,0% planu rocznego. Wydatki w tym okresie powiaty zrealizowały w wysokości 13.890.877 tys. zł, tj. 95,8% planu rocznego. W rezultacie budżety powiatów zamknęły się deficytem w wysokości 128.192 tys. zł, podczas gdy w 2004 r. budżety powiatów zamknęły się nadwyżką w wysokości 26.665 tys. zł.

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów powiatów za 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	4:3	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	12 471 367	13 760 931	13 762 684	100,0	110,4
Wydatki	12 444 702	14 505 511	13 890 877	95,8	111,6
Wynik	26 665	- 744 580	- 128 192	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do roku 2004 dochody powiatów zwiększyły się o 10,4%, zaś wydatki o 11,6%.

1. Dochody powiatów

Strukturę dochodów powiatów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów powiatów (%%)	
	2004	2005
DOCHODY OGÓŁEM	100,0	100,0
z tego:		
DOCHODY WŁASNE	24,9	29,2
DOTACJE	24,3	22,1
SUBWENCJE	50,8	48,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem, dochody własne stanowiły w 2005 r. 29,2%, a dotacje celowe i subwencja ogólna odpowiednio: 22,1% i 48,7%.

Udział dochodów własnych w dochodach ogółem wzrósł w 2005 r. o 4,3 punktu procentowego w stosunku do roku 2004. Natomiast udział dotacji celowych i subwencji zmniejszył się odpowiednio o 2,2 i 2,1 punktu.

Od 1 stycznia 2005 roku udziały powiatów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynoszą 10,25%.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r., od 1 stycznia 2004 r. powiaty otrzymują 1,4%-owy udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i 5%-owy udział w dochodzie uzyskiwanym w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami. Zwiększone zostały udziały powiatów w dochodach uzyskiwanych z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa na terenie tych powiatów z 5% do 25%.

Strukturę dochodów własnych powiatów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów własnych powiatów	
	2004	2005
RAZEM DOCHODY WŁASNE	100,0	100,0
z tego:		
Podatek dochodowy od osób fizycznych	41,5	44,9
Podatek dochodowy od osób prawnych	3,0	2,3
Dochody z majątku	7,1	5,2
Pozostałe dochody	48,4	47,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych w 2005 r., dominującym źródłem dochodów był udział we wpływach z PIT. Udział tego źródła dochodu, w dochodach własnych, zwiększył się o 3,4 punktu procentowego w porównaniu do 2004 r.

Dochody z majątku powiatu, do których zalicza się m. in. dochody ze sprzedaży składników majątkowych, dochody z dzierżawy, leasingu oraz wynajmu stanowiły 5,2% dochodów własnych. Pozostałe dochody stanowiły 47,6% dochodów własnych.

Do dochodów pozostałych w powiatach zalicza się m. in.: wpływy z opłaty komunikacyjnej, wpływy z usług oraz wpływy z odsetek.

Dochody powiatów za 2005 r., według źródeł ich pochodzenia, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem	12 471 367	13 760 931	13 762 684	100,0	100,0	110,4
1. Dochody własne	3 105 858	3 912 006	4 017 742	102,7	29,2	129,4
z tego:						

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	1 288 342	1 718 270	1 804 717	105,0	13,1	140,1
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	94 261	83 294	90 984	109,2	0,7	96,5
- dochody z majątku powiatu	219 984	221 748	210 476	94,9	1,5	95,7
- pozostałe dochody	1 503 271	1 888 694	1 911 566	101,2	13,9	127,2
2. Dotacje celowe z tego na zadania:	3 025 233	3 156 875	3 045 451	96,5	22,1	100,7
- z zakresu administracji rządowej	1 283 948	1 340 635	1 328 535	99,1	9,7	103,5
w tym: inwestycyjne	60 319	65 236	64 178	98,4	0,5	106,4
- własne	1 515 180	1 169 621	1 126 457	96,3	8,2	74,3
w tym: inwestycyjne	226 383	235 276	194 716	82,8	1,4	86,0
- realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	20 207	26 917	26 299	97,7	0,2	130,1
w tym: inwestycyjne	1 093	2 506	2 503	99,9	0,0	229,0
- realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	147 555	530 429	480 656	90,6	3,5	325,7
w tym: inwestycyjne	40 008	60 622	53 018	87,5	0,4	132,5
- otrzymane z funduszy celowych	58 343	89 272	83 505	93,5	0,6	143,1
w tym: inwestycyjne	45 069	69 013	64 983	94,2	0,5	144,2
3. Subwencja ogólna	6 340 275	6 692 050	6 699 491	100,1	48,7	105,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.).

Z zestawienia wynika, że w stosunku do kwot zaplanowanych na 2005 r., w największym stopniu zostały wykonane dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (109,2% planu). Dochody własne zostały zrealizowane w 102,7%, a dotacje celowe zostały zrealizowane w 96,5%.

Udziały powiatów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wzrosły z 8,42% w 2004 r. do 10,25% w 2005 r.

Wynika to z faktu, iż w 2004 r., zgodnie z art. 90 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, powiaty prowadzące placówki opiekuńczo-wychowawcze otrzymywały dotacje celowe z budżety państwa na prowadzenie tych placówek. Począwszy od 1 stycznia 2005 r. pokrywanie kosztów utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych z terenu danego powiatu, bez względu na to gdzie znajduje się placówka opiekuńczo-wychowawcza należy do zadań własnych powiatu, z którego pochodzi dziecko. W związku z tym, udział powiatów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, który na 2004 r. ustalony został w wysokości 8,42 % od roku 2005 podwyższony został do wysokości 10,25%.

W 2005 roku – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki powiatów przekazane zostały udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w wysokości 1.804.726 tys. zł, co stanowiło 103,7% kwoty zaplanowanej na ten cel przez Ministra Finansów i 105,0% kwoty zaplanowanej przez powiaty w wysokości 1.718.270 tys. zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, wszystkie powiaty otrzymały z budżetu państwa subwencję ogólną. Subwencja ogólna dla powiatu składa się z części: oświatowej, równoważącej i wyrównawczej.

W 2005 roku – według danych Ministerstwa Finansów – na rachunki powiatów (bez części powiatowej przeznaczonej dla miast na prawach powiatu) przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 6.576.134 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel.

W 2005 r. na rachunki powiatów przekazano środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości 5.542.281 tys. zł, części wyrównawczej subwencji ogólnej w wysokości 637.191 tys. zł oraz z części równoważącej subwencji ogólnej w wysokości 396.663 tys. zł, co oznacza, że kwoty te zostały zrealizowane w pełnej wysokości środków zaplanowanych na ten cel dla tych jednostek.

Niezależnie od powyższego, w 2005 r. na rachunki budżetów powiatów została przekazana kwota:

- 65.276 tys. zł - z rezerwy subwencji ogólnej w wysokości 2% sumy planowanych części wyrównawczych subwencji ogólnej ustalonej dla gmin, powiatów i województw,
- 60.890 tys. zł - z rezerwy subwencji ogólnej na finansowanie inwestycji rozpoczętych przed dniem 1 stycznia 1999 r. na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach publicznych powiatowych, wojewódzkich i krajowych w miastach na prawach powiatu oraz na dofinansowanie rzecznych przepraw promowych.

W grupie dochodów powiatów pochodzących z dotacji celowych, w 2005 r. roczny plan dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej został zrealizowany w wysokości 99,1%, a na zadania własne powiatów w wysokości 96,3%. Z łącznej kwoty dotacji celowych otrzymanych przez powiaty w wysokości 3.045.451 tys. zł, na zadania inwestycyjne zostało przeznaczone 379.398 tys. zł, tj. 12,5% tej kwoty.

Największy udział w strukturze dotacji celowych ogółem miały dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej (43,6%) oraz na zadania własne (37,0%), które w strukturze dochodów ogółem stanowiły odpowiednio 9,7% i 8,2%.

Niewielki natomiast udział w finansowaniu zadań powiatów miały środki pochodzące z funduszy celowych w kwocie 83.505 tys. zł (tj. 2,7% łącznej kwoty dotacji celowych).

Dochody powiatów według działów w 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	12 471 367	13 760 931	13 762 684	100,0	100,0	110,4
Rolnictwo i łowiectwo	26 533	23 287	21 473	92,2	0,2	80,9
Leśnictwo	31 488	33 940	32 991	97,2	0,2	104,8
Rybołówstwo i rybactwo	7	7	6	92,5	0,0	86,0
Przetwórstwo przemysłowe	19	357	382	107,0	0,0	*)
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	167	173	169	97,5	0,0	101,2
Transport i łączność	231 832	539 400	460 527	85,4	3,3	198,6
Turystyka	934	4 544	1 764	38,8	0,0	188,9
Gospodarka mieszkaniowa	213 876	233 862	223 834	95,7	1,6	104,7
Działalność usługowa	99 585	97 195	96 874	99,7	0,7	97,3
Administracja publiczna	675 645	542 448	586 262	108,1	4,3	86,8
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0	7	7	93,9	0,0	-
Obrona narodowa	14	78	72	91,7	0,0	511,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	724 567	772 881	770 828	99,7	5,6	106,4
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	1 667 166	2 169 764	2 303 846	106,2	16,7	138,2
Obsługa długu publicznego	341	4 710	4 542	96,4	0,0	*)
Różne rozliczenia	6 367 894	6 724 204	6 736 448	100,2	48,9	105,8
Oświata i wychowanie	129 907	202 148	191 810	94,9	1,4	147,7
Szkolnictwo wyższe	5 876	43 814	40 863	93,3	0,3	695,4
Ochrona zdrowia	479 791	479 377	450 654	94,0	3,3	93,9
Pomoc społeczna	1 583 215	1 468 668	1 465 803	99,8	10,7	92,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	72 790	87 833	85 543	97,4	0,6	117,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	126 811	305 715	264 515	86,5	1,9	208,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 952	6 473	4 847	74,9	0,0	54,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	18 031	12 873	11 605	90,1	0,1	64,4
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	45	16	15	95,0	0,0	34,3
Kultura fizyczna i sport	5 881	7 157	7 005	97,9	0,1	119,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.).

*) – wskaźnik powyżej 1000%

W strukturze dochodów zrealizowanych w 2005 r. przez powiaty, najwyższy udział miały następujące działy: Różne rozliczenia (48,9%), Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej (16,7%) i Pomoc społeczna (10,7%). Razem działy te stanowiły 76,3% łącznej kwoty zrealizowanych przez powiaty dochodów.

Dochody w dziale Różne rozliczenia zostały zrealizowane na poziomie 5,8% wyższym niż w 2004 r. Należy przy tym zaznaczyć, że w dziale Różne rozliczenia ujmowane są przede wszystkim kwoty subwencji ogólnej przekazywanej powiatom z budżetu państwa, które w tym dziale zajmują 99,5%.

W stosunku do 2004 r. dochody wykonane w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej wzrosły o 38,2%. W dziale tym ujmowane są dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz od osób prawnych, które stanowią 82,3% dochodów tego działu, oraz wpływy z opłat stanowiących dochody powiatu na podstawie ustaw.

W dochodach powiatów w dziale Pomoc społeczna największą pozycję stanowią dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatu (76,8%).

W niektórych działach daje się zauważyć wyższy wskaźnik wzrostu wykonanych dochodów w stosunku do roku poprzedniego, np. w dziale Przetwórstwo przemysłowe, Obsługa długu publicznego, Szkolnictwo wyższe i Obrona narodowa. Są to jednak działy, które w strukturze dochodów powiatów zajmują nieznaczące miejsce, a wysoki wzrost dochodów w tych działach wynika z bardzo niskich kwot wykonania dochodów w roku 2004.

Przeciętny dochód ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, faktycznie osiągnięty przez powiaty w 2005 roku, wyniósł 543,1 zł.

Dochody przeliczone na 1 mieszkańca, według głównych grup dochodów dla powiatów, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Dochody wykonane powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2004	2005
OGÓŁEM z tego:	492,1	543,1
DOCHODY WŁASNE	122,6	158,5
DOTACJE CELOWE	119,4	120,2
SUBWENCJA OGÓLNA	250,2	264,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.);
Stan ludności wg GUS z grudnia 2004 r.

Przy średnim zrealizowanym dochodzie ogółem dla wszystkich powiatów, przeliczonym na 1 mieszkańca, w wysokości 543,1 zł, w powiecie o najwyższym dochodzie (powiat węgorszewski), dochód ten był blisko dwukrotnie wyższy od

średniej w kraju (171,7%) i ponad czterokrotnie wyższy (403,7%) niż w powiecie o najniższym dochodzie (powiat siedlecki).

Dochody powiatów na 1 mieszkańca w 2005 r. według województw ujęte zostały w załączniku do sprawozdania.

1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe powiatów

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez powiaty w 2005 roku, przekazana została kwota 5.433.814 tys. zł.

Dodatkowo zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w roku 2005", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, a od dnia 31 października 2005 r. Ministra Edukacji i Nauki - rozdysponował dla poszczególnych powiatów środki w wysokości 41.645 tys. zł (23,9% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty z tytułu błędów statystycznych przy agregowaniu danych statystycznych oraz innych danych wykorzystywanych do wyliczeń części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – w kwocie 2.686 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań edukacyjnych w I półroczu roku budżetowego 2005 polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w wyniku utworzenia nowych szkół, oddziałów lub placówek – w kwocie 2.149 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych od 1 września 2005r., polegającego na wzroście łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach oświatowych w wyniku utworzenia nowych szkół, oddziałów lub placówek oświatowych – w kwocie 1.780 tys. zł,
- likwidacja szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – 13.255 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków ponoszonych z tytułu odpraw dla zwalnianych nauczycieli w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela – 3.214 tys. zł,
- dofinansowanie wyposażenia nowowynbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń do nauki pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji, w sprzęt szkolny i pomoce naukowe - w kwocie 18.561 tys. zł.

Ponadto na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz na wniosek Ministra Edukacji i Nauki, Minister Finansów dokonał

zwiększenia poszczególnym powiatom kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2005 na łączną kwotę 66.823 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r. na rachunki powiatów przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 5.542.281 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań powiatów wynika, że wydatki wykonane w 2005 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w relacji do otrzymanych przez powiaty dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 103,2%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- poniżej 100,0% - 99 powiatów,
- 100,0% - 110,0% - 168 powiatów,
- 110,0% - 120,0% - 38 powiatów,
- powyżej 120,0% - 9 powiatów.

Realizacja przez powiaty wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2005 r. kształtowała się średnio na poziomie 98,3% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 85,5% planu.

1.2. Dotacje celowe dla powiatów

Zaplanowane przez powiaty na 2005 r. dochody z tytułu dotacji celowych wynosiły 3.156.874 tys. zł, a zostały zrealizowane w wysokości 3.045.451 tys. zł, czyli w 96,5%, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące (własne, zlecone z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) zrealizowano w kwocie 2.219.894 tys. zł, co stanowiło 99,4% planu,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne (własne, zlecone z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) zrealizowano w kwocie 261.397 tys. zł, co stanowiło 86,3% planu,
- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 427.637 tys. zł, co stanowiło 91% planu,
- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 53.018 tys. zł, co stanowiło 87,5% planu,

- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 18.523 tys. zł, co stanowiło 91,4% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 64.982 tys. zł, co stanowiło 94,2% planu.

W łącznej kwocie zrealizowanych dotacji celowych, na dotacje na zadania bieżące przypadła kwota 2.666.054 tys. zł, co stanowiło 87,5% otrzymanych przez powiaty dotacji. Dotacje na zadania inwestycyjne (379.397 tys. zł) stanowiły 12,5% łącznej kwoty dotacji.

W zrealizowanych przez powiaty w 2005 r. dochodach ogółem, dotacje stanowiły 22,1%, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań powiatów (własne, zlecone z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) - 18%,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego - 3,5%,
- dotacje z funduszy celowych - 0,6 %.

1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiaty

Planowane przez powiaty dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej zrealizowano ogółem w wysokości 1.328.535 tys. zł, co stanowiło 99,1% planu rocznego.

W ogólnej kwocie dochodów zrealizowanych przez powiaty, dotacje te stanowiły 9,7%, z tego dotacje do zadań bieżących – 9,2%, a do zadań inwestycyjnych - 0,5%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, według działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	1 340 635	1 328 535	99,1	1 275 399	1 264 357	99,1
Rolnictwo i łowiectwo	17 669	16 552	93,7	17 669	16 552	93,7
Leśnictwo	512	389	76,0	512	389	76,0
Gospodarka mieszkaniowa	29 710	28 999	97,6	29 655	28 947	97,6
Działalność usługowa	93 151	92 805	99,6	91 186	90 846	99,6
Administracja publiczna	64 986	64 867	99,8	64 982	64 863	99,8
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	7	7	100,0	7	7	100,0
Obrona narodowa	71	66	93,0	71	66	93,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	754 565	753 614	99,9	695 971	695 933	100,0

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Różne rozliczenia	54	54	100,0	54	54	100,0
Oświata i wychowanie	14	10	71,4	14	10	71,4
Ochrona zdrowia	312 665	304 419	97,4	312 465	304 220	97,4
Pomoc społeczna	38 340	38 038	99,2	33 941	33 774	99,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	28 837	28 661	99,4	28 818	28 642	99,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	31	31	100,0	31	31	100,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	23	23	100,0	23	23	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. (Min. Fin.)

W strukturze wykonania dominowały dotacje na zadania bieżące, których udział wynosił 95,2% ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej.

W dotacjach na zadania bieżące, największy udział miały dotacje w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (55%), w dziale Ochrona zdrowia (24,1%) i w dziale Działalność usługowa (7,2%). Łącznie na zadania realizowane w tych działach przekazano dotacje w kwocie 1.090.999 tys. zł, co stanowiło 86,3% zrealizowanych dotacji na zadania bieżące.

Dotacje na zadania bieżące w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa przekazano w łącznej kwocie 695.933 tys. zł, co stanowiło 100% ich planu rocznego.

Dotacje na zadania bieżące w tym dziale były przeznaczone na utrzymanie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej (99,6%) i na obronę cywilną oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych (0,4%).

Dotacje na zadania bieżące w dziale Ochrona zdrowia przekazane zostały w wysokości 304.220 tys. zł, co stanowiło 97,4% planu. Dotacje te przeznaczone były na opłacenie składek na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego i na ratownictwo medyczne.

W ramach dotacji na zadania inwestycyjne z zakresu administracji rządowej, przekazano powiatom 64.178 tys. zł. Z kwoty tej 57.681 tys. zł, tj. 89,9%, przeznaczono na wydatki inwestycyjne w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach do ogółem kwoty dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej, w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne, oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	95,2	4,8
Rolnictwo i łowiectwo	1,3	1,3	-	100,0	100,0	-
Leśnictwo	.	.	.	100,0	100,0	-
Gospodarka mieszkaniowa	2,2	2,3	0,1	100,0	99,8	0,2
Działalność usługowa	7,0	7,2	3,2	100,0	97,9	2,1
Administracja publiczna	4,9	5,1	-	100,0	100,0	-
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	56,7	55,0	89,9	100,0	92,3	7,7
Ochrona zdrowia	22,9	24,1	-	100,0	99,9	0,1
Pomoc społeczna	2,8	2,7	6,7	100,0	88,8	11,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2,2	2,3	0,1	100,0	99,9	0,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	.	.	.	100,0	100,0	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	.	.	.	100,0	100,0	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. (Min. Fin.)

1.2.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów

Planowane dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów zrealizowano ogółem w wysokości 1.126.457 tys. zł, co stanowiło 96,3% planu rocznego.

Z ogólnej kwoty dotacji na zadania własne, dotacje do zadań bieżących w wysokości 931.741 tys. zł stanowiły 82,7%, a dotacje do zadań inwestycyjnych w kwocie 194.716 tys. zł, stanowiły 17,3%.

Dotacje na zadania własne stanowiły 8,2% zrealizowanych dochodów ogółem, z tego dotacje do zadań bieżących 6,8%, a do zadań inwestycyjnych 1,4%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizowane zadania własne powiatów, według działów klasyfikacji budżetowej (plan i wykonanie), przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	1 169 621	1 126 457	96,3	934 345	931 741	99,7
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	5	-	-	5	-	-
Transport i łączność	78 283	54 922	70,2	9 684	9 282	95,8
Turystyka	316	303	95,9	69	69	100,0
Gospodarka	90	87	96,7	-	-	-

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
mieszkańcowa						
Administracja publiczna	409	384	93,9	58	49	84,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	456	449	98,5	46	41	89,1
Oświata i wychowanie	18 383	16 217	88,2	554	526	94,9
Szkolnictwo wyższe	63	60	95,2	63	60	95,2
Ochrona zdrowia	116 014	105 374	90,8	14	4	28,6
Pomoc społeczna	948 827	944 564	99,6	922 703	920 775	99,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	29	15	51,7	29	15	51,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	4 334	3 049	70,4	636	586	92,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	982	416	42,4	153	33	21,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 043	317	30,4	314	284	90,4
Kultura fizyczna i sport	387	300	77,5	17	17	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. (Min. Fin.)

Dotacje na zadania bieżące zrealizowano w kwocie 931.741 tys. zł, co stanowiło 99,7% planu rocznego. Największy udział w przekazanych dotacjach miały dotacje dla działu Pomoc społeczna (98,8% dotacji na zadania bieżące).

Przekazane dotacje na zadania bieżące w dziale Pomoc społeczna wynosiły 920.775 tys. zł i przeznaczone zostały głównie na utrzymanie domów pomocy społecznej. W 2005 r. na ten cel przekazano z budżetu państwa dotacje w kwocie 915.831 tys. zł (99,8% planu rocznego). Powiaty otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na pensjonariuszy, którzy zostali przyjęci do domów pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. lub na podstawie skierowań wystawionych przed tym dniem.

Dotacje celowe na realizację inwestycji własnych powiatów przekazano w kwocie 194.716 tys. zł, co stanowiło 82,8% planu rocznego.

Największa część tych dotacji została przekazana dla działu:

- Ochrona zdrowia 54,1%. Na inwestycje realizowane w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 105.370 tys. zł (głównie na finansowanie inwestycji realizowanych w szpitalach ogólnych),
- Transport i łączność 23,4%. Na inwestycje na drogach powiatowych i inwestycje związane z usuwaniem kłesk żywiołowych przekazano dotacje w kwocie 45.640 tys. zł,

- Pomoc społeczna 12,2%. Na inwestycje realizowane w ramach tego działu przekazano dotacje w kwocie 23.789 tys. zł. Przede wszystkim na realizację inwestycji związanych z podnoszeniem standardów w domach opieki społecznej.

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania własne w poszczególnych działach do kwoty ogółem dotacji na zadania własne, w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	82,7	17,3
z tego:						
Transport i łączność	4,9	1,0	23,4	100,0	16,9	83,1
Oświata i wychowanie	1,4	-	8,1	100,0	3,2	96,8
Ochrona zdrowia	9,4	-	54,1	100,0	-	100,0
Pomoc społeczna	83,8	98,8	12,2	100,0	97,5	2,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,3	0,1	1,3	100,0	19,2	80,8
Pozostałe działy	0,2	0,1	0,9	100,0	25,6	74,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. (Min. Fin.)

1.2.3. Pozostałe dotacje celowe

Poza omówionymi wyżej dotacjami celowymi z budżetu państwa, dochodami powiatów były również dotacje na zadania realizowane przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej i z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych. Udział tych dotacji w zrealizowanych przez powiaty dochodach ogółem wynosił 4,3%.

Ogólna kwota otrzymanych przez powiaty w 2005 r. dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 590.459 tys. zł, co stanowiło 91,3% planu, z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej powiaty otrzymały 26.299 tys. zł, co stanowiło 97,7 % ich planu rocznego. Porozumienia z organami administracji rządowej dotyczyły głównie zadań z zakresu działu Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - 7.877 tys. zł, Oświata i wychowanie - 5.482 tys. zł i dotyczyły dotacji przeznaczonych na działalność szkół artystycznych oraz na przejęte w drodze porozumień zadania urzędów wojewódzkich - 4.839 tys. zł,
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego 480.655 tys. zł, co stanowiło 90,6% planu tych dotacji. Zawierane porozumienia między jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły głównie zadań realizowanych w zakresie działów: Edukacyjna opieka wychowawcza (33,5% tych dotacji), Transport i łączność (17,4%), Szkolnictwo wyższe (7,8%) i Oświata i wychowanie (5,2%),

– z funduszy celowych 83.505 tys. zł, co stanowiło 93,5% kwoty planowanej. W kwocie tej największy udział miały dotacje w dziale Oświata i wychowanie (24,2% tych dotacji), Pomoc społeczna (13,3%), Edukacyjna opieka wychowawcza (13,3%) oraz w dziale Transport i łączność (10,4% tych dotacji).

2. Wydatki powiatów

Powiaty zrealizowały w 2005 r. wydatki w wysokości 13.890.877 tys. zł, co stanowiło 95,8% wydatków zaplanowanych na ten rok.

Wydatki bieżące powiatów zostały zrealizowane w wysokości 12.269.593 tys. zł, a wydatki majątkowe w wysokości 1.621.284 tys. zł.

W 2005 r. w porównaniu do roku 2004 wydatki ogółem tych jednostek zwiększyły się 11,6%, natomiast wydatki bieżące były wyższe o 9,8%, a wydatki majątkowe o 28,1%.

Dane o zrealizowanych w 2005 r. wydatkach powiatów, według głównych kierunków ich rozdysonowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem	12 444 702	14 505 511	13 890 877	95,8	100,0	111,6
z tego:						
Wydatki majątkowe	1 265 517	1 902 897	1 621 284	85,2	11,7	128,1
w tym:						
wydatki na inwestycje	1 257 187	1 889 744	1 609 189	85,2	11,6	128,0
Wydatki bieżące	11 179 185	12 602 614	12 269 593	97,4	88,3	109,8
z tego:						
Wydatki na wynagrodzenia	5 795 233	6 068 821	6 044 025	99,6	43,5	104,3
w tym:						
wynagrodzenia osobowe	5 366 958	5 619 833	5 595 743	99,6	40,3	104,3
Pochodne od wynagrodzeń	1 340 969	1 404 202	1 386 346	98,7	10,0	103,4
Dotacje	533 771	771 467	750 781	97,3	5,4	140,7
Wydatki na obsługę długu	94 428	159 448	115 348	72,3	0,8	122,2
w tym:						
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	20 399	51 758	23 781	45,9	0,2	116,6
Pozostałe wydatki	3 414 785	4 198 677	3 973 094	94,6	28,6	116,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

Należy zwrócić uwagę, iż w strukturze wydatków ogółem, wydatki majątkowe stanowiły w 2005 r. 11,7%. Wydatki majątkowe niemal w całości przeznaczone zostały na realizację zadań inwestycyjnych. Natomiast na wydatki bieżące powiaty przeznaczyły 88,3% wydatków ogółem.

Strukturę wydatków powiatów, według rodzajów wydatków, w 2004 r. i 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Rok	
	2004	2005
	%%	
1	2	3
Wydatki ogółem	100,0	100,0
z tego:		
Wydatki majątkowe	10,2	11,7
w tym: wydatki na inwestycje	10,1	11,6
Wydatki bieżące	89,8	88,3
z tego:		
Wydatki na wynagrodzenia,	46,6	43,5
w tym: wynagrodzenia osobowe	43,1	40,3
Pochodne od wynagrodzeń	10,8	10,0
Dotacje	4,3	5,4
Wydatki na obsługę długu	0,6	0,8
w tym:		
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,2	0,2
Pozostałe wydatki	27,4	28,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 r. i 2005 r. (Min.Fin.)

W 2005 roku udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem powiatów był wyższy o 1,5 punktu w stosunku do roku poprzedniego. Natomiast udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem był niższy o 1,5 punktu niż w 2004 r. Udział wydatków na wynagrodzenia w wydatkach ogółem powiatów był o 3,1 punktu niższy niż w poprzednim roku. Niższe były również wydatki z tytułu wynagrodzeń osobowych (o 2,8 punktu) a pochodne od wynagrodzeń niższe o 0,8 punktu.

Wydatki powiatów w 2005 r. według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	12 444 702	14 505 511	13 890 877	95,8	100,0	111,6
Rolnictwo i łowiectwo	24 447	20 761	19 323	93,1	0,1	79,0
Leśnictwo	45 319	49 866	47 929	96,1	0,3	105,8
Rybołówstwo i rybactwo	9	13	10	72,8	0,0	107,3
Górnictwo i kopalnictwo	0	4	4	100,0	0,0	-
Przetwórstwo przemysłowe	451	921	566	61,5	0,0	125,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	236	214	204	95,1	0,0	86,3
Transport i łączność	1 212 582	1 738 091	1 583 885	91,1	11,4	130,6
Turystyka	3 335	7 936	4 499	56,7	0,0	134,9
Gospodarka mieszkaniowa	49 073	85 473	75 428	88,2	0,5	153,7
Działalność usługowa	107 548	107 341	106 068	98,8	0,8	98,6
Informatyka	17	20	10	49,7	0,0	58,5
Administracja publiczna	1 507 685	1 718 634	1 642 433	95,6	11,8	108,9
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	-	7	7	93,9	0,0	-
Obrona narodowa	17	84	77	91,3	0,0	451,7

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	741 185	804 052	799 181	99,4	5,8	107,8
Wymiar sprawiedliwości	295	0	0	-	0,0	0,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	2 491	6 409	6 023	94,0	0,0	241,8
Obsługa długu publicznego	96 023	161 089	116 302	72,2	0,8	121,1
Różne rozliczenia	44 943	77 241	44 914	58,1	0,3	99,9
Oświata i wychowanie	4 504 727	4 947 822	4 859 645	98,2	35,0	107,9
Szkolnictwo wyższe	5 829	45 416	41 898	92,3	0,3	718,8
Ochrona zdrowia	605 497	712 032	640 710	90,0	4,6	105,8
Pomoc społeczna	2 042 811	2 316 490	2 271 738	98,1	16,4	111,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	345 992	391 120	383 951	98,2	2,8	111,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 010 642	1 212 065	1 152 203	95,1	8,3	114,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 675	10 050	7 792	77,5	0,1	89,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	61 194	66 586	61 854	92,9	0,4	101,1
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	45	16	14	89,2	0,0	32,2
Kultura fizyczna i sport	23 634	25 757	24 209	94,0	0,2	102,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

*) – wskaźnik powyżej 1000%

W strukturze działowej wydatków powiatów przeważały wydatki w działach: Oświata i wychowanie – 35,0%, Pomoc społeczna – 16,4%, Administracja publiczna – 11,8%, Transport i Łączność – 11,4%, Edukacyjna opieka wychowawcza – 8,3%. Wydatki w tych działach stanowiły razem 82,9% wydatków ogółem.

Wydatki zrealizowane w dziale Oświata i wychowanie w 2005 r. wzrosły w stosunku do 2004 r. o 7,9%. W tym dziale 57,2% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników oraz 10,8% składki na ubezpieczenia społeczne. W dziale tym realizacja planu wydatków wyniosła 98,2%.

Wydatki zrealizowane w dziale Administracja publiczna w 2005 r. wzrosły w stosunku do 2004 r. o 8,9%. W tym dziale 44,2% wydatków stanowiły wynagrodzenia osobowe pracowników oraz 27,7% zakup materiałów, wyposażenia i usług pozostałych. W dziale tym realizacja planu wydatków wyniosła 95,6%.

Wydatki zrealizowane w dziale Pomoc społeczna w 2005 r. zwiększyły się w stosunku do 2004 r. o 11,2%. W tym dziale 33,3% wydatków stanowiły Wynagrodzenia osobowe pracowników oraz 16,3% Świadczenia społeczne. W dziale tym realizacja planu wydatków wyniosła 98,1%.

W dziale Szkolnictwo wyższe wystąpił bardzo wysoki wskaźnik wzrostu realizacji wydatków w 2005 r. w stosunku do 2004 r. W 2004 r. zrealizowano wydatki w wysokości 5.829 tys. zł, a w 2005 r. realizacja wydatków w tym dziale wyniosła 41.898 tys. zł. W dziale tym 76,6% wydatków stanowiły stypendia i zasiłki dla studentów.

Duże zróżnicowanie dochodowe jednostek samorządu terytorialnego spowodowało konieczność wprowadzenia obowiązku dokonywania wpłat nie tylko przez gminy – jak było do końca 2003 r. – ale także przez powiaty i województwa.

Od 2004 r. wpłat dokonują m. in. powiaty, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest wyższy od 110% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju.

W 2005 r. 16 powiatów dokonało wpłat do budżetu państwa, przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej w kwocie 41.425 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2005 r. Wydatki te stanowią 92,2% działu Rozliczenia różne.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. wprowadziła zmianę sposobu finansowania szeregu zadań publicznych realizowanych przez powiaty. Dotychczasowe dotacje celowe z budżetu państwa przekazywane powiatom na zadania z zakresu administracji rządowej oraz na finansowanie lub dofinansowanie bieżących zadań własnych zostały zastąpione zwiększonymi dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego

Wydatki, których sposób finansowania zmienił się od 1 stycznia 2004 r. występują głównie w działach Pomoc społeczna i Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Poniżej przeanalizowano planowane i wykonane wydatki z budżetów powiatów na zadania, które do końca 2003 r. były finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa, a od 1 stycznia 2004 r. finansowane są ze zwiększonych dochodów własnych, uzupełnionych subwencją.

Wyszczególnienie	2004		2005		Dynamika wykonania (4:2)
	Wykonanie	Wykonanie do planu	Wykonanie	Wykonanie do planu	
	tys. zł	%%	tys. zł	%%	%%
1	2	3	4	5	6
Powiatowe centra pomocy rodzinie	88 673	99,1	98 055	98,9	110,6
Rodziny zastępcze	329 080	97,9	355 090	97,7	107,9
Ośrodki adopcyjno - opiekuńcze	1 749	96,6	3 095	97,4	177,0
Powiatowe urzędy pracy	301 577	98,2	335 224	99,0	111,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

W zakresie wykonanych wydatków na utworzenie i utrzymanie powiatowych centrów pomocy rodzinie w 2005 r. widoczne jest zwiększenie o 10,6% w porównaniu z 2004 r. W tym rozdziale na wynagrodzenia osobowe pracowników i składki na ubezpieczenia społeczne przeznaczono łącznie 72,1% wydatków. Wydatki na powiatowe centra pomocy rodzinie stanowiły 4,3% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

Wydatki związane z rodzinami zastępczymi w 2005 r. zostały zrealizowane przez powiaty na poziomie wyższym niż w 2004 r. o 7,9%. W tym rozdziale 94,0% wydatków stanowiły świadczenia społeczne na rzecz osób fizycznych, przewidziane w obowiązujących przepisach i układach zbiorowych pracy. Wydatki na rodziny zastępcze stanowiły 15,6% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

Wydatki na ośrodki adopcyjno–opiekuńcze wzrosły w 2005 r. o 77,0% w stosunku do 2004 r. W tym rozdziale 28,6% wydatków przeznaczono na świadczenia społeczne, 25,8% na wynagrodzenia osobowe pracowników. Wydatki na powiatowe centra pomocy rodzinie stanowiły 0,1% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

Dane dotyczące kwot poniesionych na realizację zadań przez powiatowe urzędy pracy wskazują także na wzrost o 11,2% w stosunku do 2004 r. W tym rozdziale na wynagrodzenia osobowe pracowników i składki na ubezpieczenia społeczne przeznaczono łącznie 74,6% wydatków. Wydatki na powiatowe urzędy pracy stanowiły 87,3% wydatków w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków majątkowych prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	1 265 517	1 902 897	1 621 284	85,2	100,0	128,1
Rolnictwo i łowiectwo	501	594	590	99,4	0,0	117,8
Leśnictwo	35	10	10	100,0	0,0	28,2
Przetwórstwo przemysłowe	395	678	433	63,9	0,0	109,6
Transport i łączność	566 790	899 736	760 230	84,5	46,9	134,1
Turystyka	667	3 058	454	14,8	0,0	68,1
Gospodarka mieszkaniowa	9 001	26 959	22 702	84,2	1,4	252,2
Działalność usługowa	4 623	3 834	3 455	90,1	0,2	74,7
Administracja publiczna	64 750	96 230	79 492	82,6	4,9	122,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	73 334	96 966	92 999	95,9	5,7	126,8
Obsługa długu publicznego	0	30	30	100,0	0,0	-
Różne rozliczenia	1 570	1 647	1 200	72,9	0,1	76,4
Oświata i wychowanie	160 196	282 497	243 504	86,2	15,0	152,0
Szkolnictwo wyższe	260	152	15	9,9	0,0	5,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ochrona zdrowia	233 140	294 638	246 085	83,5	15,2	105,6
Pomoc społeczna	95 066	120 129	107 902	89,8	6,7	113,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	7 614	10 038	9 523	94,9	0,6	125,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	31 604	49 907	40 859	81,9	2,5	129,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4 948	2 720	2 178	80,1	0,1	44,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 196	6 515	3 661	56,2	0,2	166,7
Kultura fizyczna i sport	8 827	6 559	5 962	90,9	0,4	67,5

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

W 2005 r., w porównaniu do 2004 r. wzrost wydatków majątkowych nastąpił w działach: Gospodarka mieszkaniowa o 152,2%, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego o 66,7%, Oświata i wychowanie o 52,0%.

W strukturze działowej wydatków majątkowych powiatów przeważały wydatki w działach: Transport i łączność – 46,9%, Ochrona zdrowia – 15,2%, Oświata i wychowanie – 15,0%. Wydatki w tych działach stanowiły razem 77,1% wydatków majątkowych ogółem.

Plan wydatków majątkowych, w działach o wysokim udziale w wydatkach ogółem, został zrealizowany następująco: Transport i łączność – 84,5%, Ochrona zdrowia – 83,5%, Oświata i wychowanie – 86,2%.

Wydatki powiatów na wynagrodzenia we wszystkich działach łącznie zaplanowane zostały w wysokości 6.068.821 tys. zł, natomiast wykonane zostały w wysokości 6.044.025 tys. zł, tj. w 99,6%. W porównaniu do roku 2004 były one wyższe o 4,3%.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych w 2005 r. w powiatach prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	5 795 233	6 068 821	6 044 025	99,6	100,0	104,3
Rolnictwo i łowiectwo	8	3	3	100,0	0,0	39,4
Leśnictwo	1 741	1 877	1 842	98,1	0,0	105,8
Przetwórstwo przemysłowe	0	16	16	100,0	0,0	-
Transport i łączność	145 733	149 771	149 254	99,7	2,5	102,4
Turystyka	68	130	112	85,9	0,0	164,6
Gospodarka mieszkaniowa	485	844	808	95,6	0,0	166,5
Działalność usługowa	45 270	49 705	49 531	99,7	0,8	109,4
Administracja publiczna	724 203	784 113	774 278	98,7	12,8	106,9
Obrona narodowa	0	1	1	99,9	0,0	-

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	473 551	512 845	512 831	100,0	8,5	108,3
Różne rozliczenia	0	4	4	100,0	0,0	-
Oświata i wychowanie	2 870 663	3 001 273	2 991 683	99,7	49,5	104,2
Szkolnictwo wyższe	13	146	128	87,2	0,0	980,9
Ochrona zdrowia	3 142	254	239	93,9	0,0	7,6
Pomoc społeczna	791 365	817 075	815 406	99,8	13,5	103,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	221 717	241 522	240 654	99,6	4,0	108,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	515 689	507 052	505 079	99,6	8,4	97,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	16	64	55	85,6	0,0	342,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	631	577	570	98,8	0,0	90,4
Kultura fizyczna i sport	938	1547	1532	99,0	0,0	163,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

Plan wydatków na wynagrodzenia w działach: Rolnictwo i łowiectwo, Przetwórstwo przemysłowe, Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa oraz Różne rozliczenia został wykonany w pełnej wysokości.

W strukturze wydatków na wynagrodzenia najwyższy udział stanowią wydatki w działach: Oświata i wychowanie (49,5%), Pomoc społeczna (13,5%), Administracja publiczna (12,8%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (8,5%), Edukacyjna opieka wychowawcza (8,4%). Łącznie w tych czterech działach powiaty zrealizowały 92,7% ogółu wydatków na wynagrodzenia.

Wydatki ogółem zrealizowane w 2005 r. przeliczone na 1 mieszkańca w powiatach, według kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w zł	
	2004	2005
Wydatki ogółem	491,4	548,1
z tego:		
Wydatki majątkowe	50,0	64,0
w tym: wydatki na inwestycje	49,6	63,5
Wydatki bieżące	441,4	484,2
z tego:		
Wydatki na wynagrodzenia	228,8	238,5
w tym: wynagrodzenia osobowe	211,9	220,8
Pochodne od wynagrodzeń	53,0	54,7
Dotacje	21,1	29,6
Wydatki na obsługę długu	2,9	4,6
w tym:		
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,8	0,9
Pozostałe wydatki	134,8	155,8

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów powiatów za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

Wydatki ogółem poniesione na 1 mieszkańca w powiecie o najwyższym wskaźniku (powiat węgorzewski) wynosiły w 2005 r. 981,9 zł, a w powiecie o najniższym wskaźniku (powiat siedlecki) – 227,7 zł, przy średniej krajowej kwocie wydatków poniesionych przez te jednostki na 1 mieszkańca w kraju wynoszącej 548,1 zł.

Wydatki powiatów na 1 mieszkańca w 2005 r. według województw ujęte zostały w załączniku do sprawozdania.

3. Wynik budżetów powiatów

W 2005 r. powiaty planowały deficyt w wysokości 744.580 tys. zł, w rezultacie ich budżety zamknęły się zbiorczo deficytem w kwocie 128.192 tys. zł.

W 2005 roku budżety 166 powiatów zamknęły się zbiorczo deficytem. Nadwyżka wystąpiła w 148 powiatach tj. 47% ogólnej liczby powiatów.

Strukturę powiatów, według relacji wyniku do dochodów, przedstawia tablica:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów powiatów			
	Razem	< 5%	5-10%	> 10%
1	2	3	4	5
Powiaty z nadwyżką budżetową	148	123	23	2
Powiaty z deficytem budżetowym	166	109	36	21

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. (Min. Fin.)

Wśród powiatów, które osiągnęły nadwyżkę budżetową najliczniejszą grupę stanowią powiaty, których wynik w relacji do dochodów wynosi mniej niż 5%, stanowią one 83,1% łącznej liczby powiatów z nadwyżką budżetową.

Wśród powiatów z deficytem budżetowym najliczniejszą grupę stanowią powiaty, których wynik w relacji do dochodów wynosi nie więcej niż 5%, stanowią one 65,7% łącznej liczby powiatów z deficytem budżetowym.

Powiaty w 2005 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 1.232.271 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 531.834 tys. zł.

Na podstawie sprawozdań z 2005 roku, zestawiono poniżej przychody i rozchody oraz ich strukturę.

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
Przychody ogółem z tego:	1 232 271	100,0
kredyty i pożyczki	723 013	58,7
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	152 237	12,4
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	122 882	10,0
splaty pożyczek udzielonych	20 388	1,7

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
nadwyżka budżetu powiatów z lat ubiegłych	120 946	9,8
papiery wartościowe	0	0,0
obligacje jst oraz związków komunalnych	86 060	7,0
prywatyzacja majątku jst	13	0,0
inne	281 852	22,9
Rozchody ogółem z tego:	531 834	100,0
spląty kredytów i pożyczek	437 168	82,2
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	68 918	13,0
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	60 138	11,3
pożyczki udzielone	37 409	7,0
lokaty bankowe	22 183	4,2
papiery wartościowe	0	0,0
obligacje	31 150	5,9
inne cele	3 924	0,7

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów powiatów za 2005 r. (Min. Fin.)

W 2005 r. powiaty wykazały największe przychody z tytułu kredytów i pożyczek tj. 58,7% przychody ogółem, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa stanowiły 10,0% przychodów ogółem.

Również w rozchodach powiatów największy udział miały spląty kredytów i pożyczek i stanowiły 82,2% rozchodów ogółem w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa stanowiły 11,3% rozchodów ogółem.

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności powiatów

Ze sprawozdań powiatów o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych wynika, iż na koniec 2005 r. stan zadłużenia tych jednostek wynosił 1.815.593 tys. zł, z tego na zobowiązania długoterminowe przypadła kwota –1.712.711 tys. zł. Zobowiązania ogółem wobec podmiotów krajowych wynosiły 1.814.943 tys. zł, z tego na zobowiązania długoterminowe przypadła kwota – 1.712.061 tys. zł.

W porównaniu do roku 2004 roku, w 2005 roku zadłużenie ogółem powiatów wzrosło o 22,7%.

Zobowiązania wystąpiły w 301 powiatach. Wskaźnik zadłużenia powiatów liczony jako udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem powiatów w 2005 r. wynosił 13,2%. W 2004 r. wskaźnik ten wynosił 11,9%.

Z łącznej kwoty zobowiązań wykazanych przez powiaty, przypada na:

- kredyty i pożyczki – 80,2%,
- emisję papierów wartościowych – 19,3%,
- zobowiązania wymagalne – 0,5%.

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę zadłużonych powiatów uwzględniając zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2004	314	298	150	86	33	19	10	0	0
2005	314	301	131	93	40	28	8	1	0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów powiatów za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Z zamieszczonych danych wynika, że najliczniejsza grupa powiatów znajduje się w przedziale o zadłużeniu stanowiącym mniej niż 10% dochodów ogółem. Liczba powiatów w tej grupie stanowiła w 2005 r. 41,7% łącznej liczby powiatów i 43,5% liczby powiatów zadłużonych. W stosunku do roku 2004 liczba powiatów zadłużonych zwiększyła się o 3 jednostki. W 2005 r. żaden z powiatów nie przekroczył progu zadłużenia 60%.

Z łącznej kwoty zobowiązań, na zobowiązania wymagalne przypadało w 2005 r. 8.491 tys. zł, tj. 0,5% kwoty zobowiązań ogółem.

Z danych wykazanych przez powiaty, w części dotyczącej poręczeń i gwarancji, wynika, że jednostki te w 2005 r. udzieliły poręczeń i gwarancji na łączną kwotę 239.315 tys. zł – co stanowiło 1,7% dochodów ogółem tych jednostek.

Ze sprawozdań powiatów o stanie należności wg tytułów, wynika, że na koniec 2005 r. kwota należności tych jednostek wynosiła 139.617 tys. zł. Należności ogółem od podmiotów krajowych wynosiły 139.597 tys. zł, z tego na należności długoterminowe przypadała kwota – 61.598 tys. zł.

Udział należności ogółem w wykonanych dochodach w 2005 r. wyniósł 1,0%.

W kwocie należności ogółem wykazanych przez powiaty przypada na kredyty i pożyczki 56,8%,

Wymagalne należności w wysokości 60.213 tys. zł stanowiły 43,1% należności ogółem. Należności wymagalne w 44,9% dotyczyły należności z tytułu dostaw towarów i usług.

5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych funkcjonujących w powiatach

Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych w powiatach, w porównaniu z planem, przedstawiały się w 2005 r. następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	459 930	405 872	88,2
w tym: dotacje z budżetów powiatów	1 094	1 121	102,5
2. Wydatki	467 715	415 069	88,7
w tym: wpłaty do budżetów powiatów	5 264	18 799	357,1
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	110 140	109 333	99,3
w tym: dotacje z budżetów powiatów	1 015	1 058	104,2
2. Wydatki	110 355	108 703	98,5
w tym: wpłaty do budżetów powiatów	74	184	250,4
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	169 914	163 641	96,3
W tym: dotacje z budżetów powiatów	22	6	28,8
2. Wydatki	168 907	160 633	95,1
w tym: wpłaty do budżetów powiatów	674	2 005	297,4
Środki specjalne			
1. Przychody	60 356	22 809	37,8
w tym: dotacje z budżetów powiatów	0	0	0,0
2. Wydatki	70 844	54 052	76,3
w tym : wpłaty do budżetów powiatów	4 287	16 092	375,4
Rachunek dochodów własnych			
1. Przychody	119 519	110 090	92,1
w tym: dotacje z budżetów powiatów	56	56	100,0
2. Wydatki	117 609	91 681	78,0
w tym : wpłaty do budżetów powiatów	230	517	225,1

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych za 2005 r. (Min. Fin.)

W ogólnej kwocie przychodów, przychody gospodarstw pomocniczych stanowią 40,3%, rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych – 27,1%, zakładów budżetowych - 26,9% i środków specjalnych – 5,6%.

Dotacje dla powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych według działów przedstawiono poniżej.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%%	Struktura
	w tys. zł		3:2	%%
1	2	3	4	5
Dotacje ogółem z tego:	1 094	1 121	102,5	100,0
Działalność usługowa	50	50	100,0	4,5
Administracja publiczna	47	47	100,0	4,2
Oświata i wychowanie	5	2	40,0	0,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	960	1006	104,8	89,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	32	16	50,0	1,4

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych za 2005 r. (Min.Fin.)

Dotacje dla powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych zostały zrealizowane w wysokości 1.121 tys. zł, tj. w 102,5% wielkości planowanych.

W strukturze działowej tych dotacji przeważają dotacje w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 89,7%, Działalność usługowa – 4,5% i Administracja publiczna – 4,2%.

5.1. Zakłady budżetowe powiatów

W powiatach jedną z form organizacyjnych są zakłady budżetowe. W łącznej kwocie przychodów powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych, przychody zakładów budżetowych stanowiły 26,9%. W 2005 r. przychody zakładów budżetowych powiatów wyniosły 109.333 tys. zł, z tego na dotacje z budżetów powiatów przypadło 1.058 tys. zł, tj. 94,4%. W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 99,3%, a dotacje w 104,2%.

Wydatki zakładów budżetowych wyniosły 108.703 tys. zł, tj. 98,5% planu, w tym wpłata do budżetów powiatów wyniosła 184 tys. zł i w stosunku do planowanej wyniosła 250,4%.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze powiatów

Gospodarstwa pomocnicze funkcjonują, między innymi, przy zespołach szkół zawodowych jako warsztaty szkolne.

W 2005 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody w wysokości 163.614 tys. zł (tj. 96,3% planu). Stanowiły one 40,3% przychodów ogółem powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych

Dotacje z budżetów powiatów przekazane gospodarstwom pomocniczym powiatów zostały zrealizowane w 28,8%. W ogólnej kwocie przychodów gospodarstw pomocniczych, dotacje z budżetu powiatów w kwocie 6 tys. zł.

Wydatki gospodarstw pomocniczych wyniosły 160.633 tys. zł, w tym wpłata do budżetów powiatów 2.005 tys. zł, przy planie 674 tys. zł (tj. 297,4% planu).

Stan środków obrotowych zmniejszył się z 20.998 tys. zł na początku roku do 20.789 tys. zł na koniec roku 2005, tj. o 209 tys. zł czyli o 1,0%.

5.3. Środki specjalne powiatów

Przychody likwidowanych do 30 czerwca roku 2005 środków specjalnych w kwocie 22.809 tys. zł stanowiły 5,6% ogółu przychodów powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz dochodów własnych jednostek budżetowych i zostały zrealizowane w 37,8% planu.

Zrealizowane wydatki wyniosły 54.052 tys. zł i były niższe o 22,7% niż planowano.

Wyniki finansowe powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych zamieszczono w tabeli w załączniku.

5.4. Rachunek dochodów własnych powiatowych jednostek budżetowych

Wpływy na rachunki nowoutworzonego w 2005 roku rachunków dochodów własnych powiatowych jednostek budżetowych w kwocie 110.090 tys. zł stanowiły 27,1% ogółu przychodów powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz dochodów własnych jednostek budżetowych i zostały zrealizowane w 92,1% planu.

Zrealizowane wydatki wyniosły 91.681 tys. zł i były niższe o 22,0% niż planowano.

Stan środków obrotowych zwiększył się z 1.606 tys. zł na początku okresu do 19.928 tys. zł na koniec 2005 roku, tj. o 18 322 tys. zł.

6. Fundusze celowe powiatów

W 2005 roku powiaty dysponowały środkami następujących funduszy celowych:

- Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,
- Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Stan środków obrotowych funduszy celowych w powiatach na początek roku wynosił 162.371 tys. zł i zmniejszył się do 158.184 tys. zł na koniec 2005 roku, tj. o 4.187 tys. zł, czyli o 2,6%.

Przychody funduszy celowych stanowiły w 2005 roku kwotę 241.762 tys. zł. Wydatki wyniosły w 2005 roku 245.949 tys. zł, z czego dotacje ukształtowały się na poziomie 17 tys. zł, co stanowiło 0,01% ogółu rozdysponowanych środków.

Przychody i wydatki funduszy celowych powiatów w 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan na początek roku	Przychody ogółem	Wydatki		Stan na koniec roku
			Ogółem	w tym: dotacje	
			w tys. zł		
1	2	3	4	5	6
Ogółem z tego:	162 371	241 762	245 949	17	158 184
Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	102 673	164 776	153 993	10	113 456
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	59 698	76 986	91 956	7	44 729

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej za 2005 r. (Min. Fin.)

6.1. Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Stan środków obrotowych Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym w powiatach na początek roku wynosił 102.673 tys. zł i zwiększył się do 113.456 tys. zł na koniec roku 2005, tj. o 10.783 tys. zł czyli o 9,5%. Przychody Funduszu wyniosły 164.776 tys. zł. Środki Funduszu zostały rozdysponowane w kwocie 153.993 tys. zł, w tym 10 tys. zł stanowiły dotacje. Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. Nr z 2000 r., Nr 100 poz. 1086 z późn. zm.), przychodami funduszy powiatowych są wpływy ze sprzedaży map, danych z ewidencji gruntów i budynków oraz innych materiałów i informacji z zasobów powiatowych, z opłat za czynności związane z prowadzeniem tych zasobów i uzgadnianiem usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu, a także inne wpływy.

Środki Funduszu są przeznaczone na uzupełnienie środków budżetowych niezbędnych do finansowania zadań związanych z aktualizacją i utrzymaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz zakup urządzeń i wyposażenie lokali niezbędnych do prowadzenia tego zasobu.

6.2. Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Stan środków obrotowych Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w powiatach na początek roku wynosił 59.698 tys. zł i zmniejszył się do 44.729 tys. zł na koniec roku 2005, tj. o 14.969 tys. zł czyli o 25,1%. Przychody wyniosły 76.986 tys. zł. Wydatki Funduszu wyniosły 91.956 tys. zł, w tym dotacje stanowiły 7 tys. zł.

Środki powiatowych funduszy przeznacza się na:

- edukację ekologiczną oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju,
- wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,

- realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków,
- przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi,
- przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza,
- przedsięwzięcia związane z ochroną wód,
- profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,
- wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- wspieranie ekologicznych form transportu,
- działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałujące na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy,
- inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Część III

Zbiorcze wykonanie budżetów miast na prawach powiatu

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów miast na prawach powiatu w 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	4:3	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	31 753 774	36 075 883	36 269 800	100,5	114,2
Wydatki	32 136 737	38 726 793	36 491 231	94,2	113,5
Wynik	-382 963	-2 650 911	-221 431		

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.).

Z danych prezentowanych przez miasta na prawach powiatu w rocznych sprawozdaniach budżetowych wynika, że jednostki te na rok 2005 planowały dochody ogółem w wysokości 36.075.883 tys. zł, wydatki w wysokości 38.726.793 tys. zł oraz wynik w postaci deficytu w kwocie 2.650.911 tys. zł.

W trakcie realizacji swych zadań w 2005 r., miasta na prawach powiatu faktycznie osiągnęły dochody w kwocie 36.269.800 tys. zł, co stanowiło 100,5% planu. Jednostki te zrealizowały w tym okresie wydatki w wysokości 36.491.231 tys. zł, tj. na poziomie 94,2% planu. W rezultacie budżety miast na prawach powiatu zamknęły się deficytem w wysokości 221.431 tys. zł, tj. prawie 12-krotnie niższym niż planowano.

1. Dochody miast na prawach powiatu

Strukturę dochodów miast na prawach powiatu przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów miast na prawach powiatu (%%)	
	2004	2005
DOCHODY OGÓŁEM	100,0	100,0
z tego:		
DOCHODY WŁASNE	64,3	66,1
DOTACJE	11,0	10,9
SUBWENCJE	24,7	23,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.).

W strukturze dochodów ogółem miast na prawach powiatu, dochody własne stanowią 66,1%, dotacje celowe – 10,9%, a subwencja ogólna – 23,0%.

W 2005 r. udział dochodów własnych w dochodach ogółem wzrósł o 1,8 punktu procentowego w stosunku do roku 2004. Zadania miast na prawach powiatu

finansowane w postaci zasileń zewnętrznych, tj. poprzez dotacje celowe i subwencję ogólną, stanowiły łącznie w 2005 r. 33,9% dochodów ogółem.

W w 2005 r. udziały miast na prawach powiatu we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły w części gminnej 35,61%, w części powiatowej 10,25%. Udziały miast na prawach powiatu w części gminnej we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych wynosiły 6,71%. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r., od 1 stycznia 2004 r. dochodem miast na prawach powiatu jest 1,4%-owy udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i 5%-owy udział w dochodzie uzyskiwanym w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dochody miast na prawach powiatu, według źródeł ich pochodzenia, w roku 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem	31 753 774	36 075 883	36 269 800	100,5	100,0	114,2
z tego:						
1. Dochody własne	20 408 769	23 607 714	23 983 850	101,6	66,1	117,5
z tego:						
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – cz. gminna	858 888	854 446	952 032	111,4	2,6	110,8
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – cz. powiatowa	204 378	176 087	203 012	115,3	0,6	99,3
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych – cz. gminna	6 309 699	6 782 625	7 057 741	104,1	19,5	111,9
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fiz. – cz. powiatowa	1 487 337	1 944 473	2 031 511	104,5	5,6	136,6
- podatek rolny	15 827	15 916	16 913	106,3	0,0	106,9
- podatek od nieruchomości	4 452 321	4 547 910	4 673 685	102,8	12,9	105,0
- podatek leśny	1 052	1 040	1 227	118,0	0,0	116,7
- podatek od środków transportowych	254 987	264 653	276 731	104,6	0,8	108,5
- podatek od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą opłacaną w formie karty podatkowej	65 977	67 284	62 264	92,5	0,2	94,4
- podatek od spadków i darowizn	142 194	133 848	145 004	108,3	0,4	102,0
- podatek od czynności cywilnoprawnych	649 589	647 057	756 183	116,9	2,1	116,4
- opłata skarbową	293 295	312 960	225 162	71,9	0,6	76,8
- opłata eksploatacyjna	34 191	20 120	20 098	99,9	0,1	58,8
- opłata targowa	95 378	93 323	92 758	99,4	0,3	97,3
- dochody z majątku	1 904 837	2 755 506	2 437 538	88,5	6,7	128,0

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
- pozostałe dochody	3 638 821	4 990 467	5 031 991	100,8	13,9	136,5
2. Dotacje celowe ogółem	3 482 312	4 145 560	3 960 470	95,5	10,9	113,7
z tego:						
- część gminna	1 838 147	2 585 985	2 436 915	94,2	6,7	132,6
z tego na zadania:						
- z zakresu administracji rządowej	1 575 249	2 019 734	1 948 002	96,4	5,4	123,7
w tym: inwestycyjne	5 581	1 527	1 488	97,4	0,0	26,7
- własne	256 035	544 615	467 749	85,9	1,3	182,7
w tym: inwestycyjne	138 715	158 867	91 655	57,7	0,3	66,1
- realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	6 862	21 637	21 164	97,8	0,1	308,4
w tym: inwestycyjne	360	7 481	7 408	99,0	0,0	*
- część powiatowa	1 431 756	1 233 308	1 214 822	98,5	3,3	84,8
z tego na zadania:						
- z zakresu administracji rządowej	710 507	776 258	772 774	99,6	2,1	108,8
w tym: inwestycyjne	24 070	37 327	36 909	98,9	0,1	153,3
- własne	688 406	437 997	423 471	96,7	1,2	61,5
w tym: inwestycyjne	149 234	139 488	127 688	91,5	0,4	85,6
- realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	32 843	19 054	18 578	97,5	0,1	56,6
w tym: inwestycyjne	0	2 919	2 702	92,6	0,0	0,0
- pozostałe	212 410	326 266	308 733	94,6	0,9	145,3
z tego na zadania:						
- realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	108 238	194 901	180 094	92,4	0,5	166,4
w tym: inwestycyjne	71 012	48 055	42 662	88,7	0,1	60,0
- otrzymane z funduszy celowych	104 172	131 365	128 639	97,9	0,4	123,5
w tym: inwestycyjne	24 460	54 036	50 762	93,9	0,1	207,5
3. Subwencja ogólna	7 862 693	8 322 609	8 325 480	100,0	23,0	105,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2005 r. zrealizowano dochody w wysokości 100,5% planu rocznego. W odniesieniu do kwot zrealizowanych przez te jednostki w 2004 r. dochody ogółem wzrosły o 14,2%.

Dochody własne miast na prawach powiatu zrealizowane zostały w 101,6% planu rocznego, dochody z tytułu dotacji celowych w 95,5% planu, a z tytułu przekazanej z budżetu państwa łącznej kwoty subwencji ogólnej zostały zrealizowane w 100,0% rocznych kwot zaplanowanych przez te jednostki.

W grupie dochodów własnych miast na prawach powiatu najpoważniejszy udział miały następujące dochody:

- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (łącznie część gminna i powiatowa) - 37,9%,
- podatek od nieruchomości - 19,5%,
- dochody z majątku - 10,2%,
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (łącznie część gminna i powiatowa) - 4,8%,
- podatek od czynności cywilnoprawnych - 3,2%.

Dochody z majątku miast na prawach powiatu stanowią 10,2%, a pozostałe dochody – 21,0% dochodów własnych tych jednostek. W dochodach ogółem dochody z tych źródeł stanowią odpowiednio: 6,7% oraz 13,9%.

Do dochodów z majątku miast na prawach powiatu należą dochody pochodzące z dzierżawy i leasingu, wpływy z usług, wpływy ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych oraz dywidendy od spółek.

Na poziom realizacji dochodów własnych zasadniczy wpływ mają organy miast na prawach powiatu, gdyż - zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi - mają decydujący wpływ na wysokość obowiązujących w danym mieście stawek podatkowych oraz na wielkość udzielonych ulg, odroczeń, umorzeń oraz zwolnień.

Ze sprawozdań miast na prawach powiatu wynika, że skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatków, jak również udzielonych przez miasta ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych), wyniosły w 2005 r. łącznie - 711.734 tys. zł.

Skutki udzielonych przez miasta na prawach powiatu w 2005 r. ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz obniżenia górnych stawek podatków prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Obniżenie górných stawek podatków	Ulg, odroczenia, umorzenia, zwolnienia	Wskaźnik (3+4+5):(2)	Wskaźnik (4+5):(3)
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	36 075 883	36 269 800	359 826	351 908	102,5	2,0
DOCHODY WŁASNE	23 607 714	23 983 850	359 826	351 908	104,6	3,0
w tym:						
Podatek rolny	15 916	16 913	277	891	113,6	6,9
Podatek od nieruchomości	4 547 910	4 673 685	305 919	231 386	114,6	11,5
Podatek leśny	1 040	1 227	0	42	122,0	3,4
Podatek od środków transportowych	264 653	276 731	52 240	7 251	127,0	21,5
Podatek od dział. gosp. osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	67 284	62 264	0	1 235	94,4	2,0
Podatek od spadków i darowizn	133 848	145 004	0	38 564	137,1	26,6

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Obniżenie górných stawek podatków	Ulgi, odroczenia, umorzenia, zwolnienia	Wskaźnik (3+4+5):(2)	Wskaźnik (4+5):(3)
1	2	3	4	5	6	7
Podatek od czynności cywilnoprawnych	647 057	756 184	0	198	116,9	0,0
Wpływy z opłaty skarbowej	312 960	225 162	0	185	72,0	0,1
Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	20 120	20 098	0	1 655	108,1	8,2
Wpływy z opłaty targowej	93 323	92 758	35	46	99,5	0,1
Dochody z majątku	2 755 506	2 437 538	0	706	88,5	0,0
Pozostałe dochody	4 990 467	5 031 991	1 354	69 751	102,3	1,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 r. (Min. Fin.)

Z łącznej kwoty, udzielonych przez miasta na prawach powiatu w 2005 r., ulg oraz obniżeń górnych stawek podatków w wysokości 711.734 tys. zł, na ulgi, odroczenia, umorzenia, zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych) przypada 351.908 tys. zł (49,4%), zaś na obniżenia górnych stawek podatków 359.826 tys. zł (50,6%). W odniesieniu do wykonania dochodów ogółem, łączna kwota udzielonych ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień oraz obniżenia górnych stawek podatkowych stanowiła 2,0%, natomiast w odniesieniu do kwoty dochodów własnych – 3,0%.

Największy udział w łącznej kwocie ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień, miały w 2005 r. ulgi w podatku od nieruchomości – 65,8%, w pozostałych dochodach – 19,8% oraz ulgi w podatku od spadków i darowizn – 11,0%.

Również w łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych największy udział miały obniżenia tych stawek w podatku od nieruchomości (85,0%) oraz podatku od środków transportowych (14,5%).

Łączna kwota udzielonych w 2005 r. ulg i obniżeń górnych stawek, w porównaniu do dochodów wykonanych, stanowiła z tytułu: podatku od spadków i darowizn – 26,6%, podatku od środków transportowych – 21,5%, podatku od nieruchomości – 11,5%, wpływów z opłaty eksploatacyjnej – 8,2%, podatku rolnego – 6,9% i podatku leśnego – 3,4%.

Przy obliczaniu dochodów podatkowych, stanowiących podstawę do ustalania dla miast na prawach powiatu subwencji wyrównawczej, uwzględniane były skutki - udzielonych przez właściwe organy miast - ulg, odroczeń, umorzeń, zwolnień oraz obniżenia górnych stawek podatków. W przeciwnym bowiem razie budżet państwa refundowałby miastu skutki decyzji jej organów.

W 2005 r. na rachunki miast na prawach powiatu – zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów - przekazane zostały udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej - dla gminy i powiatu – wysokości 9.089.252 tys. zł, przy

czym na część gminną przypada kwota 7.057.741 tys. zł, natomiast na część powiatową –2.031.511 tys. zł.

Natomiast z tytułu subwencji ogólnej w 2005 r., na rachunki miast na prawach powiatu przekazane zostały środki w wysokości 8.112.015 tys. zł, co stanowiło 100,0% planu określonego dla tych jednostek na ten rok.

W 2005 r. na rachunki miast na prawach powiatu przekazano środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w wysokości 7.851.195 tys. zł, z tytułu części wyrównawczej subwencji ogólnej w wysokości 45.495 tys. zł z tytułu części równoważącej subwencji ogólnej w wysokości 210.849 tys. zł, co oznacza, że kwoty te zostały zrealizowane w pełnej wysokości środków zaplanowanych.

Ponadto, miasta na prawach powiatu - na mocy ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840 z późn. zm.) – mogą otrzymać część rekompensującą subwencji ogólnej, przeznaczoną na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków na terenie specjalnych stref ekonomicznych, o ile są uprawnione do uzyskania takiej rekompensaty. Po raz pierwszy w 2005 r.– według danych Ministerstwa Finansów – z tego tytułu na rachunki miast na prawach powiatu została przekazana kwota 4.476 tys. zł.

Niezależnie od powyższego, w 2005 r. na rachunki budżetów miast na prawach powiatu została przekazana kwota:

- 13.899 tys. zł - z rezerwy subwencji ogólnej w wysokości 2% sumy planowanych części wyrównawczych subwencji ogólnej ustalonej dla gmin, powiatów i województw,
- 139.319 tys. zł - na dofinansowanie inwestycji na drogach powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w miasta na prawach powiatu,
- 41.066 tys. zł - na dofinansowanie budowy modernizacji, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu,
- 19.314 tys. zł - na utrzymanie rzecznej przeprawy promowej w Świnoujściu.

Roczny plan dochodów z tytułu dotacji celowych dla miast na prawach powiatu (łącznie dla części gminnej i powiatowej) został zrealizowany w omawianym okresie na poziomie 95,5%, przy czym kwota dotacji z budżetu państwa przeznaczonych dla części gminnej stanowiła 61,5%, a dla części powiatowej – 30,7% łącznej kwoty dotacji celowych dla tych jednostek. Należy przy tym zaznaczyć, że dotacje celowe otrzymane przez miasta na prawach powiatu na podstawie porozumień między

jednostkami samorządu terytorialnego oraz z funduszy celowych stanowiły w łącznej kwocie dotacji celowych tych jednostek 7,8%.

Dotacje dla części gminnej tych jednostek na zadania z zakresu administracji rządowej przekazano w 96,4%, a na zadania własne 85,9% planu rocznego. Dla części powiatowej dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej przekazano 99,6%, a na zadania własne 96,7% planu rocznego.

Z łącznej kwoty dotacji celowych, otrzymanych przez miasta na prawach powiatu w wysokości 3.960.470 tys. zł – 9,1% stanowiły dotacje na zadania inwestycyjne.

Największy udział w strukturze zrealizowanych dotacji celowych ogółem dla miast na prawach powiatu zajmowały dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej, przekazane w kwocie 2.720.776 tys. zł (68,7%), które w strukturze zrealizowanych dochodów ogółem tych jednostek stanowiły 7,5%.

Niewielki natomiast udział w finansowaniu zadań miast na prawach powiatu miały dotacje z funduszy celowych, w kwocie 128.639 tys. zł, które stanowiły 3,2% łącznej kwoty dotacji celowych tych jednostek i 0,4% dochodów ogółem tych jednostek.

Dochody miast na prawach powiatu w roku 2005 - według działów - przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	31 753 774	36 075 883	36 269 800	100,5	100,0	114,2
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	470	1 924	1 921	99,8	0,0	408,7
Leśnictwo	1 234	1 217	1 377	113,1	0,0	111,6
Rybołówstwo i rybactwo	29	23	24	104,3	0,0	82,8
Górnictwo i kopalnictwo	530	2 323	2 337	100,6	0,0	440,9
Przetwórstwo przemysłowe	354	652	637	97,7	0,0	179,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	141 772	7 443	7 123	95,7	0,0	5,0
Handel	5 129	1 676	1 658	98,9	0,0	32,3
Hotele i restauracje	60	60	44	73,3	0,0	73,3
Transport i łączność	1 304 253	2 070 550	1 869 286	90,3	5,2	143,3
Turystyka	1 105	21 337	17 335	81,2	0,0	*
Gospodarka mieszkaniowa	2 629 745	3 483 676	3 332 532	95,7	9,2	126,7
Działalność usługowa	56 764	63 223	65 085	102,9	0,2	114,7
Informatyka	769	1 907	415	21,8	0,0	54,0
Administracja publiczna	355 259	325 765	359 984	110,5	1,0	101,3
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	20 627	47 132	45 725	97,0	0,1	221,7
Obrona narodowa	42	45	52	115,6	0,0	123,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	521 320	563 343	566 617	100,6	1,6	108,7

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	15 511 869	16 581 268	17 249 997	104,0	47,6	111,2
Obsługa długu publicznego	35	0	1	0,0	0,0	2,9
Różne rozliczenia	7 971 646	8 756 205	8 828 059	100,8	24,3	110,7
Oświata i wychowanie	183 909	303 961	269 398	97,5	0,8	161,2
Szkolnictwo wyższe	836	8 770	8 465	96,5	0,0	*
Ochrona zdrowia	174 187	177 840	168 337	94,7	0,5	96,6
Pomoc społeczna	2 216 296	2 767 036	2 696 448	97,4	7,4	121,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	46 343	59 166	58 240	98,4	0,2	125,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	43 610	155 107	133 709	86,2	0,4	306,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	453 691	517 136	403 537	78,0	1,1	88,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	48 744	48 846	45 226	92,6	0,1	92,8
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	12 604	15 065	15 325	101,7	0,0	121,6
Kultura fizyczna i sport	50 542	93 187	93 906	100,8	0,3	185,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.).

* – wskaźnik powyżej 1000%

W strukturze dochodów zrealizowanych w 2005 roku przez miasta na prawach powiatu, najwyższy udział miały następujące działy: Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej (47,6%), Różne rozliczenia (24,3%), Gospodarka mieszkaniowa (9,2%), Pomoc społeczna (7,4%), Transport i łączność (5,2%). Razem działy te stanowiły 93,7% łącznej kwoty zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu dochodów.

W 2005 r. dochody zrealizowane w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej wzrosły w stosunku do 2004 r. o 11,2%. W tym dziale 52,7% dochodów stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych oraz 27,1% podatek od nieruchomości. Realizacja planu dochodów w tym dziale wyniosła 104,0%.

W 2005 r. dochody zrealizowane w dziale Gospodarka mieszkaniowa wzrosły w stosunku do 2004 r. o 26,7%. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r., od 1 stycznia 2004 r. zwiększone zostały udziały miast na prawach powiatu w dochodach uzyskiwanych z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa na terenie tych jednostek z 5% do 25%. W dziale Gospodarka mieszkaniowa 68,0% dochodów stanowiły łącznie wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości, Dochody z najmu i dzierżawy

składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze, a także Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości. Realizacja planu dochodów wyniosła 95,7%.

Dochody zrealizowane w dziale Różne rozliczenia w 2005 r. wzrosły w stosunku do 2004 r. o 10,7%. W tym dziale 94,3% dochodów stanowiły Subwencje ogólne z budżetu państwa. Realizacja planu dochodów wyniosła 100,8%.

W niektórych działach daje się zauważyć wysokie wskaźniki wykonania dochodów w 2005 r. w stosunku do roku poprzedniego, np. w dziale Szkolnictwo wyższe dochody wzrosły z 836 tys. zł w 2004 r. do 8.465 tys. zł tj. ponad 10-krotnie oraz w dziale Turystyka dochody wzrosły w stosunku do 2004 r. ponad 15-krotnie.

Jednak udział dochodów w tych działach w dochodach miast na prawach powiatu ogółem jest nieznaczny.

Zrealizowane przez miasta na prawach powiatu w omawianym okresie dochody ogółem, przeliczone na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Dochody wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2004	2005
OGÓŁEM z tego:	2 468,0	2 826,6
DOCHODY WŁASNE	1 586,3	1 869,1
DOTACJE CELOWE	270,7	308,7
SUBWENCJA OGÓLNA	611,1	648,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 i 2005 r. (GUS, Min. Fin.).

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że w miastach na prawach powiatu w 2005 r., w przeliczeniu na 1 mieszkańca, z tytułu dochodów własnych przypada 1.869,1 zł, z subwencji ogólnej – 648,8 zł, a z tytułu dotacji celowych – 308,7 zł, zaś przeciętny dochód ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, osiągnięty przez te jednostki, wyniósł 2.826,6 zł.

Zrealizowane dochody ogółem poniesione na 1 mieszkańca w mieście na prawach powiatu o najwyższym wskaźniku (Warszawa - 4.333,3 zł) były wyższe o 53,3% niż średnia dla wszystkich miast na prawach powiatu i o 143,2% wyższe niż w mieście o najniższym wskaźniku (Świętochłowice – 1.781,6 zł).

Zestawienie dochodów na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu w układzie wojewódzkim zaprezentowano w załączniku do sprawozdania.

1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe dla miast na prawach powiatu

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez miasta na prawach powiatu w 2005 roku, przekazana została kwota 7.765.929 tys. zł,

Dodatkowo zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w roku 2005", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, a od dnia 31 października 2005 r. Ministra Edukacji i Nauki - rozdysponował dla poszczególnych miast na prawach powiatu środki w wysokości 26.724 tys. zł (15,4 % łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty z tytułu błędów statystycznych przy agregowaniu danych statystycznych oraz innych danych wykorzystywanych do wyliczeń części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – w kwocie 1.661 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań edukacyjnych w I półroczu roku budżetowego 2005 polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w wyniku utworzenia nowych szkół, oddziałów lub placówek – w kwocie 1.566 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych od 1 września 2005r., polegającego na wzroście łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach oświatowych w wyniku utworzenia nowych szkół, oddziałów lub placówek oświatowych – w kwocie 413 tys. zł,
- likwidacja szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – 2.605 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków ponoszonych z tytułu odpraw dla zwalnianych nauczycieli w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela – 14.739 tys. zł,
- dofinansowanie wyposażenia nowowytbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń do nauki pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji, w sprzęt szkolny i pomoce naukowe - w kwocie 5.740 tys. zł.

Ponadto na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz na wniosek Ministra Edukacji i Nauki, Minister Finansów dokonał zwiększenia poszczególnym miastom na prawach powiatu kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2005 na łączną kwotę 58.542 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r. na rachunki miast na prawach powiatu przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej wysokości 7.851.195 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań w miastach na prawach powiatu wynika, że wydatki wykonane w 2005 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza, w relacji do otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 134,2%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 100,0% - 110,0% - 3 miasta,
- 110,0% - 120,0% - 21 miast,
- powyżej - 120,0% - 41 miast.

Realizacja przez miasta na prawach powiatu wydatków bieżących w dziale Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2005 r. kształtowała się średnio na poziomie 98,9% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 92,3% planu.

1.2. Dotacje celowe dla miast na prawach powiatu

Planowane przez miasta na prawach powiatu, dotacje celowe w wysokości 4.145.560 tys. zł w 2005 roku zostały zrealizowane w kwocie 3.960.470 tys. zł, co stanowiło 95,5% planu rocznego, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące (własne, z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) zrealizowano w kwocie 3.383.887 tys. zł, co stanowiło 97,5% planu,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne (własne oraz z zakresu administracji rządowej) zrealizowano w kwocie 267.850 tys. zł, co stanowiło 77,1% planu,
- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 137.432 tys. zł, co stanowiło 93,6% planu,
- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 42.662 tys. zł, co stanowiło 88,7% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 77.877 tys. zł, co stanowiło 100,7% planu,
- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 50.762 tys. zł, co stanowiło 93,9% planu.

W łącznej kwocie zrealizowanych dotacji 92,2% (3.651.737 tys. zł) stanowiły dotacje celowe z budżetu państwa.

1.2.1. Dotacje z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, według działów oraz w podziale na zadania gminne i powiatowe, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	2 795 992	2 720 776	97,3	2 757 137	2 682 379	97,3
z tego:						
Zadania gminne	2 019 734	1 948 002	96,4	2 018 206	1 946 514	96,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	12	-	-	12	-	-
Transport i łączność	998	998	100,0	998	998	100,0
Gospodarka mieszkaniowa	30	30	100,0	30	30	100,0
Administracja publiczna	58 262	58 260	100,0	58 262	58 260	100,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	47 132	45 719	97,0	47 132	45 719	97,0
Obrona narodowa	26	26	100,0	26	26	100,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	203	202	99,5	175	175	100,0
Oświata i wychowanie	655	637	97,3	655	637	97,3
Ochrona zdrowia	456	413	90,6	456	413	90,6
Pomoc społeczna	1 911 404	1 841 167	96,3	1 909 929	1 839 731	96,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	46	46	100,0	46	46	100,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	139	135	97,2	114	110	96,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	221	221	100,0	221	221	100,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	60	58	96,7	60	58	96,7
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	80	80	100,0	80	80	100,0
Kultura fizyczna i sport	10	10	100,0	10	10	100,0
Zadania powiatowe	776 258	772 774	99,6	738 931	735 865	99,6
Rolnictwo i łowiectwo	361	350	97,0	361	350	97,0
Leśnictwo	20	19	95,0	20	19	95,0
Gospodarka mieszkaniowa	54 829	54 161	98,8	54 479	53 811	98,8
Działalność usługowa	28 596	28 330	99,1	28 269	28 005	99,1
Administracja publiczna	31 431	31 355	99,8	31 391	31 317	99,8
Obrona narodowa	9	7	77,8	9	7	77,8
Bezpieczeństwo publiczne i	536 173	535 750	99,9	500 045	500 033	100,0

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
ochrona przeciwpożarowa						
Różne rozliczenia	93	93	100,0	93	93	100,0
Ochrona zdrowia	94 800	92 990	98,1	94 800	92 990	98,1
Pomoc społeczna	14 194	14 125	99,5	13 724	13 657	99,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	15.740	15 582	99,0	15 728	15 571	99,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	12	12	100,0	12	12	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 r. (Min. Fin.)

Z powyższego zestawienia wynika, iż w 2005 r. uzyskane dochody z tytułu dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej wynosiły 97,3% planu rocznego, przy czym:

- dotacje na zadania bieżące przekazano w 97,3% planu rocznego,
- dotacje na zadania inwestycyjne przekazano w 98,8% planu rocznego.

W dotacjach na realizację zadań gminnych, najwięcej środków (94,5%) przeznaczono na zadania z zakresu Pomocy społecznej. W 2005 r. dotacje te przekazano w kwocie 1.841.167 tys. zł, co stanowiło 96,3% planu rocznego.

Dotacje te przeznaczone zostały głównie na wypłatę świadczeń rodzinnych, wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (zasilek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne), na opłacenie składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, a także na koszty obsługi realizacji świadczeń rodzinnych oraz na utrzymanie terenowych ośrodków pomocy społecznej, a także na wypłatę świadczeń pieniężnych z opieki społecznej i składek na ubezpieczenia społeczne.

W ramach zadań z zakresu administracji rządowej, do zadań gminnych należało również szereg spraw o charakterze administracyjnym, w tym: ewidencja ludności, zadania wykonywane przez kierowników urzędu stanu cywilnego. Przekazana w okresie sprawozdawczym dotacja na te zadania wyniosła 58.260 tys. zł, co stanowiło 100,0% planu rocznego.

Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat zrealizowano w kwocie 772.774 tys. zł, co stanowiło 99,6% planu rocznego, przy czym na zadania bieżące dotacje wyniosły 735.865 tys. zł, tj. 99,6% planowanej kwoty dotacji przeznaczonych na te zadania, a na zadania inwestycyjne 36.909 tys. zł (98,9%).

W dotacjach na zadania powiatu, największą pozycję (69,3%) stanowiły dotacje w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, które przekazano miastom na prawach powiatu w kwocie 535.750 tys. zł, co stanowiło 99,9% rocznego

planu na ten cel. Były one przeznaczone na utrzymanie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej.

Udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach gospodarki narodowej do kwoty ogółem dotacji na zadania inwestycyjne i bieżące z zakresu administracji rządowej wykonywane przez miasta na prawach powiatu w podziale na zadania gminne i powiatowe przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne	100,0	100,0	100,0	100,0	99,6	0,4
Administracja publiczna	3,0	3,0	-	100,0	100,0	-
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2,3	2,3	-	100,0	100,0	-
Pomoc społeczna	94,5	94,5	96,5	100,0	99,9	0,1
Pozostałe działy	0,2	0,2	3,5	100,0	98,2	1,8
Zadania powiatowe	100,0	100,0	100,0	100,0	95,2	4,8
Gospodarka mieszkaniowa	7,1	7,2	0,9	100,0	99,4	0,6
Działalność usługowa	3,7	3,8	0,9	100,0	98,9	1,1
Administracja publiczna	4,1	4,3	-	100,0	99,9	0,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	69,3	68,0	96,8	100,0	93,3	6,7
Ochrona zdrowia	12,0	12,6	-	100,0	100,0	-
Pomoc społeczna	1,8	1,9	1,3	100,0	96,7	3,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2,0	2,2	0,1	100,0	99,9	0,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 r. (Min. Fin.)

1.2.2. Dotacje z budżetu państwa na zadania własne

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych miast na prawach powiatu, według działów oraz w podziale na zadania gminy i powiatu, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł			tys. zł		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	982 612	891 220	90,7	684 257	671 877	98,2
Zadania gminne	544 615	467 749	85,9	385 748	376 094	97,5
Transport i łączność	140 217	80 098	57,1	408	408	100,0
Turystyka	140	139	99,3	-	-	-
Gospodarka mieszkaniowa	1 622	517	31,9	427	427	100,0
Oświata i wychowanie	7 989	5 116	64,0	5 901	3 512	59,5
Ochrona zdrowia	1 352	678	50,1	-	-	-

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
	1	2	3	4	5	6
Pomoc społeczna	322 632	320 365	99,3	321 797	319 532	99,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	300	300	100,0	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	56 755	51 893	91,4	56 755	51 893	91,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 531	5 729	76,1	150	142	94,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4 632	1 706	36,8	310	180	58,1
Kultura fizyczna i sport	1 445	1 208	83,6	-	-	-
Zadania powiatowe	437 997	423 471	96,7	298 509	295 783	99,1
Przetwórstwo przemysłowe	210	210	100,0	-	-	-
Transport i łączność	122 708	113 940	92,9	137	137	100,0
Oświata i wychowanie	682	651	95,5	182	151	83,0
Ochrona zdrowia	12 500	10 615	84,9	-	-	-
Pomoc społeczna	299 282	297 274	99,3	296 591	295 444	99,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	73	17	23,3	72	15	20,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	100	100	100,0	-	-	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	628	628	100,0	-	-	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 814	36	2,0	1 527	36	2,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 r. (Min. Fin.)

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu, w 2005 r., dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne, wyniosły 891.220 tys. zł, co stanowiło 90,7 % planu rocznego.

Z kwoty tej, 671.877 tys. zł (tj. 75,4%) stanowiły dotacje do zadań bieżących, a dotacje na zadania inwestycyjne - 219.343 tys. zł (24,6%).

Biorąc pod uwagę strukturę otrzymanych przez miasta dotacji pod względem podziału na zadania gminne i powiatowe, 52,5% dotacji dotyczyło zadań gminnych, a 47,5% zadań powiatowych.

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu dotacje na bieżące zadania własne w kwocie 614.977 tys. zł., przeznaczone były przede wszystkim na Pomoc społeczną (91,5% kwoty dotacji na bieżące zadania własne. Dotacje te w zadaniach gmin stanowiły 85% łącznej kwoty dotacji, natomiast w zadaniach powiatów 99,9%.

Dotacje w zadaniach gminnych przeznaczone zostały przede wszystkim na wypłatę zasiłków z pomocy społecznej, opłatę składek na ubezpieczenie społeczne, a także na prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna w zadaniach powiatowych przeznaczone były głównie na utrzymanie ponadgminnych domów pomocy społecznej.

Dotacje na własne zadania inwestycyjne przekazano miastom na prawach powiatu w kwocie 219.343 tys. zł, co stanowiło 73,5% planu rocznego, z tego:

- na zadania gminne 91.655 tys. zł, co stanowiło 57,7% planu rocznego - najpoważniejszą pozycję stanowiły środki przeznaczone na dofinansowanie inwestycji w dziale Transport i łączność (86,9%),
- na zadania powiatowe 127.688 tys. zł, co stanowiło 91,5% planu rocznego. W ogólnej kwocie dotacji do własnych zadań inwestycyjnych powiatu 89,2% stanowiły dotacje do zadań inwestycyjnych na drogach publicznych oraz dotacje w Ochronie zdrowia (8,4%). Były to głównie inwestycje, dotyczące budowy dróg oraz budowy szpitali.

Struktura dotacji celowych na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu oraz udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne	100,0	100,0	100,0	100,0	80,4	19,6
Transport i łączność	17,0	0,1	86,9	100,0	0,5	99,5
Turystyka	0,1	-	0,2	100,0	-	100,0
Gospodarka mieszkaniowa	0,1	0,1	0,1	100,0	82,6	17,4
Oświata i wychowanie	1,1	0,9	1,8	100,0	68,6	31,4
Ochrona zdrowia	0,1	-	0,7	100,0	-	100,0
Pomoc społeczna	68,5	85,0	0,9	100,0	99,7	0,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,1	-	0,3	100,0	-	100,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	11,1	13,8	-	100,0	100,0	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,2	-	6,1	100,0	2,5	97,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,4	0,1	1,7	100,0	10,6	89,4
Kultura fizyczna i sport	0,3	-	1,3	100,0	-	100,0
Zadania powiatowe	100,0	100,0	100,0	100,0	69,8	30,2
Przetwórstwo przemysłowe	0,1	-	0,1	100,0	-	100,0
Transport i łączność	26,9	-	89,2	100,0	0,1	99,9
Oświata i wychowanie	0,1	0,1	0,4	100,0	23,2	76,8
Ochrona zdrowia	2,5	-	8,4	100,0	-	100,0
Pomoc społeczna	70,2	99,9	1,4	100,0	99,4	0,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,2	-	0,5	100,0	-	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 r. (Min. Fin.)

1.2.3. Pozostałe dotacje celowe

Dochodami miast na prawach powiatu są również dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje otrzymane z funduszy celowych. W 2005 r. udział tych dotacji w dochodach zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu wynosił 1,0%.

Ogólna kwota otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 348. 474 tys. zł, co stanowiło 95% planu, z tego:

- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej została przekazana dotacja w wysokości 39.741 tys. zł, co stanowiło 97,7% ich planu rocznego. Porozumienia te dotyczyły głównie zadań z zakresu Kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (69,6% dotacji), Oświaty i wychowania (6,7%) oraz Działalności usługowej - utrzymanie cmentarzy (5,2%),
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego została przekazana dotacja w wysokości 180.094 tys. zł, co stanowiło 92,4% planu tych dotacji. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia dotyczyły głównie realizacji zadań z zakresu Pomocy społecznej (26% tych dotacji), Edukacyjnej opieki wychowawczej (19,7%), Transportu i łączności (15,2%), Ochrony zdrowia (14%), Oświaty i wychowania (6,1%) oraz Gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (5,8%),
- z funduszy celowych została przekazana dotacja w wysokości 128.639 tys. zł, tj. 97,9 % planu. W kwocie tej dotacji, największy udział miały dotacje w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (46,2% dotacji), Kultura fizyczna i sport (19,6%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (6,2%), Gospodarka mieszkaniowa (5,9%) oraz Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (5,8%) i Oświata i wychowanie (5,7%).

2. Wydatki miast na prawach powiatu

Łączne wydatki miast na prawach powiatu w 2005 r. zostały zrealizowane w wysokości 36.491.231 tys. zł. Kwota ta stanowiła 94,2% łącznej kwoty wydatków zaplanowanych na ten rok i była wyższa o 13,5% od wydatków zrealizowanych w 2004 r.

Wydatki na zadania bieżące poniesione przez miasta na prawach powiatu wynosiły 30.600.755 tys. zł i stanowiły 83,9% ogólnej kwoty wydatków poniesionych przez te jednostki. Wydatki bieżące w odniesieniu do kwoty planowanej na 2005 r. zostały zrealizowane w 96,6%. W porównaniu z 2004 r. były one wyższe o 11,6%.

Wydatki majątkowe zrealizowane przez miasta na prawach powiatu w tym okresie wynosiły 5.890.477 tys. zł i stanowiły 16,1% wydatków ogółem. Wydatki majątkowe zrealizowano w 83,4% kwoty zaplanowanej na 2005 r., przy czym wydatki inwestycyjne w kwocie 5.537.576 tys. zł stanowiły 94,0% wydatków majątkowych oraz 15,2% wydatków ogółem. W porównaniu do 2004 r. wydatki majątkowe były wyższe o 25,1%. Wyższe wykonanie wydatków majątkowych wynikało głównie ze wzrostu poziomu realizacji wydatków inwestycyjnych, które były wyższe w stosunku do 2004 r. o 23,2%.

Dane o zrealizowanych w 2004 i 2005 r. wydatkach miast na prawach powiatu przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem	32 136 737	38 726 793	36 491 231	94,2	100,0	113,5
z tego:						
Wydatki majątkowe	4 709 631	7 062 543	5 890 477	83,4	16,1	125,1
w tym: inwestycyjne	4 495 897	6 677 160	5 537 576	82,9	15,2	123,2
Wydatki bieżące	27 427 106	31 664 251	30 600 755	96,6	83,9	111,6
z tego:						
Wynagrodzenia	10 126 090	10 742 995	10 670 428	99,3	29,2	105,4
w tym:						
Wynagrodzenia osobowe	9 399 087	9 976 697	9 907 372	99,3	27,2	105,4
Pochodne od wynagrodzeń	2 022 490	2 183 735	2 146 776	98,3	5,9	106,1
Dotacje	2 467 064	2 626 545	2 596 762	98,9	7,1	105,3
Wydatki na obsługę długu	457 282	672 675	500 676	74,4	1,4	109,5
w tym:						
wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	7 346	66 135	2 692	4,1	0,0	36,7
Pozostałe wydatki	12 354 181	15 438 300	14 686 113	95,5	40,2	118,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

Strukturę wydatków miast na prawach powiatu, według rodzajów wydatków, w 2004 r. i 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	2004	2005
	%%	
WYDATKI OGÓŁEM	100,0	100,0
z tego:		
Wydatki majątkowe	14,7	16,1
w tym inwestycyjne	14,0	15,2

Wyszczególnienie	2004	2005
	%%	
Wydatki bieżące , z tego:	85,3	83,9
Wynagrodzenia, w tym:	31,5	29,2
Wynagrodzenia osobowe	29,2	27,2
Pochodne od wynagrodzeń	6,3	5,9
Dotacje	7,7	7,1
Wydatki na obsługę długu	1,4	1,4
Pozostałe wydatki	38,4	40,2

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków ogółem, zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu w 2005 r., udział wydatków majątkowych i inwestycyjnych, zwiększył się o odpowiednio 1,4 i 1,2 punktu w porównaniu do 2004 r. Zmniejszył się natomiast o 1,4 punktu udział wydatków na zadania bieżące. W omawianym okresie zmniejszyły się nieznacznie w strukturze wydatków ogółem udziały wydatków na wynagrodzenia, pochodne od wynagrodzeń, dotacje oraz wydatki na obsługę długu. W stosunku do 2004 r. o 1,8 punktu wzrósł natomiast udział pozostałych wydatków.

W 2005 r. miasta na prawach powiatu poniosły wydatki na obsługę długu w wysokości 500.676 tys. zł, a w tym z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji w kwocie 2.692 tys. zł. Wydatki te stanowiły 1,4% wydatków ogółem oraz 1,6% wydatków bieżących.

Wydatki miast na prawach powiatu zestawione - według działów - zawiera poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	32 136 737	38 726 792	36 491 230	94,2	100,0	113,5
Rolnictwo i łowiectwo	39 102	30 534	29 310	96,0	0,1	75,0
Leśnictwo	5 598	5 659	5 444	96,2	0,0	97,2
Górnictwo i kopalnictwo	38	14	14	100,0	0,0	36,8
Przetwórstwo przemysłowe	2 796	2 605	2 529	97,1	0,0	90,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	18 847	20 904	19 050	91,1	0,1	101,1
Handel	7 369	2 903	2 829	97,5	0,0	38,4
Hotele i restauracje	-	10	9	90,0	0,0	0,0
Transport i łączność	5 438 843	6 903 530	6 280 200	91,0	17,2	115,5
Turystyka	17 183	46 489	40 996	88,2	0,1	238,6
Gospodarka mieszkaniowa	1 614 696	2 679 735	2 415 718	90,1	6,6	149,6
Działalność usługowa	193 324	259 185	224 314	86,5	0,6	116,0
Informatyka	5 063	8 281	1 960	23,7	0,0	38,7

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	4:3	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Administracja publiczna	2 372 621	2 825 717	2 676 353	94,7	7,3	112,8
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	20 657	47 314	45 900	97,0	0,1	222,2
Obrona narodowa	87	216	109	50,5	0,0	125,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	851 224	988 878	968 975	98,0	2,7	113,8
Wymiar sprawiedliwości	-	-	-	-	-	-
Dochody od osób prawnych, od osób fiz. i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	30 309	39 397	35 539	90,2	0,1	117,3
Obsługa długu publicznego	454 987	677 623	501 808	74,1	1,4	110,3
Różne rozliczenia	705 423	859 316	747 393	87,0	2,0	105,9
Oświata i wychowanie	10 960 646	11 660 445	11 527 560	98,9	31,6	105,2
Szkolnictwo wyższe	9 244	19 674	17 978	91,4	0,0	194,5
Ochrona zdrowia	607 427	725 611	666 700	91,9	1,8	109,8
Pomoc społeczna	4 020 319	4 956 107	4 791 548	96,7	13,1	119,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	289 815	332 836	324 781	97,6	0,9	112,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	1 081 820	1 257 752	1 218 971	96,9	3,3	112,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 782 266	2 208 444	1 921 314	87,0	5,3	107,8
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 005 648	1 249 836	1 196 541	95,7	3,3	119,0
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	75 675	87 681	86 140	98,2	0,2	113,8
Kultura fizyczna i sport	525 709	830 096	741 247	89,3	2,0	141,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków ogółem miast na prawach powiatu przeważają wydatki w następujących działach: Oświata i wychowanie – 31,6%, Transport i łączność – 17,2%, Pomoc społeczna – 13,1%, Administracja publiczna – 7,3%. Wydatki miast na prawach powiatu w tych działach stanowiły 69,2% ogółu wydatków tych jednostek.

Wydatki w dziale Oświata i wychowanie, zrealizowane w tym okresie w łącznej kwocie 11.527.560 tys. zł tj. 98,9% planu wzrosły w stosunku do 2004 r. o 5,2% i w większości przeznaczone zostały na wynagrodzenia osobowe, w tym na dodatkowe wynagrodzenia roczne dla nauczycieli oraz pracowników zatrudnionych w administracji i obsłudze szkół i placówek oświatowych i wychowawczych.

W 2005 r. wydatki zrealizowane w dziale Transport i łączność wzrosły w stosunku do 2004 r. o 15,5%. W tym dziale 83,2% wydatków stanowiły łącznie wydatki na inwestycje oraz zakup usług pozostałych. Realizacja planu wydatków wyniosła 91,0%.

Wydatki zrealizowane w dziale Pomoc społeczna w 2005 r. wzrosły w stosunku do 2004 r. o 19,2%. W tym dziale 63,3% wydatków wiązała się ze świadczeniami społecznymi na rzecz osób fizycznych, w tym w szczególności z wypłatą: dodatków mieszkaniowych, zapomóg dla podopiecznych ośrodków pomocy społecznej, zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych oraz innych świadczeń wypłacanych w ramach pomocy społecznej. Realizacja planu wydatków wyniosła 96,7%.

Duże zróżnicowanie dochodowe jednostek samorządu terytorialnego spowodowało konieczność wprowadzenia obowiązku dokonywania wpłat nie tylko przez gminy – jak było do końca 2004 r. – ale także przez powiaty i województwa. W związku z powyższym miasta na prawach powiatu od 2005 r. dokonują wpłat zarówno w części gminnej jak i powiatowej.

W 2005 r. 43 miasta na prawach powiatu dokonały wpłat do budżetu państwa, przeznaczonych na część równoważącą subwencji ogólnej w kwocie 721.738 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2005 r. Wydatki te stanowiły 96,5% działu Różne rozliczenia.

Wydatki, których sposób finansowania zmienił się od 1 stycznia 2004 r. występują głównie w działach Pomoc społeczna i Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Poniżej przeanalizowano planowane i wykonane wydatki z budżetów miast na prawach powiatu na zadania, które do końca 2003 r. były finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa, a od 1 stycznia 2004 r. finansowane są ze zwiększonych dochodów własnych.

Wyszczególnienie	2004		2005		Dynamika wykonania (4:2)
	Wykonanie	Wykonania planu	Wykonanie	Wykonania planu	
	tys. zł	%%	tys. zł	%%	
1	2	3	4	5	6
Dodatki mieszkaniowe	664 880	96,6	616 230	95,3	92,7
Oświetlenie ulic	356 668	94,4	359 244	95,2	100,7
Powiatowe centra pomocy rodzinie	5 624	99,3	6 047	98,9	107,5
Rodziny zastępcze	183 182	98,2	193 933	97,9	105,9
Ośrodki adopcyjno - opiekuńcze	12 466	99,2	13 400	99,0	107,5
Powiatowe urzędy pracy	93 739	97,8	106 701	98,3	113,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu w 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Wydatki związane z dodatkami mieszkaniowymi miasta na prawach powiatu w 2005 r. zrealizowały na poziomie niższym o 7,3% niż w 2004 roku. Wydatki te stanowiły 12,7% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

Miasta na prawach powiatu realizują zadania związane z oświetleniem ulic. W 2005 roku wydatki na te zadania zostały zrealizowane na poziomie nieco wyższym niż w roku 2004 tj. większym o 0,7%. Wydatki te stanowiły 18,7% wydatków w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.

Wydatki związane z rodzinami zastępczymi w 2005 r. zostały zrealizowane przez miasta na prawach powiatu na poziomie wyższym niż w 2004 r. o 7,5%.

W tym rozdziale 92,8% wydatków stanowiły świadczenia społeczne na rzecz osób fizycznych, przewidziane w obowiązujących przepisach i układach zbiorowych pracy. Wydatki na rodziny zastępcze stanowiły 4,0% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

W zakresie wykonanych wydatków na ośrodki adopcyjno-opiekuńcze w 2005 r. widoczne jest zwiększenie ich poziomu o 7,5% w porównaniu z 2004 r. W tym rozdziale na wynagrodzenia osobowe pracowników i składki na ubezpieczenia społeczne przeznaczone było łącznie 61,8% wydatków. Wydatki te stanowiły 0,3% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

W 2005 roku wydatki na powiatowe centra pomocy rodzinie wzrosły o 7,5% w stosunku do 2004 r. W tym rozdziale na wynagrodzenia osobowe pracowników i składki na ubezpieczenia społeczne przeznaczone było łącznie 72,4% wydatków. Wydatki na powiatowe centra pomocy rodzinie stanowiły 0,1% wydatków w dziale Pomoc społeczna.

Dane dotyczące kwot poniesionych na realizację zadań na powiatowe urzędy pracy wskazują wzrost o 13,8% w stosunku do 2004 r. W tym rozdziale na wynagrodzenia osobowe pracowników i składki na ubezpieczenia społeczne przeznaczone było łącznie 63,8% wydatków. Wydatki na powiatowe urzędy pracy stanowiły 32,9% wydatków w dziale Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Wydatki majątkowe miast na prawach powiatu wzrosły z 4.709.631 tys. zł w 2004 r. do 5.890.477 tys. zł w 2005 r. i stanowiły w 2005 r. 16,1% wydatków ogółem tych jednostek.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków majątkowych zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu w 2005 r. prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	4 709 631	7 062 543	5 890 476	83,4	100,0	125,0
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	17 248	9 501	8 521	89,7	0,1	49,4
Leśnictwo	187	259	258	99,6	0,0	138,0
Górnictwo i kopalnictwo		0	0	0,0	0,0	0,0
Przetwórstwo przemysłowe	1 536	1 328	1 328	0,0	0,0	100,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	5 741	4 220	3 672	87,0	0,1	64,0
Handel	2 545	43	41	95,3	0,0	1,6
Transport i łączność	2 221 825	2 997 871	2 493 008	83,2	42,3	112,2
Turystyka	4 156	31 442	26 538	84,4	0,5	638,5
Gospodarka mieszkaniowa	463 247	782 710	639 178	81,7	10,9	138,0
Działalność usługowa	31 280	57 249	48 458	84,6	0,8	154,9
Informatyka	3 748	7 932	1 640	20,7	0,0	43,8
Administracja publiczna	122 338	246 497	215 407	87,4	3,7	176,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	86 876	148 400	135 848	91,5	2,3	156,4
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	362	186	168	90,3	0,0	46,4
Różne rozliczenia	9 753	39 841	10 115	25,4	0,2	103,7
Oświata i wychowanie	321 654	473 422	437 296	92,4	7,4	136,0
Szkolnictwo wyższe	3 044	2 743	2 102	76,6	0,0	69,1
Ochrona zdrowia	181 464	264 591	244 589	92,4	4,2	134,8
Pomoc społeczna	61 545	82 938	75 722	91,3	1,3	123,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	8 280	14 967	13 367	89,3	0,2	161,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	16 056	35 034	30 083	85,9	0,5	187,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	822 693	1 181 049	942 903	79,8	16,0	114,6
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	116 623	221 756	182 740	82,4	3,1	156,7
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	5 446	13 121	12 727	97,0	0,2	233,7
Kultura fizyczna i sport	201 984	445 433	364 768	81,9	6,2	180,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

W roku 2005 w stosunku do roku 2004 r. znacznie wzrosła realizacja wydatków majątkowych w niektórych działach.

W dziale Turystyka w 2004 r. zrealizowano wydatki majątkowe w wysokości 4.156 tys. zł, a w 2005 r. 26.538 tys. zł. Wskaźnik realizacji wydatków majątkowych w 2005 r. w stosunku do roku 2004 wyniósł więc 638,5%.

W 2004 r. w dziale Kultura fizyczna i sport wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 201.984 tys. zł, a w 2005 r. 364.768 tys. zł. Wskaźnik wykonania wydatków w 2005 r. w stosunku do roku 2004 wyniósł 180,6%.

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez miasta na prawach powiatu na wydatki majątkowe dotyczyła działów: Transport i łączność (42,3%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (16,0%), Gospodarka mieszkaniowa (10,9%) oraz Oświata i wychowanie (7,4%). Łącznie, wydatki na inwestycje w tych działach stanowiły 76,6% wszystkich wydatków inwestycyjnych tych jednostek.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych w 2005 r. przez miasta na prawach powiatu prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem w tym:	10 126 090	10 742 995	10 670 428	99,3	100,0	105,4
Rolnictwo i łowiectwo	0	2	2	100,0	0,0	0,0
Leśnictwo	367	381	358	94,0	0,0	97,5
Przetwórstwo przemysłowe	159	176	176	100,0	0,0	110,7
Handel	1 429	604	599	99,2	0,0	41,9
Transport i łączność	98 964	101 857	99 471	97,7	0,9	100,5
Turystyka	2 313	2 198	2 190	99,6	0,0	94,7
Gospodarka mieszkaniowa	24 568	151 379	148 789	98,3	1,4	605,6
Działalność usługowa	55 062	62 641	61 607	98,3	0,6	111,9
Administracja publiczna	1 328 383	1 463 441	1 438 486	98,3	13,5	108,3
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 408	1 637	1 637	100,0	0,0	116,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	521 282	569 230	567 072	99,6	5,3	108,8
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1 762	2 939	2 608	88,7	0,0	148,0
Oświata i wychowanie	6 420 583	6 612 196	6 584 537	99,6	61,7	102,6
Ochrona zdrowia	32 794	34 561	34 094	98,6	0,3	104,0
Pomoc społeczna	737 454	799 863	796 477	99,6	7,5	108,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	131 794	130 709	130 297	99,7	1,2	98,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	623 949	635 834	632 661	99,5	5,9	101,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	69 373	85 591	82 074	95,9	0,8	118,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 976	2 111	2 043	96,8	0,0	103,4

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan po zmianach 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	25 839	27 387	27 345	99,8	0,3	105,8
Kultura fizyczna i sport	46 631	58 206	57 859	99,4	0,5	124,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków na wynagrodzenia miast na prawach powiatu przeważają wydatki w działach: Oświata i wychowanie (61,7%), Administracja publiczna (13,5%), Pomoc społeczna (7,5%) oraz Edukacyjna opieka wychowawcza (5,9%). Łącznie w tych czterech działach miasta na prawach powiatu zrealizowały 88,6% wszystkich wydatków na wynagrodzenia.

Wydatki ogółem zrealizowane w 2004 r. i 2005 r. przeliczone na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu, według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2004	2005
1	2	3
Wydatki ogółem z tego:	2 497,8	2 843,9
Wydatki majątkowe	366,1	459,1
w tym:		
wydatki na inwestycje	349,4	431,6
Wydatki bieżące z tego:	2 131,7	2 384,8
Wydatki na wynagrodzenia	787,0	831,6
w tym:		
Wynagrodzenia osobowe	730,5	772,1
Pochodne od wynagrodzeń	157,2	167,3
Dotacje	191,8	202,4
Wydatki na obsługę długu	35,0	39,0
w tym:		
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	0,6	0,2
Pozostałe wydatki	960,1	1 144,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

Miasta na prawach powiatu w 2005 r. zrealizowały wydatki ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w wysokości 2.843,9 zł.

Wydatki ogółem poniesione na 1 mieszkańca w mieście na prawach powiatu o najwyższym wskaźniku (Warszawa) w wysokości 4.415,6 zł były wyższe o 55,3% niż średnia krajowa dla miast na prawach powiatu i o 150,3% wyższe niż w mieście o najniższym wskaźniku (Świętochłowice).

Zestawienie wydatków na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu w układzie wojewódzkim zaprezentowano w załączniku do sprawozdania.

3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu

W 2005 roku budżety miast na prawach powiatu zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 221.431 tys. zł tj. blisko 12-krotnie niższym niż planowano.

Nadwyżkę budżetową wypracowały 23 miasta na prawach powiatu, tj. 35,4% ogólnej liczby miast na prawach powiatu. Deficyt wystąpił w 42 miastach na prawach powiatu tj. 64,6% ogólnej liczby miast na prawach powiatu.

Liczba miast na prawach powiatu, według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów miast na prawach powiatu			
	Razem	< 5%	5-10%	> 10%
1	2	3	4	5
Miasta na prawach powiatu z nadwyżką budżetową	23	13	8	2
Miasta na prawach powiatu z deficytem budżetowym	42	27	13	2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2005 r. (Min. Fin.)

Wśród miast na prawach powiatu z nadwyżką budżetową najliczniejszą grupę stanowią miasta, których wynik w relacji do dochodów ogółem wyniósł mniej niż 5,0%, stanowiły one 56,5% łącznej liczby miast na prawach powiatu z nadwyżką budżetową.

Wśród miast na prawach powiatu z deficytem budżetowym najliczniejszą grupę stanowiły miasta, których wynik w relacji do dochodów ogółem wyniósł nie więcej niż 5,0%, stanowiły one 64,3% łącznej liczby miast na prawach powiatu z deficytem budżetowym.

Miasta na prawach powiatu w 2005 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 4.426.175 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 2.011.232 tys. zł.

Poniżej zestawiono przychody i rozchody miast na prawach powiatu w 2005 roku oraz ich strukturę.

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
Przychody ogółem z tego:	4 426 175	100,0
kredyty i pożyczki	2 457 677	55,5
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	229 017	5,2
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	116 598	2,6

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
spłaty pożyczek udzielonych	15 837	0,4
nadwyżka z lat ubiegłych	226 793	5,1
papiery wartościowe	0	0,0
obligacje jst oraz związków komunalnych	315 100	7,1
prywatyzacja majątku jst	77 747	1,8
inne źródła	1 333 021	30,1
Rozchody ogółem z tego:	2 011 232	100,0
spłaty kredytów i pożyczek	1 359 812	67,6
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	18 354	0,9
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	17 537	0,9
pożyczki udzielone	50 289	2,5
lokaty bankowe	276 154	13,7
wykup papierów wartościowych	0	0,0
wykup obligacji samorządowych	324 977	16,2
inne źródła	119	0,0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

W 2005 r. w miastach na prawach powiatu największe przychody zostały zrealizowane w 55,5% przychodów ogółem z tytułu kredytów i pożyczek, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa stanowiły 2,6% przychodów ogółem.

W mniejszym stopniu zostały zrealizowały przychody z emisji obligacji - 7,1% i prywatyzacji majątku 1,8%.

W rozchodach miast na prawach powiatu udział spłaty kredytów i pożyczek wyniósł 67,6%, w tym pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa stanowiły 0,9% rozchodów ogółem

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności miast na prawach powiatu

Ze sprawozdań miast na prawach powiatu o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych wynika, iż na koniec 2005 r. stan zadłużenia tych jednostek wynosił 10.415.485 tys. zł. Zobowiązania ogółem wobec podmiotów krajowych wynosiły 8.122.513 tys. zł, w tym długoterminowe –7.816.877 tys. zł.

W porównaniu do roku 2004 roku, w 2005 roku zadłużenie ogółem miast na prawach powiatu wzrosło o 9,5%.

Zobowiązania wystąpiły we wszystkich miastach na prawach powiatu. Udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem miast na prawach powiatu w 2005 r. wynosił 28,7% i w porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszył się o 1,3 punktu.

Z kwoty zobowiązań wykazanych przez miasta na prawach powiatu przypada na:

- kredyty i pożyczki - 80,7%,
- emisję papierów wartościowych - 18,7%,
- zobowiązania wymagalne - 0,6%.

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę zadłużonych miast na prawach powiatu uwzględniając zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2004	65	65	9	15	19	16	4	2	-
2005	65	65	8	16	21	17	2	1	-

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2004 r. i 2005 r. (Min. Fin.)

Z zamieszczonych danych wynika, że w 2005 r. wszystkie miasta na prawach powiatu wykazały w sprawozdaniach zadłużenie. W 2005 r. najliczniejsza grupa miast na prawach powiatu znajduje się w przedziale o zadłużeniu do 30% dochodów ogółem. Jednostki w tej grupie stanowiły w 2005 r. 69,3% łącznej liczby jednostek zadłużonych. W roku 2005 żadne miasto na prawach powiatu nie znalazło się w grupie powyżej 60%. Zmniejszyła się również liczba miast na prawach powiatu zadłużonych powyżej 50%.

Z łącznej kwoty zobowiązań, na zobowiązania wymagalne, przypadało 60.184 tys. zł, tj. 0,6% kwoty zobowiązań ogółem.

Ze sprawozdań miast na prawach powiatów o stanie należności wynika, że na koniec 2005 r. kwota należności tych jednostek wynosiła 4.133.019 tys. zł, przy czym należności od podmiotów krajowych stanowiły kwotę 4.132.687 tys. zł. Na należności długoterminowe przypadała kwota 57.455 tys. zł.

Udział należności ogółem w wykonanych dochodach w 2005 r. wynosił 11,4%.

Wymagalne należności w wysokości 4.033.430 tys. zł stanowiły 97,6% należności ogółem. Należności wymagalne w 34,0% dotyczyły należności z tytułu dostaw towarów i usług.

Z danych wykazanych przez miasta na prawach powiatu, w części dotyczącej poręczeń i gwarancji, wynika, że jednostki te w 2005 r. udzieliły poręczeń i gwarancji na łączną kwotę 168.913 tys. zł – co stanowiło 0,5% dochodów ogółem tych jednostek.

5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych funkcjonujących w miastach na prawach powiatu

Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu w 2005 r. w porównaniu z planem, przedstawiały się następująco.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	5 170 236	5 025 306	97,2
w tym: dotacje z budżetów miast	3 105	2 871	92,5
2. Wydatki	5 171 319	5 091 809	98,5
w tym: wpłaty do budżetów miast	47 481	148 822	312,3
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	4 392 993	4 414 795	100,5
w tym: dotacje z budżetów miast	2 835	2 601	91,8
2. Wydatki	4 350 349	4 378 040	100,6
w tym: wpłaty do budżetów miast	4 211	13 699	325,4
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	176 540	170 026	96,3
w tym: dotacje z budżetów miast	0	0	100,0
2. Wydatki	175 451	166 281	94,8
w tym: wpłaty do budżetów miast	500	1 593	318,7
Środki specjalne			
1. Przychody	181 777	57 642	31,7
w tym: dotacje z budżetów miast	0	0	100,0
2. Wydatki	232 905	224 842	96,5
w tym : wpłaty do budżetów miast	42 028	132 071	314,2
Rachunek dochodów własnych			
1. Dochody	418 926	382 843	91,4
w tym: dotacje z budżetów miast	269	269	100,0
2. Wydatki	412 613	322 645	78,2
w tym : wpłaty do budżetu	19 374	63 138	325,9

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych za 2005 r. (Min. Fin.)

Dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych miast na prawach powiatu według działów przedstawiono poniżej.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Dotacje ogółem z tego:	3 104	2 871	92,5	100,0
Transport i łączność	90	90	100,0	3,1
Gospodarka mieszkaniowa	245	46	18,8	1,6
Oświata i wychowanie	100	92	92,0	3,2

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
Ochrona zdrowia	492	492	100,0	17,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	18	16	88,9	0,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 860	1.836	98,7	63,9
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	269	269	100,0	9,4
Kultura fizyczna i sport	30	30	100,0	1,0

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych za 2005 r. (Min. Fin.)

Dotacje ogółem dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych miast na prawach powiatu zostały zrealizowane w wysokości 2.871 tys. zł, tj. w 92,5%.

W strukturze działowej tych dotacji przeważają dotacje na Gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 63,9%, Ochronę zdrowia – 17,1%, Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody – 9,4%, i Transport i łączność – 3,1%,.

5.1. Zakłady budżetowe miast na prawach powiatu

Jedną z form organizacyjnych w miastach na prawach powiatu są zakłady budżetowe.

W ogólnej kwocie przychodów miast na prawach powiatu, przychody zakładów budżetowych stanowiły 87,9% i kierowano do nich 90,6% ogółu dotacji z budżetu miast na prawach powiatu.

W tej formie organizacyjnej funkcjonują:

- przedszkola,
- zakłady administracji komunalnej zasobów mieszkaniowych,
- targowiska miejskie,
- komunikacja miejska,
- zakłady usług pogrzebowych,
- zakłady utylizacji odpadów,
- zakłady gospodarki mieszkaniowej,
- inne, świadczące usługi bytowe dla ludności.

W 2005 r. przychody zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wyniosły 4.414.795 tys. zł, z tego na dotacje z budżetów miast przypadło 2.601 tys. zł.

W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 100,5%, w tym dotacje w 91,8%.

Wydatki zakładów budżetowych wyniosły 4.378.040 tys. zł, tj. 100,6% planu, w tym wpłata do budżetu miast wyniosła 13.699 tys. zł, tj. 325,4% planu.

Niedobór stanu środków obrotowych zmniejszył się z 30.996 tys. zł na początku roku do 13.319 tys. zł na koniec roku 2005, tj. o 17.676 tys. zł czyli o 57,0%.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze miast na prawach powiatu

Gospodarstwa pomocnicze tworzone są w miastach na prawach powiatu np. przy: szkołach zawodowych, warsztatach szkolnych, itp.

W 2005 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody w wysokości 176.026 tys. zł (96,3% planu). Przychody te stanowiły 3,4% przychodów ogółem miast na prawach powiatu.

Wydatki gospodarstw pomocniczych wyniosły 166.281 tys. zł. W 2005 r. gospodarstwa pomocnicze dokonały wpłat do budżetów miast na prawach powiatu w wysokości 1.593 tys. zł co stanowi 318,7% w stosunku do planu.

Stan środków obrotowych zmniejszył się z 4.568 tys. zł na początku roku do 6,1 tys. zł na końcu roku 2005, tj. o 99,9%.

5.3. Środki specjalne miast na prawach powiatu

Kończące swoje funkcjonowanie po 30 czerwca 2005 r. środki specjalne, zrealizowały przychody w wysokości 57.642 tys. zł, stanowiły 1,1% przychodów ogółem zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środki specjalne i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych miast na prawach powiatu i w stosunku do planu zostały one zrealizowane w 31,7%.

Zrealizowane wydatki wyniosły 224.842 tys. zł i były niższe o 3,5% niż planowano.

5.4. Rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych funkcjonujących w miastach na prawach powiatu

Przychody nowoutworzonych od połowy roku 2005 rachunków dochodów własnych jednostek budżetowych miast na prawach powiatu w kwocie 382.843 tys. zł stanowiły 7,6% ogółu przychodów powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz dochodów własnych jednostek budżetowych i zostały zrealizowane w 91,4% planu.

Zrealizowane wydatki wyniosły 322.645 tys. zł i były niższe o 21,8% niż planowano.

Stan środków obrotowych zwiększył się z 2.943 tys. zł na początku roku do 63.138 tys. zł na koniec 2005 roku, tj. o 60.194 tys. zł.

Wyniki finansowe zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i środków specjalnych miast na prawach powiatu zamieszczono w tabeli w załączniku.

6. Fundusze celowe miast na prawach powiatu

W 2005 roku miasta na prawach powiatu dysponowały środkami następujących funduszy celowych:

- Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,
- Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Stan środków funduszy celowych w 2005 roku zmniejszył się z 335.176 tys. zł na początek roku do 286.747 tys. zł na koniec 2005 roku, tj. o 14,4%. Przychody z tytułu funduszy celowych ogółem wyniosły w 2005 roku 317.884 tys. zł. Natomiast wydatki wyniosły 366.312 tys. zł.

Przychody i wydatki funduszy celowych miast na prawach powiatu w 2005 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Stan na początek roku	Przychody ogółem	Wydatki		Stan na koniec roku
			ogółem	w tym: dotacje	
w tys. zł					
1	2	3	4	5	6
Ogółem z tego:	335 176	317 884	366 312	77	286 747
Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	40 705	50.059	40.142	0	50.623
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	59 523	49.023	67.067	0	41.479
Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	234 948	218.801	259.103	77	194.646

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej za 2005 r. (Min. Fin.)

6.1. Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Stan środków Powiatowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym w miastach na prawach powiatu zwiększył się z 40.705 tys. zł na początku roku do 50.623 tys. zł na koniec roku 2005, tj. o 9.918 tys. zł, czyli o 24,4%. Przychody w 2005 roku wyniosły 50.059 tys. zł. Wydatki wyniosły 40.142 tys. zł, dotacji w 2005 r. nie udzielono.

6.2. Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Stan środków Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w miastach na prawach powiatu zmniejszył się z 59.523 tys. zł na początku roku do 41.479 tys. zł na koniec 2005 roku, tj. o 18.044 tys. zł, czyli o 30,3%. Przychody, wynoszące 49.023 tys. zł, zostały rozdysponowane w kwocie 67.067 tys. zł.

6.3. Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Stan środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w miastach na prawach powiatu zmniejszył się z 234.948 tys. zł na początek roku do 194.646 tys. zł na koniec 2005 roku, tj. o 40.302 tys. zł, czyli o 17,2%. Przychody, wynoszące 218.800 tys. zł, zostały rozdysponowane w kwocie 259.103 tys. zł.

Część IV

Zbiorcze wykonanie budżetów województw

Z danych przedstawionych przez województwa w rocznych sprawozdaniach z wykonania ich budżetów za 2005 r. wynika, że jednostki te planowały dochody w wysokości 7.551.964 tys. zł, natomiast wydatki w wysokości 8.624.520 tys. zł oraz wynikający z tych wielkości wynik w postaci deficytu w wysokości 1.072.556 tys. zł.

W trakcie realizacji swoich zadań w 2005 r., jednostki te faktycznie osiągnęły dochody ogółem w kwocie 7.066.206 tys. zł, co stanowiło 93,6% kwot zaplanowanych na ten rok. Wydatki zostały w tym okresie zrealizowane w wysokości 7.587.500 tys. zł, tj. 88,0% planu rocznego. W rezultacie województwa osiągnęły wynik w postaci deficytu w wysokości 521.294 tys. zł.

W porównaniu do roku 2004 realizacja zarówno dochodów jak i wydatków była wyższa odpowiednio o 1,4% i 29,4%.

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów województw w 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	6 970 306	7 551 964	7 066 206	93,6	101,4
Wydatki	5 863 585	8 624 520	7 587 500	88,0	129,4
Wynik	1 106 721	-1 072 556	-521 294	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

1. Dochody województw

Strukturą dochodów województw, prezentuje poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów województw	
	2004	2005
	%%	
1	2	3
DOCHODY OGÓLEM z tego:	100,0	100,0
DOCHODY WŁASNE	59,1	64,9
DOTACJE	22,4	16,0
SUBWENCJE	18,5	19,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

W 2005 r., w porównaniu do 2004 r. wzrósł udział dochodów własnych o 5,8 punktu procentowego oraz subwencji o 0,6 punktu procentowego, natomiast zmniejszył się udział dotacji 6,4 punktu procentowego.

Zadania województw finansowane były głównie z dochodów własnych.

W strukturze dochodów własnych województw w 2005 r. dominowały dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych.

Od 1 stycznia 2004 r. udział województw we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych zwiększył się z 1,5% do 15,9%.

Dochody województw w 2005 r. według źródeł ich pochodzenia przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM						
z tego:	6 970 306	7 551 964	7 066 206	93,6	100,0	101,4
1. Dochody własne						
z tego:	4 121 250	4 676 685	4 586 976	98,1	64,9	111,3
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	3 368 617	3 146 949	3 337 631	106,1	47,2	99,1
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	527 445	568 334	598 826	105,4	8,5	113,5
- dochody z majątku	56 108	71 874	63 611	88,5	0,9	113,4
- pozostałe dochody	169 080	889 529	586 908	66,0	8,3	347,1
2. Dotacje celowe	1 559 009	1 525 311	1 128 772	74,0	16,0	72,4
z tego na zadania:						
- z zakresu administracji rządowej	629 941	403 129	389 002	96,5	5,5	61,8
w tym: inwestycyjne	356 764	134 930	132 017	97,8	1,9	37,0
- własne	476 545	768 958	400 119	52,0	5,7	84,0
w tym: inwestycyjne	412 110	481 063	291 234	60,5	4,1	70,7
- realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	186 968	118 839	111 317	93,7	1,6	59,5
w tym: inwestycyjne	71 143	49 094	46 747	95,2	0,7	65,7
- realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	202 442	174 757	169 854	97,2	2,4	83,9
w tym: inwestycyjne	188 166	155 410	150 719	97,0	2,1	80,1
- otrzymane z funduszy celowych	63 112	59 628	58 479	98,1	0,8	92,7
w tym: inwestycyjne	56 313	49 662	49 321	99,3	0,7	87,6
3. Subwencja ogólna	1 290 047	1 349 967	1 350 458	100,0	19,1	104,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min Fin)

* - wskaźnik powyżej 1000%

W stosunku do kwot zaplanowanych na 2005 rok, dochody z tytułu subwencji ogólnej zostały zrealizowane w 100,0%, a dochody własne i dotacje celowe odpowiednio w: 98,1% i 74,0%.

Strukturę dochodów własnych, przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura dochodów własnych województw	
	2004	2005
	%%	
1	2	3
RAZEM DOCHODY WŁASNE z tego:	100,0	100,0
Podatek dochodowy od osób fizycznych	12,8	13,1
Podatek dochodowy od osób prawnych	81,7	72,8
Dochody z majątku	1,4	1,4
Pozostałe dochody	4,1	12,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min Fin)

W strukturze dochodów własnych, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych stanowiły 72,8%, udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych – 13,1%, dochody z majątku województwa – 1,4%, a pozostałe dochody – 12,8%.

Dochody województw z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych, zostały zrealizowane w wysokości 3.337.631 tys. zł, tj 106,1% planu rocznego.

Według danych Ministerstwa Finansów, w 2005 r. na rachunki województw przekazane zostały udziały we wpływach z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych w łącznej wysokości 598.826 tys. zł, tj. 103,7% kwot planowanych przez województwa.

Od 2004 r. subwencja ogólna dla województwa składa się z części: oświatowej, regionalnej i wyrównawczej.

Przekazana w 2005 r. - według danych Ministerstwa Finansów - kwota z tytułu poszczególnych części subwencji ogólnej przeznaczonych dla województw wyniosła:

- części oświatowej - 564.477 tys. zł,
- części regionalnej - 314.510 tys. zł,
- części wyrównawczej - 438.971 tys. zł.

Zgodnie z art. 26 ust 2 pkt 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w budżecie państwa utworzono rezerwę subwencji ogólnej na finansowanie inwestycji rozpoczętych przed dniem 1 stycznia 1999 r. na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach publicznych powiatowych, wojewódzkich i krajowych w miastach na prawach powiatu oraz na dofinansowanie rzecznych przepraw promowych.

W ustawie budżetowej na rok 2005, środki na ww. rezerwę zaplanowano w rezerwach celowych w wysokości - 293.089 tys. zł.

Rezerwa ta przeznaczona była na dofinansowanie:

- 1) inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, rozpoczętych przed dniem 1 stycznia 1999 r.,
- 2) utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu,
- 3) budowy, modernizacji, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

Na podstawie art. 26 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy, rezerwą dysponuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego. Rezerwa ta została w całości rozdysponowana i przekazana w pełnej wysokości do właściwych samorządów według harmonogramu zaproponowanego przez Ministra Infrastruktury. Środki rezerwy subwencji przyznano między innymi dla 14 województw w wysokości 32.500 tys. zł

Dochody z tytułu przekazanych z budżetu państwa poszczególnych części subwencji ogólnej zostały zrealizowane w 100,0% kwot zaplanowanych dla tych jednostek na 2005 r.

W grupie dochodów pochodzących z dotacji celowych przeznaczonych na zadania realizowane przez samorząd województwa, roczny plan dotacji został zrealizowany przez województwa w następującym stopniu:

- z zakresu administracji rządowej	- 96,5%,
- na zadania własne	- 52,0%,
- na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	- 93,7%,
- na podstawie porozumień pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego	- 97,2%.

W strukturze dotacji celowych, największą pozycję stanowiły dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej, które wyniosły 34,4% ogółu dotacji celowych oraz dotacje na zadania własne województw 35,5%.

Z łącznej kwoty - przekazanych w 2005 r. - dotacji celowych ogółem w wysokości 1.128.772 tys. zł, na zadania inwestycyjne przypadło 670.038 tys. zł, tj. 59,4%.

Niewielki udział w finansowaniu zadań województw miały środki pochodzące z funduszy celowych, zrealizowane w wysokości 58.479 tys. zł, co stanowiło 5,2% łącznej kwoty zrealizowanych przez województwa dotacji celowych.

Dochody województw w 2005 r. według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	6 970 306	7 551 964	7 066 206	93,6	100,0	101,4
Rolnictwo i łowiectwo	509 234	291 592	287 230	98,5	4,1	56,4
Leśnictwo	12	39	38	97,4	0,0	316,7
Rybołówstwo i rybactwo	18	0	0	0,0	0,0	0,0
Przetwórstwo przemysłowe	106 332	189 570	23 117	12,2	0,3	21,7
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	0	32	9	28,1	0,0	0,0
Transport i łączność	395 581	673 236	537 584	79,9	7,6	135,9
Turystyka	2 057	3 980	2 802	70,4	0,0	136,2
Gospodarka mieszkaniowa	55 526	47 977	39 016	81,3	0,6	70,3
Działalność usługowa	12 170	20 271	13 183	65,0	0,2	108,3
Informatyka	1 303	17	17	100,0	0,0	1,3
Nauka	104	13 715	3141	22,9	0,0	*
Administracja publiczna	25 298	80 489	65 292	81,1	0,9	258,1
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0	4	20	500,0	0,0	0,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2	2	2	100,0	0,0	100,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	3 916 159	3 743 106	3 974 871	106,2	56,3	101,5
Obsługa długu publicznego	0	0	87	0,0	0,0	0,0
Różne rozliczenia	1 332 450	1 424 328	1 449 862	101,8	20,5	108,8
Oświata i wychowanie	16 681	29 103	28 816	99,0	0,4	172,7
Szkolnictwo wyższe	6 749	39 497	24 050	60,9	0,3	356,3
Ochrona zdrowia	287 241	297 544	264 221	88,8	3,7	92,0
Pomoc społeczna	6 887	3 625	3 649	100,7	0,1	53,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	50 268	321 803	87 435	27,2	1,2	173,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	9 419	172 044	82 111	47,7	1,2	871,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	25 367	24 370	25 872	106,2	0,4	102,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	179 493	166 493	145 756	87,5	2,1	81,2
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	5	44	44	100,0	0,0	880,0
Kultura fizyczna i sport	31 949	9 084	7 982	87,9	0,1	25,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min. Fin)

* - Wskaźnik powyżej 1000%

W 2005 r. w strukturze dochodów województw najpoważniejszy udział miały następujące działy:

- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nie posiadających osobowości prawnej - 56,3%,

- Różne rozliczenia - 20,5%,
- Transport i łączność - 7,6%,
- Rolnictwo i łowiectwo - 4,1%,
- Ochrona zdrowia - 3,7%,
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - 2,1%.

Łącznie, dochody w działach wymienionych powyżej, stanowiły 94,3% dochodów ogółem tych jednostek.

W dziale Różne rozliczenia województwa ujmują kwoty subwencji ogólnej, w podziale na część regionalną, oświatową oraz wyrównawczą.

Należy też podkreślić, że realizacja dochodów w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nie posiadających osobowości prawnej charakteryzowała się również wysokim wskaźnikiem wykonania rocznego planu i wynosiła 106,2% planu.

W dziale Oświata i wychowanie dochody województw zostały zrealizowane w wysokości 28.816 tys. zł i były o 72,7% wyższe niż w 2004 r.

Przeciętny dochód ogółem osiągnięty przez województwa za 2005 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtował się na poziomie 185,1 zł. W porównaniu do roku 2004, dochód ten wzrósł nie znacznie.

Najwyższy dochód - w przeliczeniu na 1 mieszkańca – zrealizowany przez województwo mazowieckie (309,4 zł), w stosunku do średniego dochodu na 1 mieszkańca obliczonego dla wszystkich województw w kraju (185,1 zł), był wyższy o 67,2%, natomiast w stosunku do najniższego dochodu, zrealizowanego przez województwo łódzkie (120,4 zł), był wyższy o 157,0%.

Dochody ogółem województw, przeliczone na 1 mieszkańca, według ich źródeł, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w złotych)	
	2004	2005
1	2	3
DOCHODY OGÓŁEM	182,5	185,1
1. Dochody własne z tego:	107,9	120,2
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	88,2	87,4
- udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	13,8	15,7
- dochody z majątku województwa	1,5	1,7
- pozostałe dochody	4,4	15,4
2. Dotacje celowe	40,8	29,6
w tym: inwestycyjne	28,4	17,6
3. Subwencja ogólna	33,8	35,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu województw za 2004 i 2005 r. (Min. Fin)

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że najwyższe dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnięte zostały z udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych – 87,4 zł.

Zestawienie dochodów na 1 mieszkańca w województwach zaprezentowano w załączniku do sprawozdania.

1.1. Część oświatowa subwencji ogólnej i dotacje na zadania oświatowe województw

Zgodnie z algorytmem podziału części oświatowej subwencji ogólnej, na finansowanie zadań oświatowych, prowadzonych przez województwa w 2005 roku, przekazana została kwota 537.102 tys. zł,

Dodatkowo zgodnie z "Kryteriami podziału 0,6% rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej w roku 2005", Minister Finansów - na wniosek Ministra Edukacji Narodowej i Sportu, a od dnia 31 października 2005 r. Ministra Edukacji i Nauki - rozdysponował dla poszczególnych województw środki w wysokości 23.606 tys. zł (13,6% łącznej kwoty wymienionej rezerwy) na następujące tytuły:

- korekty z tytułu błędów statystycznych przy agregowaniu danych statystycznych oraz innych danych wykorzystywanych do wyliczeń części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – w kwocie 20.881 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań edukacyjnych w I półroczu roku budżetowego 2005 polegającego na zwiększeniu łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach prowadzonych (dotowanych) przez jednostki samorządu terytorialnego w wyniku utworzenia nowych szkół, oddziałów lub placówek – w kwocie 783 tys. zł,
- dofinansowanie wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych od 1 września 2005r., polegającego na wzroście łącznej liczby uczniów (wychowanków) w szkołach i placówkach oświatowych w wyniku utworzenia nowych szkół, oddziałów lub placówek oświatowych – w kwocie 70 tys. zł,
- likwidacja szkód w szkołach i placówkach oświatowych wywołanych zdarzeniami losowymi – 476 tys. zł,
- dofinansowanie wydatków ponoszonych z tytułu odpraw dla zwalnianych nauczycieli w trybie art. 20 ustawy Karta Nauczyciela – 516 tys. zł,
- dofinansowanie wyposażenia nowowytbudowanych obiektów szkół i placówek oświatowych oraz nowych pomieszczeń do nauki pozyskanych w wyniku modernizacji lub adaptacji, w sprzęt szkolny i pomoce naukowe - w kwocie 880 tys. zł.

Ponadto na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz na wniosek Ministra Edukacji i Nauki, Minister Finansów dokonał

zwiększenia poszczególnym województwom kwot części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2005 na łączną kwotę 3.769 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2005 r. na rachunki województw przekazane zostały środki z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej w łącznej kwocie 564.477 tys. zł.

Z przeprowadzonej analizy danych ze sprawozdań województw wynika, że wydatki wykonane w 2005 r. na zadania bieżące w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w relacji do otrzymanych przez województwa dochodów z tytułu subwencji i dotacji na zadania bieżące stanowiły średnio 131,9%, przy czym poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w stosunku do otrzymanych kwot w formie subwencji i dotacji na zadania bieżące wynosił:

- 110,0% - 120,0% - 3 województwa,
- powyżej 120,0% - 13 województw.

Realizacja przez województwa wydatków bieżących w działach Oświata i wychowanie oraz Edukacyjna opieka wychowawcza w 2005 r. kształtowała się średnio na poziomie 92,9% ustalonego przez nie planu. Wydatki majątkowe kształtowały się na poziomie 96,9% planu.

1.2. Dotacje celowe dla województw

Samorządy województw zaplanowały na 2005 r. dochody z tytułu dotacji celowych w wysokości 1.525.311 tys. zł. W 2005 r. dotacje te zostały zrealizowane w wysokości 1.128.772 tys. zł, co stanowiło 74% ich planu rocznego, z tego:

- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące (własne, z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) zrealizowane zostały w wysokości 430.440 tys. zł, tj. 68,8% planu rocznego,
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne (własne, z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) zrealizowane zostały w wysokości 469.998 tys. zł, czyli 70,7% planu rocznego,
- dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 19.136 tys. zł, tj. 98,9% planu rocznego,
- dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 150.719 tys. zł, co stanowiło 96,9% planu rocznego,
- dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 9.159 tys. zł, czyli 91,9% planu rocznego,

- dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowane zostały w wysokości 49.320 tys. zł, co stanowiło 99,3% planu rocznego.

Z ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji celowych w wysokości 1.128.772 tys. zł, na dotacje na zadania bieżące przypadała kwota 458.735 tys. zł, co stanowiło 70% planu rocznego tych dotacji, a na zadania inwestycyjne 670.037 tys. zł, czyli 77% planowanych dotacji na ten cel.

W strukturze zrealizowanych przez województwa dochodów ogółem, dotacje celowe stanowiły 16%.

1.2.1. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej

Planowane przez samorzady województw dochody z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wykonano ogółem w wysokości 389.002 tys. zł, co stanowiło 96,5 % planu rocznego.

Wysokość dotacji celowych przekazanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, w podziale na zadania inwestycyjne i bieżące, w poszczególnych działach, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej		
	Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne
tys. zł			
1	2	3	4
Ogółem z tego:	389 002	256 985	132 017
Rolnictwo i łowiectwo	227 016	96 986	130 030
Przetwórstwo przemysłowe	100	100	-
Gospodarka mieszkaniowa	200	200	-
Działalność usługowa	5 622	5 622	-
Obrona narodowa	2	2	-
Administracja publiczna	12	2	10
Ochrona zdrowia	126 563	126 563	-
Pomoc społeczna	698	670	28
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	26 826	26 826	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 949	-	1 949
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	14	14	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 r. (Min. Fin.)

Dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w 66,1 % przeznaczone były na wykonywanie zadań bieżących, natomiast 33,9% stanowiły dotacje na inwestycje.

W przekazanych dotacjach celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, główną pozycję stanowiły dotacje w dziale:

- Rolnictwo i łowiectwo (227.017 tys. zł), przeznaczone przede wszystkim na budowę i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych (143.511 tys. zł) oraz na usuwanie skutków klęsk żywiołowych (72.586 tys. zł),
- Ochrona zdrowia (126.563 tys. zł), w tym na finansowanie staży podyplomowych lekarzy, lekarzy stomatologów, pielęgniarek i położnych (125.793 tys. zł).

Łącznie, dotacje dla ww. działów przekazano w kwocie 353.580 tys. zł, co stanowiło 90,9% ich planu rocznego.

Pozostałe dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez województwa (tj. 35.422 tys. zł), przeznaczone były m. in. na finansowanie zadań związanych z prowadzeniem wojewódzkiego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, opracowania kartograficzne oraz realizację zadań wynikających z ustawy o służbie zastępczej.

W porównaniu do 2004 r., przekazane w 2005 r. samorządom województw dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej były niższe o 38,8%.

1.2.2. Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań własnych

Planowane na 2005 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych wyniosły 768.958 tys. zł. Dotacje te, w strukturze planowanych dochodów ogółem, stanowiły 10,2%.

W 2005 r., dochody z tytułu dotacji przekazanych na realizację zadań własnych, zostały wykonane w wysokości 400.119 tys. zł, co stanowiło 52,0% planu rocznego tych dotacji, przy czym:

- dotacje celowe na realizację bieżących zadań własnych wyniosły 108.885 tys. zł, co stanowiło 37,8% ich planu,
- dotacje celowe na realizację zadań inwestycyjnych wyniosły 291.234 tys. zł, co stanowiło 60,5% ich planu.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych, według działów, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	768 958	400 119	52,0	287 895	108 885	37,8
z tego:						
Rolnictwo i łowiectwo	2 104	2 098	99,7	40	37	91,8
Przetwórstwo przemysłowe	104 626	8 814	8,4	56 352	7 124	12,6
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektr., gaz i wodę	32	9	29,2	32	9	29,2
Transport i łączność	249 859	141 308	56,6	1 109	1 109	100,0
Turystyka	3 257	2 631	80,8	248	210	84,6

Wyszczególnienie	Ogółem			w tym: na zadania bieżące		
	Plan	Wykonanie	3:2	Plan	Wykonanie	6:5
	tys. zł		%%	tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7
Działalność usługowa	6 646	3 348	50,4	3 116	1 031	33,1
Informatyka	17	17	100,0	-	-	-
Nauka	9 629	1 554	16,1	9 629	1 554	16,1
Administracja publiczna	2 800	1 153	41,2	2 664	1 083	40,6
Oświata i wychowanie	6 607	5 872	88,9	374	344	92,1
Szkolnictwo wyższe	16 346	14 601	89,3	13 396	11 651	87,0
Ochrona zdrowia	123 329	97 370	79,0	50	50	100,0
Pomoc społeczna	1 627	1 605	98,6	-	-	-
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	111 229	25 237	22,7	110 559	25 007	22,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	89 295	58 799	65,8	89 295	58 799	65,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	40	40	100,0	40	40	100,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	34 229	29 467	86,1	911	757	83,1
Kultura fizyczna i sport	7 286	6 196	85,0	80	80	100,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 r. (Min. Fin.)

Strukturę dotacji celowych na zadania własne samorządów województw przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Plan			Wykonanie		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	0,3	.	0,4	0,5	.	0,7
Przetwórstwo przemysłowe	13,6	19,6	10,0	2,2	6,5	0,6
Wytwarzanie i zaopatr. w energię elektr., gaz i wodę	.	.	-	.	.	-
Transport i łączność	32,5	0,4	51,7	35,3	1,0	48,1
Turystyka	0,4	0,1	0,6	0,7	0,2	0,8
Informatyka	.	-	.	.	-	.
Nauka	1,3	3,4	-	0,4	1,4	-
Działalność usługowa	0,9	1,1	0,7	0,8	1,0	0,8
Administracja publiczna	0,4	0,9	.	0,3	1,0	.
Oświata i wychowanie	0,8	0,1	1,3	1,5	0,3	1,9
Szkolnictwo wyższe	2,1	4,7	0,6	3,6	10,7	1,0
Ochrona zdrowia	16,0	.	25,6	24,3	0,1	33,4
Pomoc społeczna	0,2	-	0,4	0,4	-	0,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	14,5	38,4	0,2	6,3	23,0	0,1
Edukacyjna opieka wychowawcza	11,6	31,0	-	14,7	54,0	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	.	.	-	.	.	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4,5	0,3	7,0	7,4	0,7	9,9
Kultura fizyczna i sport	0,9	.	1,5	1,6	0,1	2,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 r. (Min. Fin.).

W strukturze zrealizowanych dotacji celowych na zadania własne samorządów województw dominowały dotacje w dziale:

- Transport i łączność - 35,3%,
- Ochrona zdrowia - 24,3%,
- Edukacyjna opieka wychowawcza - 14,7%,
- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - 7,4%.

Łącznie, na finansowanie zadań realizowanych w tych działach, przekazano dotacje w kwocie 326.944 tys. zł, co stanowiło 81,7% kwoty dotacji celowych na zadania własne.

W 2005 r., udział dotacji celowych z budżetu państwa na zadania własne województw, w podziale na dotacje na zadania bieżące oraz na zadania inwestycyjne, ukształtował się następująco:

Wyszczególnienie	Plan			Wykonanie		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania :	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
%%						
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	100,0	37,5	62,5	100,0	27,2	72,8
Rolnictwo i łowiectwo	100,0	1,9	98,1	100,0	1,7	98,3
Wytwarzanie i zaopatr. w energię elektr., gaz i wodę	100,0	100,0	-	100,0	100,0	-
Przetwórstwo przemysłowe	100,0	53,9	46,1	100,0	80,8	19,2
Transport i łączność	100,0	0,4	99,6	100,0	0,8	99,2
Turystyka	100,0	7,6	92,4	100,0	8,0	92,0
Działalność usługowa	100,0	46,9	53,1	100,0	30,8	69,2
Informatyka	100,0	-	100,0	100,0	-	100,0
Nauka	100,0	100,0	-	100,0	100,0	-
Administracja publiczna	100,0	95,1	4,9	100,0	93,9	6,1
Oświata i wychowanie	100,0	5,7	94,3	100,0	5,9	94,1
Szkolnictwo wyższe	100,0	82,0	18,0	100,0	80,0	20,0
Ochrona zdrowia	100,0	0,1	99,9	100,0	0,1	99,9
Pomoc społeczna	100,0	100,0	-	100,0	100,0	-
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	100,0	99,4	0,6	100,0	99,1	0,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	100,0	100,0	-	100,0	100,0	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	100,0	100,0	-	100,0	100,0	-
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	100,0	2,7	97,3	100,0	2,6	97,4
Kultura fizyczna i sport	100,0	1,1	98,9	100,0	1,3	98,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 r. (Min. Fin.)

Dotacje celowe z budżetu państwa, na dofinansowanie bieżących zadań własnych samorządów województw w 2005 r., przekazane w kwocie 108.885 tys. zł, głównie przeznaczone były na dofinansowanie zadań w dziale:

- Edukacyjna opieka wychowawcza – 58.799 tys. zł, tj. 54,0% omawianej dotacji, głównie na pomoc materialną dla uczniów,
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 25.007 tys. zł, tj. 23% omawianej dotacji,
- Szkolnictwo wyższe – 11.651 tys. zł, tj. 10,7% omawianej dotacji, głównie na pomoc materialną dla studentów.

Łącznie, na wyżej omówione cele, z budżetu państwa przekazano dotacje w kwocie 95.457 tys. zł, co stanowiło 87,7% dotacji do własnych zadań bieżących województw.

W porównaniu do 2004 r., dotacje z budżetu państwa do bieżących zadań własnych samorządów województw przekazane w 2005 r. były wyższe o 69%.

Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie inwestycji własnych województw zaplanowano w kwocie 481.063 tys. zł. W 2005 r. dochody województw z tego tytułu wyniosły 291.234 tys. zł, co stanowiło 60,5% ich planu rocznego.

W układzie działów klasyfikacji budżetowej, wysokość planowanych i przekazanych dotacji na inwestycje własne zawiera poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Wskaźnik (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem z tego:	481 063	291 234	60,5
Rolnictwo i łowiectwo	2 064	2 061	99,9
Przetwórstwo przemysłowe	48 275	1 690	3,5
Transport i łączność	248 750	140 198	56,4
Turystyka	3 008	2 421	80,5
Działalność usługowa	3 529	2 318	65,7
Informatyka	17	17	100,0
Administracja publiczna	137	71	51,8
Oświata i wychowanie	6 233	5 528	88,7
Szkolnictwo wyższe	2 950	2 950	100,0
Ochrona zdrowia	123 279	97 320	78,9
Pomoc społeczna	1 627	1 605	98,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	670	230	34,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	33 318	28 709	86,2
Kultura fizyczna i sport	7 206	6 116	84,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 r. (Min. Fin.)

Z powyższego zestawienia wynika, iż wśród dotacji celowych z budżetu państwa na inwestycje własne samorządów województw, najwięcej środków było przeznaczonych na realizowane inwestycje w ramach działów: Transport i łączność (140.198 tys. zł); Ochrona zdrowia (97.320 tys. zł) oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (28.709 tys. zł).

Należy jednak uwzględnić, iż w wykazach wydatków budżetu państwa, które nie wygasają z upływem 2005 r., ujęte zostały m.in. dotacje na wyżej omawiane cele w łącznej kwocie 215.402 tys. zł, w tym dotacja na dofinansowanie inwestycji własnych województw – 69.865 tys. zł. Środki te samorządy województw będą mogły wykorzystać w 2006 roku w terminach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów.

1.2.3. Pozostałe dotacje celowe

Przekazane w 2005 r. dotacje na realizację przez samorządy województw zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, jak również dotacje z funduszy celowych, wyniosły 339.651 tys. zł, co stanowiło 30,1 % ogólnej kwoty dotacji celowych.

W grupie tej, największą pozycję stanowiły dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego. Wyniosły one 169.855 tys. zł, z tego na zadania bieżące – 19.136 tys. zł, a na zadania inwestycyjne – 150.719 tys. zł.

Zawierane przez województwa porozumienia z innymi jednostkami samorządu terytorialnego dotyczyły w szczególności:

- zadań realizowanych na drogach publicznych (87,5% omawianej dotacji),
- zadań z zakresu kultury (6,0% omawianej dotacji).

Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej wyniosły 111.317 tys. zł, co stanowiło 32,8% planowanej na ten cel kwoty dotacji, a dotacje z funduszy celowych 58.479 tys. zł, co stanowiło 17,2% kwoty planowanej.

2. Wydatki województw

Łączne wydatki województw na 2005 r. zostały zrealizowane w wysokości 7.587.500 tys. zł, tj. 88,0% planu i były wyższe niż w 2004 roku o 29,4%.

Dane o zrealizowanych w roku 2005 wydatkach województw przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Struktura	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł				%%	
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM						
z tego:						
Wydatki majątkowe						
w tym:						
inwestycyjne	5 863 585	8 624 520	7 587 500	100,0	88,0	129,4
	1 741 291	2 977 746	2 569 215	33,9	86,3	147,5
	1 689 791	2 785 588	2 384 489	31,4	85,6	141,1

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Struktura	Wskaźnik (4:3)	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki bieżące	4 122 294	5 646 774	5 018 286	66,1	88,9	121,7
z tego:						
Wynagrodzenia, w tym:	758 650	887 915	873 655	11,5	98,4	115,2
wynagrodzenia osobowe	707 425	828 619	815 592	10,7	98,4	115,3
Pochodne od wynagrodzeń	147 428	175 323	170 052	2,2	97,0	115,3
Dotacje	1 708 045	1 754 282	1 380 956	18,2	78,7	80,9
Wydatki na obsługę długu w tym:	27 714	85 304	35 214	0,5	41,3	136,7
wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	1 956	42 072	5 826	0,1	13,8	297,9
Pozostałe wydatki	1 480 458	2 743 951	2 558 408	33,7	93,2	172,8

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min.Fin.)

W łącznej kwocie wykonanych przez województwa wydatków - wydatki bieżące zostały wykonane w wysokości 5.018.286 tys. zł, tj. 88,9 % planu rocznego, zaś wydatki majątkowe w wysokości 2.569.215 tys. zł, tj. 86,3% planu rocznego. Wydatki na zadania inwestycyjne stanowiły 92,8% wydatków majątkowych.

W stosunku do roku 2004 wydatki majątkowe województw wzrosły o 47,5%, w tym inwestycyjne o 41,1%. Na wydatki bieżące województwa przeznaczyły o 21,7% środków więcej.

W 2005 r. najwyższe wykonanie wydatków bieżących odnotowano w grupie wynagrodzeń – 98,4% planu rocznego, pochodnych od wynagrodzeń – 97,0% planu rocznego oraz pozostałe wydatki – 94,5% planu rocznego.

Strukturę wydatków województw, według rodzajów wydatków, w 2004 i 2005 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	2004	2005
	%%	
1	2	3
WYDATKI OGÓŁEM	100,0	100,0
z tego:		
Wydatki majątkowe	29,7	33,9
w tym:		
inwestycyjne	28,8	31,4
Wydatki bieżące	70,3	66,1
z tego:		
wynagrodzenia, w tym:	12,9	11,5
wynagrodzenia osobowe	12,1	10,7
Pochodne od wynagrodzeń	2,5	2,2
Dotacje	29,1	18,2
Wydatki na obsługę długu	0,4	0,5
Pozostałe wydatki	25,3	33,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Uwzględniając strukturę poniesionych wydatków, na wydatki bieżące przeznaczono 66,1%, a na wydatki majątkowe 33,9% środków finansowych ogółem. Udział wydatków majątkowych w porównaniu do 2004 roku zwiększył się o 4,2 punktu, zaś wydatków bieżących zmniejszył o 4,2 punktu.

W grupie wydatków bieżących, w 2005 r., największy udział zanotowano w pozycji pozostałe wydatki - 33,6% oraz dotacje –18,2 wydatków ogółem.

Wydatki województw w roku 2005 według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	5 863 585	8 624 520	7 587 500	88,0	100,0	129,4
w tym:						
Rolnictwo i łowiectwo	620 681	476 782	467 144	98,0	6,2	75,3
Leśnictwo	370	393	393	100,0	0,0	106,2
Rybolówstwo i rybactwo	18	1 000	1 000	100,0	0,0	*
Przetwórstwo przemysłowe	110 293	262 265	66 279	25,3	0,9	60,1
Transport i łączność	2 081 265	3 161 539	2 913 231	92,1	38,4	140,0
Turystyka	8 672	15 158	12 879	85,0	0,2	148,5
Gospodarka mieszkaniowa	31 163	30 286	27 835	91,9	0,4	89,3
Działalność usługowa	52 540	147 484	139 800	94,8	1,8	266,1
Informatyka	1 424	924	891	96,4	0,0	62,6
Nauka	1 425	19 831	8 341	42,1	0,1	585,3
Administracja publiczna	407 783	591 253	528 188	89,3	7,0	129,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 955	8 564	8 428	98,4	0,1	431,1
Obsługa długu publicznego	35 157	87 828	37 169	42,3	0,5	105,7
Różne rozliczenia	380 578	348 973	314 557	90,1	4,1	82,7
Oświata i wychowanie	484 593	600 184	592 601	98,7	7,8	122,3
Szkolnictwo wyższe	18 748	66 056	62 803	95,1	0,8	335,0
Ochrona zdrowia	520 694	925 132	866 211	93,6	11,4	166,4
Pomoc społeczna	23 073	30 215	26 858	88,9	0,4	116,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	136 422	497 700	257 069	51,7	3,4	188,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	78 712	338 699	281 301	83,1	3,7	357,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	28 510	36 779	32 041	87,1	0,4	112,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	765 622	883 118	850 198	96,3	11,2	111,0
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	5	44	44	100,0	0,0	880,0
Kultura fizyczna i sport	73 882	94 275	92 226	97,8	1,2	124,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

* - wskaźnik powyżej 1000%

Najwyższy udział w zrealizowanych wydatkach ogółem w 2005 r. stanowiły wydatki poniesione w następujących działach: Transport i łączność – 38,4%, Ochrona zdrowia – 11,4%, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 11,2%, Oświata i wychowanie – 7,8%, Administracja publiczna – 7,0% oraz Rolnictwo i łowiectwo – 6,2%. Łącznie, udział wymienionych działów wynosił 82,0% wydatków ogółem.

W 2005 r. wydatki w dziale Transport i łączność, zrealizowane w łącznej kwocie 2.913.231 tys.zł tj. 92,1% planowanych kwot na 2005 rok, wzrosły w stosunku do roku 2004 o 40,0%. Wydatki tego działu w 2005 r. w 32,9% zostały przeznaczone na inwestycje jednostek budżetowych i w 16,7% na dotacje podmiotowe z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych.

W dziale Ochrona zdrowia w 2005 r. wydatki zostały zrealizowane w kwocie 866.211 tys. zł tj. 93,6% planu i były wyższe niż w 2004 roku o 66,4%. Wydatki tego działu w 2005 r. w 43,6% zostały przeznaczone na dotacje z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych.

W dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego wydatki zostały zrealizowane w kwocie 850.198 tys. zł tj. 96,3% planu i wzrosły w stosunku do roku 2004 o 11,0%.

W dziale Różne rozliczenia w 2005 r. realizacja wydatków wyniosła 314.557 tys. zł, z czego 314.510 tys. zł stanowiły wpłaty województw do budżetu państwa.

Od 2004 r. wpłat dokonują m. in. województwa, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca województwa jest wyższy od 110% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju.

W 2005 r. wpłat z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej miały dokonywać województwa mazowieckie i pomorskie.

W związku ze zmianami granic województw, stosownie do art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w części objętej zmianami administracyjnymi, kwota wpłat województwa mazowieckiego z przeznaczeniem na część regionalną w 2005 roku, została rozdzielona między województwa: świętokrzyskie i podlaskie, proporcjonalnie do liczby ich mieszkańców wg stanu na 31 grudnia 2003 r. z uwzględnieniem zmian w podziale administracyjnym kraju, wyszacowanych przez Główny Urząd Statystyczny.

Wpłatami zostały objęte:

- województwo mazowieckie – 310.461 tys. zł,
- województwo pomorskie – 3.966 tys. zł,
- województwo świętokrzyskie – 45 tys. zł,
- województwo podlaskie – 13 tys. zł,
- województwo lubelskie – 25 tys. zł.

Z obowiązku dokonania wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na część regionalną subwencji ogólnej dla województw wywiązały się województwa, dokonując wpłat w kwocie 314.510 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2005 rok.

W związku ze zmianami systemowymi dotyczącymi sposobu finansowania niektórych zadań własnych i zadań z zakresu administracji rządowej poniżej przedstawiono planowane i wykonane wydatki na zadania, których sposób finansowania uległ zmianie od 1 stycznia 2004 r.

Wyszczególnienie	2004		2005		Dynamika wykonania (4 : 2)
	Wykonanie	Wykonanie planu	Wykonanie	Wykonanie planu	
	tys. zł	%%	tys. zł	%%	
1	2	3	4	5	6
Przewozy regionalne	523 365	70,4	740 442	85,8	141,5
Przewozy autobusowe	451 874	98,6	481 972	98,9	106,7
Zatrudnienie i przeciwdziałanie bezrobociu	108 005	85,0	196 708	55,9	182,1
Zadania określone w ustawie o służbie medycyny pracy	62 741	99,2	66 458	98,5	105,9

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

W 2005 r. województwa zrealizowały wydatki na zadania w zakresie organizowania i dotowania przewozów regionalnych wyższe o 41,5 % niż w 2004 r.

W 2005 r. wydatki na finansowanie ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów były o 6,7% wyższe niż w 2004 r.

Na zadania w zakresie zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, w 2005 r., województwa zrealizowały wydatki o 82,1% wyższe niż w 2004 r.

Również wydatki zrealizowane przez województwa w 2005 r. na zadania w zakresie medycyny pracy były wyższe niż w 2004 r. o 5,9%.

Wydatki majątkowe województw wyniosły w omawianym okresie 2.569.215 tys. zł i w odniesieniu do kwoty zaplanowanej na 2005 r. zostały wykonane w 86,3% i stanowiły 33,9% wydatków ogółem tych jednostek.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków majątkowych zrealizowanych przez województwa w 2005 r. prezentuje poniższa tabela

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	1 741 291	2 977 746	2 569 215	86,3	100,0	147,5
Rolnictwo i łowiectwo	419 437	247 286	242 678	98,1	9,4	57,9
Rybołówstwo i rybactwo	0	1 000	1 000	100,0	0,0	0,0
Przetwórstwo przemysłowe	41 416	104 297	33 880	32,5	1,3	81,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Transport i łączność	691 625	1 493 327	1 262 243	84,5	49,1	182,5
Turystyka	596	3 925	3 336	85,0	0,1	559,7
Gospodarka mieszkaniowa	19 385	15 672	15 593	99,5	0,6	80,4
Działalność usługowa	4 256	87 780	86 516	98,6	3,4	*
Informatyka	1 352	479	469	97,9	0,0	34,7
Administracja publiczna	57 793	149 794	127 229	84,9	5,0	220,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	794	5 963	5 907	99,1	0,2	744,0
Różne rozliczenia	0	6 985	0	0,0	0,0	0,0
Oświata i wychowanie	17 996	46 025	44 516	96,7	1,7	247,4
Szkolnictwo wyższe	9 392	13 284	13 277	99,9	0,5	141,4
Ochrona zdrowia	256 726	525 027	490 198	93,4	19,1	190,9
Opieka społeczna	6 899	8 638	6 030	69,8	0,2	87,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	11 964	11 703	11 087	94,7	0,4	92,7
Edukacyjna opieka wychowawcza	532	6 542	6 407	97,9	0,2	*
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	24 821	29 500	27 936	94,7	1,1	112,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	143 234	175 458	147 107	83,8	5,7	102,7
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	5	44	44	100,0	0,0	880,0
Kultura fizyczna i sport	33 068	44 917	43 762	97,4	1,7	132,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki majątkowe dotyczyła działań: Transport i łączność (49,1%), Ochrona zdrowia (19,1%) Rolnictwo i łowiectwo (9,4%), oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (5,7%). Łącznie, wydatki na inwestycje w tych działach stanowiły 83,3% wszystkich wydatków majątkowych tych jednostek.

Wykonanie oraz strukturę działową wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych przez województwa w 2005 r. prezentuje poniższa tabela

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem z tego:	758 650	887 915	873 656	98,4	100,0	115,2
Rolnictwo i łowiectwo	70 152	79 205	78 162	98,7	8,9	111,4
Przetwórstwo przemysłowe	179	43	33	76,7	0,0	18,4
Leśnictwo	177	181	181	100,0	0,0	102,3
Transport i łączność	93 810	99 560	98 945	99,4	11,3	105,5

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004	Plan (po zmianach) 2005	Wykonanie 2005	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika wykonania (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Działalność usługowa	21 229	21 254	21 239	99,9	2,4	100,0
Administracja publiczna	182 289	221 558	213 646	96,4	24,5	117,2
Oświata i wychowanie	307 149	343 311	341 465	99,5	39,1	111,2
Ochrona zdrowia	6 500	5 659	5 637	99,6	0,6	86,7
Opieka społeczna	6 823	8 554	8 440	98,7	1,0	123,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	43 689	53 078	51 992	98,0	6,0	119,0
Edukacyjna opieka wychowawcza	26 218	54 188	53 732	99,2	6,2	204,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	365	1 233	153	12,4	0,0	41,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	70	71	20	28,2	0,0	28,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Wydatki na wynagrodzenia we wszystkich działach łącznie zaplanowane w wysokości 887.915 tys.zł, wykonane zostały w wysokości 873.656 tys. zł, tj. w 98,4% planu rocznego.

W strukturze wydatków na wynagrodzenia przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki na wynagrodzenia dotyczyła działów: Oświata i wychowanie (39,1%), Administracja publiczna (24,5%), Transport i łączność (11,3%), Rolnictwo i łowiectwo (8,9%), Edukacyjna opieka wychowawcza (6,2%), Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (6,0%). Łącznie, wydatki na wynagrodzenia w tych działach stanowiły 96,0% wszystkich wydatków na wynagrodzenia zrealizowanych przez te jednostki.

Wydatki ogółem zrealizowane w 2005 r. przeliczone na 1 mieszkańca w województwach, według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w złotych)	
	2004	2005
1	2	3
Wydatki ogółem	153,5	198,8
z tego:		
Wydatki majątkowe , w tym:	45,6	67,3
inwestycyjne	44,2	62,5
Wydatki bieżące , z tego:	107,9	131,5
wynagrodzenia, w tym:	19,9	22,9
wynagrodzenia osobowe	18,5	21,4
Pochodne od wynagrodzeń	3,9	4,5
Dotacje	44,7	36,2
Wydatki na obsługę długu	0,7	0,9
Pozostałe wydatki	38,8	66,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2005 r (Min.Fin.)

Wykonane w 2005 r. wydatki ogółem województw przeliczone na 1 mieszkańca wyniosły 198,8 zł i były wyższe niż w 2004 r. o 45,3 zł.

Wydatki ogółem – w przeliczeniu na 1 mieszkańca – poniesione przez województwo o najwyższym wskaźniku (woj. mazowieckie - 329,8 zł) były wyższe o 66,0% niż średnie wydatki tych jednostek obliczonych dla kraju oraz o 165,3% wyższe niż w województwie o najniższym wskaźniku (woj. łódzkie – 124,3 zł).

3. Wynik budżetów województw

W 2005 r. budżety samorządów województw zamknęły się deficytem w wysokości 521.294 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 1.072.556 tys. zł.

Z 16 samorządów województw, 2 województwa wypracowały nadwyżkę budżetową na kwotę 52.991 tys. zł, a 14 województw zamknęło rok deficytem na kwotę 574.285 tys. zł.

Województwa zrealizowały w 2005 r. przychody w łącznej wysokości 1.698.520 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 313.540 tys. zł.

Na podstawie sprawozdań zestawiono poniżej przychody i rozchody województw.

Wyszczególnienie	Wykonanie tys. zł	Struktura %%
1	2	3
Przychody ogółem z tego:	1 698 520	100,0
kredyty i pożyczki	585 532	34,5
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	418 688	24,7
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	391 635	23,1
spłaty pożyczek udzielonych	11 295	0,7
nadwyżka budżetu województw z lat ubiegłych	858 713	50,6
obligacje	0	0,0
prywatyzacja majątku jst	0	0,0
inne źródła	242 980	14,3
Rozchody ogółem z tego:	313 540	100,0
spłaty kredytów i pożyczek	236 712	75,5
w tym: na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	97 077	31,0
w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	92 384	29,5
pożyczki udzielone	73 325	23,4
lokaty w bankach	0	0,0
wykup papierów wartościowych	0	0,0
wykup obligacji samorządowych	3 500	1,1
inne cele	3	0,0

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów województw za 2005 r. (Min Fin)

W 2005 r województwa wykazały przychody z tytułu kredytów i pożyczek w 34,5% przychodów ogółem, w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa w 23,1% przychodów ogółem. Natomiast w rozchodach województw udział spłaty kredytów i pożyczek wyniósł 75,5% rozchodów ogółem, w tym: pożyczki na prefinansowanie programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa 29,5% rozchodów ogółem.

4. Zobowiązania według tytułów dłużnych i należności województw

Ze sprawozdań województw o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych wynika, iż na koniec 2005 r. stan zadłużenia tych jednostek wynosił 882.621 tys. zł i były to wyłącznie zobowiązania wobec podmiotów krajowych, z tego na zobowiązania długoterminowe przypadła kwota 744.009 tys. zł.

W porównaniu do roku 2004 roku, w 2005 roku zadłużenie ogółem województw wzrosło o 57,2%.

Zobowiązania wystąpiły we wszystkich województwach. Wskaźnik zadłużenia liczony jako udział zobowiązań ogółem w wykonanych dochodach ogółem w 2005 r. wynosił 12,5% i w stosunku do 2004 r. wzrósł o 4,4 punktu.

W kwocie zobowiązań ogółem, wykazanych przez województwa, przypada na:

- kredyty i pożyczki - 86,1%,
- emisję papierów wartościowych - 13,2%,
- zobowiązania wymagalne - 0,7%.

Poniższe zestawienie przedstawia liczbę zadłużonych województw uwzględniając zadłużenia do wykonanych dochodów tych jednostek.

Wyszczególnienie	Liczba jednostek						
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%
2004	16	16	9	5	4	1	-
2005	16	16	3	7	3	2	1

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2004 i 2005 r. (Min. Fin.)

Z zamieszczonych danych wynika, że w 2005 r. wszystkie województwa wykazały w sprawozdaniach zadłużenie. Najliczniejsza grupa tych jednostek znajduje się, zarówno w 2004 jak i w 2005 r., w przedziale o zadłużeniu poniżej 20% dochodów

ogółem. Liczba jednostek w tej grupie stanowiła w 2005 r. 62,5% zadłużonych jednostek. W 2005 r. zadłużenie jednego województwa wyniosło 44,6%.

Zobowiązania wymagalne w wysokości 5.917 tys. zł stanowiły 0,7% zobowiązań ogółem. Zobowiązania wymagalne w 41,5% dotyczyły zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług.

Z danych wykazanych przez województwa, w części dotyczącej poręczeń i gwarancji, wynika, że jednostki te w 2005 r. udzieliły poręczeń i gwarancji na łączną kwotę 259.469 tys. zł – co stanowiło 3,7% dochodów ogółem tych jednostek.

Ze sprawozdań województw o stanie należności wg tytułów wynika, iż na koniec 2005 r. kwota należności tych jednostek wynosiła 138.531 tys.zł, z tego na należności długoterminowe przypadała kwota 32.694 tys. zł.

W kwocie należności ogółem wykazanych przez województwa 55,2% przypadało na kredyty i pożyczki.

Wymagalne należności w wysokości 62.114 tys. zł stanowiły 44,8% należności ogółem. Należności wymagalne w 58,0% dotyczyły należności z tytułu dostaw towarów i usług.

5. Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych województw

Przychody i wydatki jednostek organizacyjnych w województwach w 2005 r., w porównaniu z planem, przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem			
1. Przychody	349 132	297 429	85,2
w tym: dotacje z budżetów województw	0	0	100,0
2. Wydatki	342 850	296 830	86,6
w tym: wpłaty do budżetów województw	1 541	14 457	938,4
Zakłady budżetowe			
1. Przychody	153 753	136 178	88,9
w tym: dotacje z budżetów województw	0	0	100,0
2. Wydatki	148 185	134 297	90,6
w tym: wpłaty do budżetów województw	119	729	615,3
Gospodarstwa pomocnicze			
1. Przychody	107 891	102 030	94,6
w tym: dotacje z budżetów województw	0	0	100,0
2. Wydatki	107 637	101 178	94,0
w tym: wpłaty do budżetów województw	51	283	555,3
Środki specjalne			
1. Przychody	23 481	7 189	30,6
w tym: dotacje z budżetów województw	0	0	100,0

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	3:2
	tys. zł		%%
1	2	3	4
2. Wydatki	24 602	24 147	98,2
w tym :wpłaty do budżetów województw	1 146	13 054	1 139,6
Rachunek dochodów własnych			
1. Dochody	64 007	51 493	80,4
w tym: dotacje z budżetów województw	0	0	100,0
2. Wydatki	62 426	37 209	59,6
w tym : wpłaty do budżetu	226	391	173,4

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych za 2005 r. (Min. Fin.)

W 2005 r. nie przekazano dotacji dla wojewódzkich zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz dochodów własnych jednostek budżetowych.

5.1. Zakłady budżetowe województw

W województwach jedną z form organizacyjnych są zakłady budżetowe. W ogólnej kwocie przychodów: zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych, przychody zakładów budżetowych województw stanowiły 46,0%.

W 2005 r. przychody zakładów budżetowych województw wyniosły 136.718 tys. zł, W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 88,9%.

Wydatki zakładów budżetowych wyniosły 134.297 tys. zł, tj. 90,6% planu, w tym wpłaty do budżetów województw 729 tys. zł stanowiące 615,3% planu.

Stan środków obrotowych zakładów budżetowych województw zwiększył się z deficytu w kwocie 286 tys. zł na początku roku do nadwyżki w wysokości 1.021 tys. zł na koniec roku 2005, tj. o 1.307 tys. zł.

5.2. Gospodarstwa pomocnicze województw

W 2005 r. gospodarstwa pomocnicze zrealizowały przychody w wysokości 102.030 tys. zł, tj. 94,6% planu. Stanowiły one 34,3% przychodów zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych.

W 2005 r. z budżetów województw nie zostały przekazane gospodarstwom pomocniczym środki w postaci dotacji.

Wydatki gospodarstw pomocniczych wyniosły 101.178 tys. zł, w tym wpłaty do budżetów województw wyniosły 283 tys. zł, przy planie 51 tys. zł .

Stan środków obrotowych zwiększył się z 1.857 tys. zł na początku roku do 2.148 tys. zł na końcu roku 2005, tj. o 479 tys. zł czyli o 23,3%.

5.3. Środki specjalne województw

Zakończona w 2005 roku działalność środków specjalnych województw wykazuje że, przychody tej formy organizacyjnej zostały zrealizowane w wysokości 7.189 tys. zł, co stanowi 2,4% przychodów: zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i dochodów własnych jednostek budżetowych województw i zostały zrealizowane w 30,6% wielkości planowanej.

Zrealizowane wydatki wyniosły 24.147 tys. zł i były niższe o 1,8% niż planowano.

Wyniki finansowe wojewódzkich zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych zamieszczono w tabeli w załączniku.

5.4. Rachunek dochodów własnych wojewódzkich jednostek budżetowych

Przychody utworzonej od połowy roku 2005 nowej formy organizacyjnej – rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych województw w kwocie 51.493 tys. zł stanowiły 17,3% ogółu przychodów powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz dochodów własnych jednostek budżetowych i zostały zrealizowane w 80,4% planu.

Zrealizowane wydatki wyniosły 37.208 tys. zł i były niższe o 40,4% niż planowano.

Stan środków obrotowych zwiększył się z 16 tys. zł na początku roku do 14.301 tys. zł na koniec 2005 roku.

Wyniki finansowe zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych województw zamieszczono w tabeli w załączniku.

6. Fundusze celowe województw

W 2005 roku w województwach samorządowych występowały dwa fundusze celowe:

- Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych,
- Wojewódzki Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,

Stan środków funduszy celowych ogółem w województwach zwiększył się z 80.889 tys. zł na początek roku do 97.021 tys. zł na koniec roku 2005, tj. o 16.132 tys. zł, czyli o 19,9%. Przychody funduszy wyniosły 186.300 tys. zł.

Środki funduszy celowych w województwach zostały rozdysponowane w kwocie 170.168 tys. zł.

6.1. Terenowy Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych

Stan środków Funduszu w województwach w 2005 r. zwiększył się z kwoty 47.873 tys. zł na początek roku do 62.135 tys. zł na koniec 2005 roku, tj. o 14.262 tys. zł, czyli o 29,8%. Przychody Terenowego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w 2005 roku w województwach wyniosły 143.457 tys. zł. Środki te zostały rozdysponowane w kwocie 129.195 tys. zł.

6.2. Wojewódzki Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Stan środków Funduszu zwiększył się z 33.016 tys. zł na początek 2005 roku do 34.886 tys. zł na koniec roku, tj. o 1.869 tys. zł, czyli o 5,7%. Przychody Wojewódzkiego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym w 2005 roku wyniosły 42.843 tys. zł. Środki Funduszu zostały rozdysponowane w kwocie 40.974 tys. zł.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. Nr z 2000 r., Nr 100 poz. 1086 z późn. zm.), przychodami funduszy wojewódzkich są wpływy ze sprzedaży map oraz innych materiałów i informacji z zasobów wojewódzkich, z opłat za czynności związane z prowadzeniem tych zasobów, wpłaty z funduszy powiatowych w wysokości 10,0% ich wpływów, a także inne wpływy. Fundusze wojewódzkie mogą być uzupełniane dotacją z funduszu centralnego.

Środki Funduszu są przeznaczone na uzupełnienie środków budżetowych niezbędnych na finansowanie zadań związanych z aktualizacją i utrzymywaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz zakup urządzeń i wyposażenie lokali niezbędnych do prowadzenia tego zasobu.

Część V

Zbiorcza informacja dotycząca środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej i innych środków zagranicznych

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dochodami jednostek samorządu terytorialnego mogą również być:

- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi,
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej,
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju umożliwia beneficjentom, którymi są również jednostki samorządu terytorialnego, otrzymywanie z budżetu państwa środków na uzupełnienie wkładu własnego, wymaganego przy realizacji projektów wykonywanych w ramach programów operacyjnych, współfinansowanych z publicznych środków wspólnotowych oraz projektów realizowanych w ramach strategii wykorzystania Funduszu Spójności.

Ze sprawozdań rocznych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005r. wynika, iż przekazane jednostkom samorządu terytorialnego środki, zarówno na finansowanie i współfinansowanie programów pomocy przedakcesyjnej, jak i programów i projektów realizowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także środki przekazane na pokrycie kosztów operacyjnych i wydatków ponoszonych w związku z działaniami dostosowawczymi do zadań unijnych, wyniosły 2.842.285 tys. zł, co stanowiło 65,3% ich planu rocznego, z tego:

- środki Unii Europejskiej - 2.101.510 tys. zł (tj. 66,1% planu rocznego),
- środki budżetu państwa, przekazane jako współfinansowanie programów pomocy przedakcesyjnej, programów i projektów realizowanych z udziałem środków UE, na pokrycie kosztów operacyjnych, a także wydatków ponoszonych w związku z działaniami dostosowawczymi - 740.775 tys. zł (tj. 63,1 % planu rocznego).

Wysokość środków na finansowanie i współfinansowanie projektów i programów unijnych przekazanych w 2005r. do jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Wykonanie planu
	(w tys. zł)		(w %)
1	2	3	4
Dochody	103 646 133	102 911 882	99,3
w tym:			
na finansowanie projektów i programów unijnych	3 178 683	2 101 510	66,1
na współfinansowanie projektów i programów unijnych	1 173 138	740 775	63,1
Wydatki	111 121 160	103 807 100	93,4
w tym:			
na finansowanie projektów i programów unijnych	3 873 884	2 875 748	74,2
na współfinansowanie projektów i programów unijnych	2 630 158	1 892 668	72,0
WYNIK	-7 475 027	-895 218	

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r.
(Min. Fin.)

Z otrzymanej przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty 2.842.285 tys. zł na finansowanie i współfinansowanie programów pomocy przedakcesyjnej oraz programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, finansowanie i współfinansowanie projektów i programów unijnych, przypada dla:

- gmin – 1.520.329 tys. zł,
- powiatów – 495.985 tys. zł,
- miast na prawach powiatu – 538.887 tys. zł,
- województw – 287.084 tys. zł.

W relacji do dochodów ogółem poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego, ww. środki stanowiły:

- w gminach – 3,3%,
- w powiatach – 3,6%,
- w miastach na prawach powiatu – 1,5%,
- w województwach – 4,1%.

Jednostki samorządu terytorialnego, realizujące programy i projekty finansowane z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, mogą otrzymywać z budżetu państwa środki na prefinansowanie tych programów i projektów.

Ze sprawozdań jednostek samorządu terytorialnego wynika, iż przychody z tego tytułu w 2005 r. wyniosły 1.012.646 tys. zł.

Środki z budżetu państwa na prefinansowanie stanowiły 74,2% łącznej kwoty zaciągniętych przez jednostki samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek na realizację ww. programów i projektów.

Przychody na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej, w podziale na rodzaje samorządu terytorialnego, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem jst	Gminy	Powiaty	Miasta na prawach powiatu	Województwa
	w tys. zł				
1	2	3	4	5	6
Przychody ogółem, w tym:	12 894 861	5 537 895	1 232 271	4 426 175	1 698 520
kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, w tym:	1 364 253	564 311	152 237	229 017	418 688
kredyty i pożyczki na prefinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, otrzymane z budżetu państwa	1 012 646	381 530	122 882	116 598	391 636
Obligacje j.s.t. oraz związków komunalnych na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności	15 525	7 430	3 200	4 895	0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2005 r. (Min. Fin.)

Część VI

Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego

Związki jednostek samorządu terytorialnego zostały objęte obowiązkiem sporządzania sprawozdań z wykonania swoich budżetów od 2000 r.

Z wykazanych w sprawozdaniach danych ze 171 związków jednostek samorządu terytorialnego wynika, że dochody ogółem zrealizowane przez związki w 2005 r. wynoszą 632.802 tys. zł, co stanowi 84,8% kwot zaplanowanych na ten rok.

Wśród związków, 93 jednostek, tj. 54,4% łącznej ich liczby, zamknęło swoje budżety nadwyżką na łączną kwotę 17.400 tys. zł, deficyt zrealizowało 75 jednostek, tj. 43,9% łącznej ich liczby, na łączną kwotę 33.475 tys. zł, a w 3 jednostkach budżet był zrównoważony.

Dochody własne wykonane zostały w kwocie 613.758 tys. zł, co stanowi 86,7% planu rocznego, zaś dotacje celowe w kwocie 19.044 tys. zł, co stanowi 50,1% planu rocznego.

W porównaniu do 2004 r. dochody ogółem i dochody własne związków jednostek samorządu terytorialnego wzrosły odpowiednio o 1,2%, i o 3,6%, a dotacje celowe zmniejszyły się o 42,5%.

W strukturze dotacji dla związków środki na zadania własne stanowiły 1,6%, na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego – 59,2%, a środki pochodzące z funduszy celowych - 38,8%, przy czym na zadania inwestycyjne łącznie przeznaczonych zostało 37,1% dotacji celowych.

W strukturze dochodów ogółem związków, dochody własne stanowiły 97,0%, natomiast dotacje celowe 3,0%.

Wydatki ogółem, wykonane w kwocie 648.912 tys. zł, stanowią 83,2% kwoty planowanej na 2005 r., przy czym wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 100.352 tys. zł, tj. 52,5% planu rocznego, zaś wydatki bieżące w kwocie 548.560 tys. zł, tj. 93,2% planu rocznego.

W strukturze wydatków ogółem wydatki majątkowe stanowią 15,5%, a na wydatki bieżące przypada 84,5%.

Związki jednostek samorządu terytorialnego zaplanowały na 2005 r. deficyt w wysokości 33.785 tys. zł, tj. na poziomie 4,5% zaplanowanych dochodów. Związki zamknęły swoje budżety zbiorczo deficytem w kwocie 16.110 tys. zł, co w odniesieniu do dochodów wykonanych w tym okresie stanowi 2,5%.

Stan zobowiązań związków jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2005 r. wynosił 87.934 tys. zł, przy czym zobowiązania wymagalne wynosiły 13.182 tys. zł, tj. 15,0% łącznej kwoty zobowiązań związków. Łączna kwota zadłużenia związków stanowiła 13,9% dochodów ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego.

Stan należności związków jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2005 r. wynosił 14.555 tys. zł, i były to należności wymagalne. Łączna kwota należności związków stanowiła 2,3% dochodów ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego.

Spis tablic

- Tablica 1. Informacja z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2005 roku
- Tablica 2. Dochody, wydatki i wynik jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca
- Tablica 3. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 4. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 5. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 6. Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych oraz środków specjalnych jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 7. Przychody i wydatki funduszy celowych jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 8. Informacja z wykonania budżetów gmin za 4 kwartały 2005 roku
- Tablica 8a. Informacja z wykonania budżetów gmin miejskich za 4 kwartały 2005 r.
- Tablica 8b. Informacja z wykonania budżetów gmin wiejskich za 4 kwartały 2005 r.
- Tablica 8c. Informacja z wykonania budżetów gmin miejsko-wiejskich za 4 kwartały 2005 roku
- Tablica 9. Dochody, wydatki i wynik gmin na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 10. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań gmin według województw
- Tablica 11. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków gmin w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)
- Tablica 12. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków gmin w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza (w układzie wojewódzkim)
- Tablica 13. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez gminy w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 14. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej gmin według województw
- Tablica 15. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gmin według województw
- Tablica 16. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez gminy na podstawie porozumień z organami

administracji rządowej według województw

- Tablica 17. Wydatki gmin według działów i rodzajów
- Tablica 18. Wydatki gmin wiejskich według działów i rodzajów
- Tablica 19. Wydatki gmin pozostałych według działów i rodzajów
- Tablica 20. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w gminach według województw
- Tablica 21. Wydatki majątkowe i inwestycyjne gmin według województw
- Tablica 22. Przychody i wydatki gminnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych
- Tablica 23. Przychody i wydatki gminnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych – gminy pozostałe
- Tablica 24. Przychody i wydatki gminnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych - gminy wiejskie
- Tablica 25. Informacja z wykonania budżetów powiatów za 4 kwartały 2005 roku
- Tablica 26. Dochody, wydatki i wynik powiatów na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 27. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych powiatach
- Tablica 28. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków powiatów w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 29. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków powiatów w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 30. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez powiaty w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 31. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej powiatów według województw
- Tablica 32. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych powiatów według województw
- Tablica 33. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 34. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w poszczególnych powiatach
- Tablica 35. Wydatki majątkowe i inwestycyjne powiatów według województw
- Tablica 36. Wydatki powiatów według działów i rodzajów

- Tablica 37. Przychody i wydatki powiatowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych
- Tablica 38. Informacja z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 4 kwartały 2005 roku
- Tablica 39. Dochody, wydatki i wynik miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 40. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych miastach na prawach powiatu
- Tablica 41. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 42. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 43. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez miasta na prawach powiatu w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 44. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 45. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 46. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część gminna) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 47. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 48. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 49. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część powiatowa) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 50. Wydatki miast na prawach powiatu według działów i rodzajów
- Tablica 51. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w poszczególnych miastach na prawach powiatu
- Tablica 52. Wydatki majątkowe i inwestycyjne miast na prawach powiatu według województw

- Tablica 53. Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych w miastach na prawach powiatu
- Tablica 54. Informacja z wykonania budżetów województw za 4 kwartały 2005 roku
- Tablica 55. Dochody, wydatki i wynik województw na 1 mieszkańca
- Tablica 56. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych województwach
- Tablica 57. Zestawienie planu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 58. Zestawienie wykonania części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych i wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza
- Tablica 59. Zestawienie dochodów z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej, dotacji celowych wykazanych przez województwa w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza oraz wydatków poniesionych w tych działach
- Tablica 60. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej województw
- Tablica 61. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych województw
- Tablica 62. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez województwa na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- Tablica 63. Wydatki województw według działów i rodzajów
- Tablica 64. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków bieżących w dziale 750 – Administracja państwowa i samorządowa w poszczególnych województwach
- Tablica 65. Wydatki majątkowe i inwestycyjne województw
- Tablica 66. Przychody i wydatki wojewódzkich zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych oraz rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych
- Tablica 67. Informacja z wykonania budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2005 roku
- Tablica 68. Wykaz gmin dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2005 roku
- Tablica 69. Wykaz powiatów dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2005 roku
- Tablica 70. Wykaz miast na prawach powiatu dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część równoważącą subwencji ogólnej w 2005 r.
- Tablica 71. Wykaz województw dokonujących wpłat z przeznaczeniem na część regionalną subwencji ogólnej w 2005 roku